

การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชนในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย
บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2546
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๓๖๔.๓๖
กมลธิดา
๑.๑

การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชนในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย
บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา

๑๙ ก.ย. ๒๕๔๖

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม ๒๕๔๖

๒๒๗/๓๓

กนกวรรณ ศรีทุมมา. (2546). การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชนในศูนย์แรกรับเด็ก และเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทา สุรักษา, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชน ในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา โดยเปรียบเทียบกับเยาวชนที่ไม่กระทำผิดในด้านตัวแปรส่วนบุคคล ได้แก่ เชื้อชาติ ปัญญา และสุขภาพจิตด้านอารมณ์ซึมเศร้า และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การทำหน้าที่ของครอบครัว การรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน การรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียน และการรับรู้เกี่ยวกับชุมชน กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนชายกระทำผิดที่ถูกควบคุมตัวในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา และเป็นเยาวชนชายที่ไม่กระทำผิดจำนวน 352 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบทดสอบวัดเชาว์ปัญญา แบบทดสอบวัดอารมณ์ซึมเศร้า แบบสำรวจการทำหน้าที่ของครอบครัว และแบบสอบถามการรับรู้สภาพแวดล้อม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ t - test

ผลการศึกษาพบว่า

1. เชื้อชาติของเยาวชนกระทำผิด แตกต่างจากเชื้อชาติของเยาวชนที่ไม่กระทำผิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. สุขภาพจิตด้านอารมณ์ซึมเศร้าของเยาวชนกระทำผิด แตกต่างจากสุขภาพจิตด้านอารมณ์ซึมเศร้าของเยาวชนที่ไม่กระทำผิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. การทำหน้าที่ของครอบครัวของเยาวชนกระทำผิดในด้านการแก้ปัญหา และการทำหน้าที่ทั่วไป แตกต่างจากเยาวชนที่ไม่กระทำผิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการทำหน้าที่ของครอบครัวในด้านบทบาท การตอบสนองทางอารมณ์ ความผูกพันทางอารมณ์ การควบคุมพฤติกรรม และการสื่อสาร แตกต่างจากเยาวชนที่ไม่กระทำผิดอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. การรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนของเยาวชนกระทำผิด แตกต่างจากการรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนของเยาวชนที่ไม่กระทำผิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. การรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียนของเยาวชนกระทำผิด แตกต่างจากการรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียนของเยาวชนที่ไม่กระทำผิด อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
6. การรับรู้เกี่ยวกับชุมชนของเยาวชนกระทำผิด แตกต่างจากการรับรู้เกี่ยวกับชุมชนของเยาวชนที่ไม่กระทำผิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A STUDY OF FACTORS RELATED TO DELINQUENT BEHAVIOR OF JUVENILE IN METTA
REMAND HOME , BANGKOK OBSERVATION AND PROTECTION CENTER

AN ABSTRACT

BY

MISS KANOKWAN SRITOOMMA

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

May 2003

Kanokwan Sritoomma. (2003). *A Study of Factors Related to Delinquent Behavior of Juvenile in Metta Remand Home , Bangkok Observation and Protection Center*. Master Project , M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assist. Prof. Dr. Nanta Sooraksa , Assist. Prof. Dr. Totsaworn Maneesrikum .

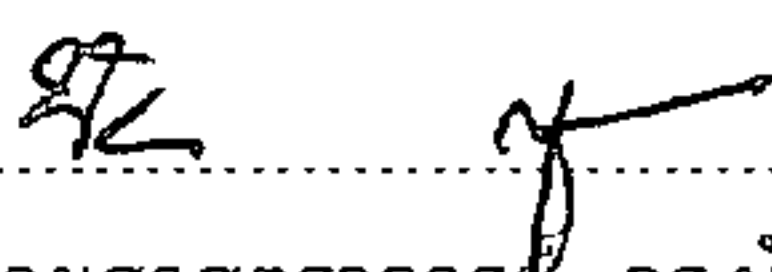
The purpose of this study was to study the factors related to delinquent behavior of juvenile in Metta Remand Home, Bangkok Observation and Protection Center. The SPM test, SES-D scale, CFI scale and the environmental questionnaires were administered to 184 juvenile delinquent and 168 students as normal group to collect data for analysis of this study. The data was analyzed by t-test.

The results were as follows :

1. The juvenile delinquent and normal groups had significantly different intelligence at 0.05 level.
2. The juvenile delinquent and normal groups had significantly different depressive levels at 0.05 level.
3. The juvenile delinquent and normal groups had significantly different family function at 0.05 level on general function and problem solving variable. However, family function on the role, affective responsiveness, affective involvement, behavior control, and communication variable of juvenile delinquent had no significantly different from the normal group.
4. The juvenile delinquent and normal groups had significantly different levels of peer group perception at 0.05 level.
5. The juvenile delinquent and normal groups had no significantly different of school perception.
6. The juvenile delinquent and normal groups had significantly different levels of community perception at 0.05 level.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
สารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

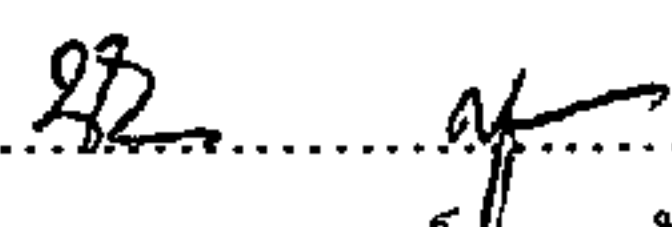
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

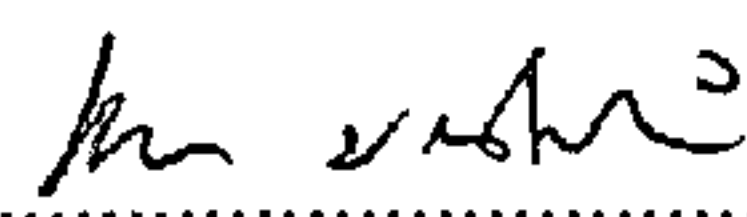

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทา สุรักษา)

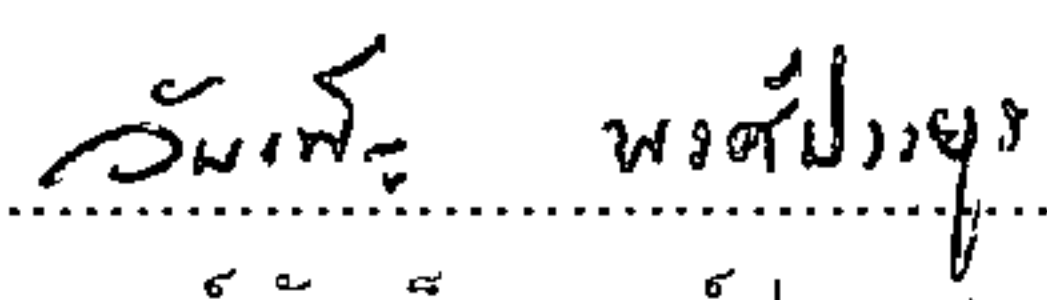
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์)

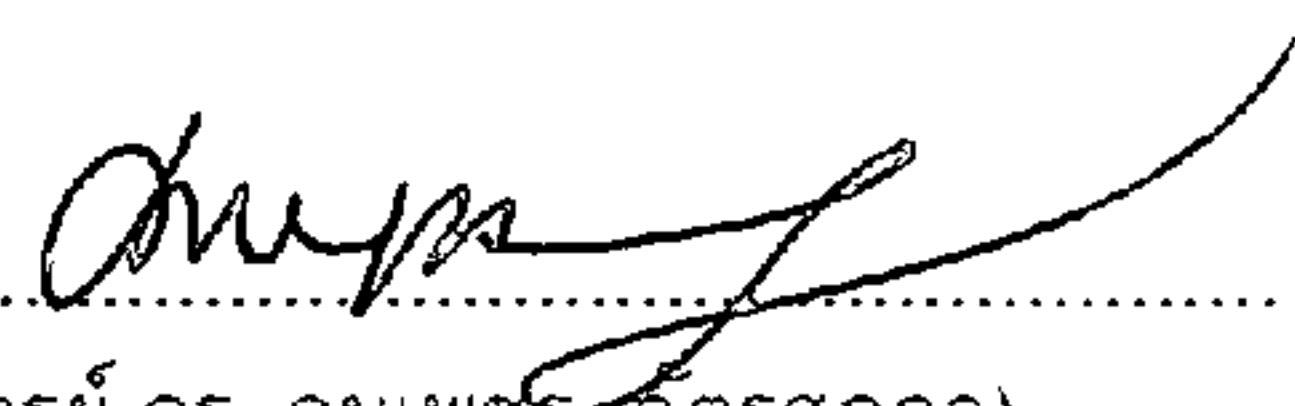
คณะกรรมการสอบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทา สุรักษา) ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร มณีศรีขำ) กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันเพ็ญ พงศ์ประยูร) กรรมการ

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร จิตรสกุล) คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
วันที่ 5 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทา สุรักษา ประธาน
ควบคุมสารนิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ กรรมการควบคุมสารนิพนธ์ ที่สละเวลาอันมี
ค่าให้ความรู้ คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง
ในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ แพทย์หญิงอุมาพร ตรังคสมบัติ ที่กรุณาอนุญาตให้ใช้แบบ
ประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว และแบบคัดกรองภาวะอารมณ์ซึมเศร้าในวัยรุ่น

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการ
การโรงเรียนปทุมคงคา และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง ที่กรุณาอนุญาตให้เก็บข้อมูลจากเยาวชน

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง
ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือและเอื้ออำนวยให้การเก็บข้อมูลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และขอขอบคุณเยาวชน
กลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและแบบทดสอบเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณรุ่งรุจิรา เต็งไตรสรณ์ ที่ช่วยพิมพ์และตรวจพิสูจน์อักษรให้มีความถูกต้องมาก
ยิ่งขึ้น และขอขอบคุณ คุณมงคลชัย รัตนจารุเรือง ที่ให้กำลังใจและให้คำแนะนำในการศึกษาวิจัย

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อบรรจบ ศรีทุมมา และคุณแม่สมพร ศรีทุมมา ที่ให้
ทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัยและให้กำลังใจด้วยความรักเสมอมาทำให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

กนกวรรณ ศรีทุมมา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน.....	11
/ความหมายของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน.....	11
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน.....	12
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับเซวาร์ปัญญา.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพจิต.....	22
แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว.....	28
แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม.....	38
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา.....	41
อำนาจหน้าที่ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.....	42
กระบวนการในการดำเนินคดีเด็กและเยาวชน.....	44
ลักษณะทั่วไปของศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา.....	45
หน้าที่และความรับผิดชอบของศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา.....	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน.....	46
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	50
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	50
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล	60
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	71
สังเขปความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	71
สมมติฐาน	71
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	71
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	72
การวิเคราะห์ข้อมูล	73
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	73
การอภิปรายผล	74
ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	86
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	105

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตารางแสดงข้อมูลส่วนบุคคลของเยาวชนกระทำผิด.....	61
2 ตารางแสดงข้อมูลส่วนบุคคลของเยาวชนที่ไม่กระทำผิด.....	64
3 ตารางแสดงการเปรียบเทียบระดับเซวณัปัญญาระหว่างเยาวชนกระทำผิด กับเยาวชนที่ไม่กระทำผิด.....	67
4 ตารางแสดงการเปรียบเทียบสุขภาพจิตด้านอารมณ์ซึมเศร้าระหว่างเยาวชน กระทำผิดกับเยาวชนที่ไม่กระทำผิด.....	67
5 ตารางแสดงการเปรียบเทียบการทำหน้าที่ของครอบครัวระหว่างเยาวชน กระทำผิดกับเยาวชนที่ไม่กระทำผิด.....	68
6 ตารางแสดงการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนระหว่างเยาวชนกระทำผิด กับเยาวชนที่ไม่กระทำผิด.....	69
7 ตารางแสดงการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวโรงเรียนระหว่างเยาวชนกระทำผิด กับเยาวชนที่ไม่กระทำผิด.....	69
8 ตารางแสดงการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับชุมชนระหว่างเยาวชนกระทำผิด กับเยาวชนที่ไม่กระทำผิด.....	69

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภูมิสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	8
2 ภาพแบบจำลอง Juvenile Counseling and Assessment Program (JCAP)	17

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ทรัพยากรที่สำคัญที่สุดคือทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนของชาติ ซึ่งต่อไปจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า หากเยาวชนเหล่านี้ได้รับการอบรมบ่มนิสัยให้เป็นพลเมืองดี เคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ประกอบอาชีพสุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมแล้ว ประเทศชาติก็จะเจริญก้าวหน้า (อัจฉรา ทองตัน. 2536 : 1) แต่ในสภาพสังคมไทยในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาทางวัตถุอย่างรวดเร็วทั้งสิ่งของเครื่องใช้ อุปกรณ์อำนวยความสะดวก เครื่องมือสื่อสาร รวมไปถึงสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ฯลฯ ทำให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและสะดวกสบายมากขึ้น กลับพบว่าสภาพทางสังคมกลับเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว คุณภาพชีวิตและจิตใจของคนไทยมีสถานภาพสวนทางกับการเติบโตทางวัตถุเหล่านั้น ข้าราชการทางหน้าหนังสือพิมพ์มักแสดงให้เห็นว่าคนในสังคมมีการแก่งแย่งแข่งขันและใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหากันมากขึ้น เหตุการณ์มากมายชี้ให้เห็นถึงระดับคุณธรรมของประชาชนที่ตกต่ำลง สังคมไทยในองค์กรต่างๆ ทุกระดับ มีการฉ้อราษฎร์บังหลวง ทูจริต คดโกง และมีกรณีจำนวนมากที่ใช้วิธีการประทุษร้ายกัน ทั้งทางร่างกายและทรัพย์สิน (วรชาติ แสนคำ. 2543 : 1) มีเด็กวัยรุ่นจำนวนไม่น้อยที่ประพฤติดนเป็นนักเลงส่อไปในทางอันธพาล มีกิริยาท่าทางแข็งกระด้าง ก้าวร้าว บ้างก็แสดงออกด้านการแต่งกายและอาภรณ์อันเป็นที่สะดุดตาแก่ผู้พบเห็น ชอบมั่วสุมกันอยู่ตามที่ชุมชน นอกจากนี้ยังมีการจับกลุ่มกันพกอาวุธของมีคม ยกพวกตีกันทำร้ายกัน เมื่อมีเรื่องไม่พอใจเกิดขึ้น มีการประพฤติดีกกฎหมาย ปล้นจี้ ลักขโมย ทำร้ายร่างกาย (สุชา จันทน์เอม. 2542 : 2)

จากการสำรวจพบว่าสถิติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดกฎหมายมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นจำนวนที่น่าเห็นห่วงอย่างยิ่ง (ปรารภนา ช้อนแก้ว. 2542 : 1) (โดยจากสถิติรายงานประจำปีของศาลเยาวชนและครอบครัว และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2538 มีเด็กและเยาวชนกระทำความผิด จำนวน 20,419 คน สถิติปี พ.ศ. 2539 จำนวน 23,591 คน สถิติปี พ.ศ. 2540 จำนวน 30,668 คน สถิติปี พ.ศ. 2541 จำนวน 38,472 คน และสถิติปี พ.ศ. 2542 มีจำนวนถึง 37,388 คน และเมื่อพิจารณาจากลักษณะความผิดของเด็กและเยาวชน พบว่าเด็กและเยาวชนกระทำความผิดในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด รองลงมาคือลักทรัพย์และสสารระเหยตามลำดับ เมื่อมีการพิจารณาถึงระดับอายุของเด็กและเยาวชนกระทำความผิด พบว่าเด็กและเยาวชนกระทำความผิดส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15-17 ปี โดยจากสถิติปี พ.ศ. 2542 มีจำนวน 31,628 คน หรือคิดเป็น 84.59 % ของจำนวนเด็กและเยาวชนกระทำความผิดทั้งหมด (ศาลเยาวชนและครอบครัว 2543 : 37))

<จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามีเยาวชนไทยจำนวนมากที่อยู่ในภาวะที่ต้องได้รับการช่วยเหลือและแก้ไข เพราะนอกจากปัญหาที่เกิดขึ้นนี้จะส่งผลให้เยาวชนสูญเสียโอกาสในการมีชีวิตที่ปกติสุขและเติบโตไปตามพัฒนาการที่เหมาะสม เพื่อเป็นกำลังที่สำคัญ ในการพัฒนาประเทศต่อไปแล้ว เยาวชนเหล่านี้ยังเป็นผู้ที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมในด้านความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในสังคมด้วย และเชื่อว่ายังมีเด็กและเยาวชนอีกเป็นจำนวนมากที่กระทำความผิด หรือมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนที่ยังไม่มีการบันทึกข้อมูลได้ ซึ่งจำเป็นจะต้องมีผู้ให้ความสนใจและหาหนทางในการช่วยเหลือและแก้ไข อย่างไรก็ตาม

เด็กและเยาวชนในส่วนที่กระทำผิดและถูกจับกุมได้ก็จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมของศาล (ชัตติยา รัตนดิลก. 2539 : 2)》

ประเทศไทยมีการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนเป็นครั้งแรกเมื่อ ปี พ.ศ. 2495 และต่อมาในปี พ.ศ. 2534 ได้มีการแก้ไขปรับปรุงและตราพระราชบัญญัติจัดตั้งเป็นศาลเยาวชนและครอบครัวขึ้น มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2535 โดยมีนโยบายและเหตุผลในการจัดตั้งที่ตรงกันว่า เด็กและเยาวชนมีร่างกายและจิตใจไม่เหมือนผู้ใหญ่ ยังอ่อนต่อสติปัญญาและความรู้สึกรับผิดชอบ ซึ่งอาจเป็นเหตุให้ถูกชักจูงให้กระทำความผิดได้ง่าย เด็กบางคนเกิดมาเป็นโรคทางพันธุกรรม ร่างกายหรือจิตใจไม่สมประกอบทำให้ขาดสติ ขาดการควบคุมตนเอง นอกจากนี้มีเด็กเป็นจำนวนไม่น้อยที่เกิดมามีปัญหาทางครอบครัว เนื่องจากบิดามารดาหย่าร้าง หรือครอบครัวแตกแยก ทำให้ได้รับความกระทบกระเทือนทั้งทางร่างกายและจิตใจ และไม่ได้ได้รับความเอาใจใส่เท่าที่ควรด้วยเหตุต่างๆ ที่กล่าวมา เมื่อเด็กและเยาวชนหลงกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด จึงควรแยกกระบวนการยุติธรรม สำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดออกจากกระบวนการยุติธรรมสำหรับผู้ใหญ่โดยเด็ดขาด โดยมีวัตถุประสงค์มุ่งไปในทางให้การสงเคราะห์และบำบัดแก้ไขเด็กและเยาวชนที่หลงกระทำผิด มากกว่าที่จะมุ่งลงโทษทางอาญาแก่เด็กและเยาวชนเหล่านั้น ซึ่งอาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อบรมบ่มนิสัยให้ปรับตนเป็นคนดีได้ไม่ยาก (ศาลเยาวชนและครอบครัว สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน . 2535 : 1 – 3, 28 – 29) 》

＜ ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา และถูกจับกุมหรือควบคุมตัวพนักงานสอบสวนจะต้องสอบถามปากคำเด็กหรือเยาวชนนั้นให้เสร็จภายใน 24 ชั่วโมง และจะต้องนำตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นส่งสถานพินิจภายหลังจากการสอบปากคำเสร็จแล้วทันที พร้อมใบแจ้งการจับกุม หากเป็นวันและเวลาราชการจะต้องนำส่งตัวที่กองคุมประพฤติ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ส่วนนอกเวลาราชการหรือในวันหยุดราชการ ให้นำส่งที่ศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร สำหรับเด็กและเยาวชนหญิงจะต้องส่งไปที่สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี (ศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา. 2545:2-3) 》

จากสถิติเด็กและเยาวชนกระทำความผิดของศาลเยาวชนและครอบครัว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 ถึงปัจจุบัน ซึ่งถูกส่งตัวมาทำการตรวจพิเคราะห์ทางจิตจากจิตแพทย์และนักจิตวิทยา สรุปสาระสำคัญได้ว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแปรปรวน ไม่มั่นใจในตัวเอง รุนแรงแบบเจียบและก้าวร้าวตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงปัญหาครอบครัวพบว่าส่วนใหญ่ บิดามารดาไม่เข้าใจการอบรมเลี้ยงดูบุตร ไม่สนใจบุตร และไม่ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตร บิดามารดาอยู่ต่างจังหวัดและเลิกร้างกัน (วิชา มหาคุณ. 2542 : 5) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสแตรง (อาภรณ์ อินทรสุขุม. 2536 : 3 ; อ้างอิงจาก Strang. 1978 : 78) ที่พบว่าสาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเกิดจากองค์ประกอบทั้งทางกายภาพ จิตใจ และสังคม ที่มีส่วนช่วยผลักดันให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ในครอบครัว ความแตกร้างในครอบครัว การหย่าร้างของบิดามารดา ความสัมพันธ์ที่ไม่ราบรื่นระหว่างบิดากับมารดา และระหว่างบิดามารดากับลูก รวมทั้งการมีเรื่องทะเลาะวิวาท ดุด่า ทุบตี อาจมีผลกระทบกระเทือนต่อเด็กและเยาวชนให้ได้รับความทุกข์ทรมานจากการกระทำของบิดามารดา ทำให้เด็กขาดความรู้สึกว่าตนเป็นที่รัก ไม่ยอมรับผิดชอบและมองตนเอง ไม่มีคุณค่า และจากการศึกษาในต่างประเทศพบว่า เด็กที่พ่อแม่หย่าร้างกัน มักมีอาการเศร้า ภาพลักษณ์ของตนเองแย่ง มีพฤติกรรมเกเร และมีพฤติกรรมทางเพศก่อนวัยอันควร โดยผลกระทบนี้มีในเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง (อุมาพร ตรังคสมบัติ . 2540 : 72 ; อ้างอิงจาก Wallerstein . 1991 ; Farrington . 1995)

เมื่อศึกษาแนวคิดเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน พบว่า แนวคิดแบบจำลอง The Juvenile Counseling and Assessment Program (JCAP) กล่าวถึงตัวแปรที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนไว้ดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน เช่น พันธุกรรม บุคลิกภาพ เชื้อชาติ ปัญญา และกระบวนการคิด
2. บริบทของสภาพแวดล้อมที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ เช่น ครอบครัว กลุ่มเพื่อน โรงเรียน และชุมชน
3. การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ

ตัวแปรทางด้านลักษณะส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน ได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยไว้หลายแง่มุม เช่น ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 13 – 15) ได้ศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมของเด็กที่มีปัญหาว่าอาจจะมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยรวมทั้งสารเคมีในร่างกายที่ไม่สมดุล เป็นผลให้มีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ และพฤติกรรมบางอย่าง ทำให้เกิดความผิดปกติในด้านความคิด การรับรู้ และอารมณ์ สุขา จันทน์เอม (2542 : 17 – 28) ได้ระบุว่า สาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนอาจมาจากสาเหตุจากตนเอง เนื่องมาจากการถ่ายทอดทางพันธุกรรม ความพิการ หรือโรคภัยไข้เจ็บ จากสภาพจิตใจ หรือจากสติปัญญาของบุคคลนั้น

ส่วนตัวแปรด้านบริบทของสภาพแวดล้อมที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่นั้น ได้มีผู้ศึกษาวิจัยไว้หลายแง่มุมเช่นกัน เช่น ทิพย์อร ไชยณรงค์ (2535 : 33 – 35) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดจำนวน 48 เรื่อง พบว่า สาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนติดยาเสพติดที่สำคัญมาจากสภาพแวดล้อม โดยกล่าวว่าสภาพแวดล้อมเป็นตัวชักนำให้ติดยาเสพติดให้โทษ เช่น ในละแวกรอบๆ บ้านมีแต่ผู้ค้าและผู้เสพยาเสพติด ตลอดจนพฤติกรรมพี่น้องและเพื่อน ผู้รู้จักเสพยาเสพติด ทำให้ตกอยู่ในสภาพติดยาเสพติดให้โทษได้ง่าย รวมทั้งสภาพครอบครัวขาดความอบอุ่น มีแต่ความทุกข์ หรือสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไม่ดี ขาดครูที่มีคุณภาพครูไม่สนใจให้การศึกษาอบรมเด็กอย่างจริงจัง นอกจากนี้ปัญหาสภาพเศรษฐกิจที่บีบรัดตัวทำให้คนเห็นแก่ตัวมากขึ้น ผู้ปกครองไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลบุตรหลาน ต้องหาเงินตัวเป็นเกลียว หรือแม้แต่คนที่มีความดีก็ไม่มีเวลาอบรมบุตร)พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2523 : 61 – 65) ได้ทำการศึกษาเรื่องแบบจำลองความคาดคะเนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกระทำผิดกฎหมายของเยาวชน พบว่า เยาวชนที่กระทำผิดมีบิดามารดาที่มีการศึกษาดำ มีอาชีพในลักษณะการใช้แรงงาน มีครอบครัวอาศัยรวมกันกันอยู่ในบ้านเดียวกันหลายครอบครัว ส่วนมากอยู่ในบริเวณแหล่งเสื่อมโทรม เป็นครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ไม่ค่อยปรองดองกัน ผู้กระทำผิดมีเจตคติที่ไม่ดีต่อครอบครัว ชอบคบหาสมาคมกับผู้ที่มีความประพฤติเบี่ยงเบน และมีความโน้มเอียงไปในทางที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกฎหมายสูง ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักน้อยควบคุมสูง ใช้เหตุผลน้อย

เนื่องจากผู้วิจัยเป็นนักจิตวิทยา ซึ่งปฏิบัติงานในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่หลักในการประเมินทางจิตวิทยา เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุของการกระทำผิด หาแนวทางในการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและเยาวชนเป็นรายบุคคล และให้การบำบัดทางจิตวิทยาเบื้องต้นแก่เด็กและเยาวชน พบว่าเด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมตัวในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตาส่วนใหญ่ เป็นเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15 – 18 ปี คิดเป็น 85 % ของจำนวนเด็กและเยาวชนทั้งหมด จากการประเมินทางจิตวิทยาและสัมภาษณ์เยาวชนกระทำผิดที่ถูกควบคุมตัวในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา จำนวน 20 คน พบว่ามีเยาวชนจำนวน 14 คน หรือคิดเป็น 70% ที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาเลิกร้างกัน มีเยาวชนจำนวน 16 คน หรือคิดเป็น 80% ที่ออกจากโรงเรียนกลางคันเนื่องจากสาเหตุต่างๆ กัน และพบว่าเยาวชนทั้ง 20 คน มีประวัติการเสพยาเสพติดและ

อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งมั่วสุมของผู้เสพยาเสพติด ซึ่งเป็นสิ่งกระตุ้นให้เยาวชนมีพฤติกรรมเสียหาย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชนที่ถูกควบคุมตัวในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ทั้งในด้านตัวแปรส่วนบุคคลและตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนให้ความช่วยเหลือ บำบัดแก้ไขและฟื้นฟูเยาวชนกระทำผิดต่อไป >

<ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชน โดยเปรียบเทียบกับเยาวชนที่ไม่กระทำผิด ในด้านตัวแปรส่วนบุคคล ได้แก่ เชื้อชาติ สัญชาติ และสุขภาพจิตด้านอารมณ์ซึมเศร้า และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การทำหน้าที่ของครอบครัว การรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน การรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียน และการรับรู้เกี่ยวกับชุมชน>

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ พ่อบ้าน ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนกระทำผิด ทำให้มีความเข้าใจและใช้เป็นแนวทางในการให้ความช่วยเหลือเยาวชนกระทำผิด และป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มเยาวชนกระทำผิด ประชากรเป็นเยาวชนชาย อายุระหว่าง 15 – 18 ปี ที่กระทำผิดและถูกควบคุมตัวในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร จำนวน 342 คน สํารวจ ณ วันที่ 5 สิงหาคม 2545

กลุ่มเยาวชนที่ไม่กระทำผิด ประชากรเป็นเยาวชนชาย อายุระหว่าง 15–18 ปี ที่ไม่กระทำผิด และกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลที่อยู่ในชุมชนแออัด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มเยาวชนกระทำผิด กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนชาย อายุระหว่าง 15 – 18 ปี ที่กระทำผิด และถูกควบคุมตัวในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร จำนวน 184 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจาก สูตรของยามาเน (Taro Yamane)

กลุ่มเยาวชนที่ไม่กระทำผิด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย ที่มีอายุระหว่าง 15 – 18 ปี ที่ไม่กระทำผิดกฎหมาย จำนวน 184 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากนักเรียนชายที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลที่อยู่ในชุมชนแออัด

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ

- 1.1 การกระทำผิด
- 1.2 การไม่กระทำผิด

2. ตัวแปรตาม คือ

2.1 ตัวแปรส่วนบุคคล ได้แก่

- ตัวแปรด้านเชาวน์ปัญญา วัดได้จากแบบทดสอบ Standard Progressive Matrices (SPM)
- ตัวแปรด้านสุขภาพจิตอารมณ์ซึมเศร้า วัดได้จากแบบคัดกรองภาวะอารมณ์ซึมเศร้า

Center for Epidemiologic Studies – Depression Scale (CES – D)

2.2 ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่

- ตัวแปรด้านครอบครัว คือ การทำหน้าที่ของครอบครัว วัดได้จากแบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว Chulalongkorn Family Inventory (CFI)
- ตัวแปรด้านการรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน คือ ความผูกพันกับกลุ่มเพื่อน และการชักจูงให้กระทำผิดจากกลุ่มเพื่อน
- ตัวแปรด้านการรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียน คือ ความผูกพันกับครู และการควบคุมในโรงเรียน
- ตัวแปรด้านการรับรู้เกี่ยวกับชุมชน คือ ฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชน และการควบคุมในชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. <เยาวชนกระทำผิด หมายถึง บุคคลเพศชายที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ซึ่งกระทำการอันกฎหมายบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิดในฐานความผิดต่างๆ ได้แก่ ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ฐานความผิดเกี่ยวกับเพศ ฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ฐานความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียง ฐานความผิดเกี่ยวกับอาวุธ และฐานความผิดอื่นๆ และถูกจับกุมดำเนินคดีในศาลเยาวชนและครอบครัว โดยถูกควบคุมตัวในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร>

2. เยาวชนที่ไม่กระทำผิด หมายถึง บุคคลเพศชายที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ที่ไม่กระทำความผิดกฎหมายและกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลที่อยู่ในชุมชนแออัด

3. เชาวน์ปัญญา หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ การเข้าใจเหตุผล และเชื่อมโยงความหมายต่างๆ เข้าด้วยกันอย่างเหมาะสมและมีเหตุผล ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ถือว่าเป็นความสามารถขององค์ประกอบทั่วไป (g – factor) ตามทฤษฎีเชาวน์ปัญญาของสเปียร์แมน ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบ Standard Progressive Matrices (SPM) ของ J.C.Raven

4. <สุขภาพจิตด้านอารมณ์ซึมเศร้า หมายถึง สภาวะจิตใจของเยาวชนที่มีอารมณ์หดหู่ ไม่มีความสนใจในเรื่องต่างๆ ในชีวิต ปราศจากแรงจูงใจ ไม่มีพลังกำลัง รู้สึกว่าตนเองโดดเดี่ยว มองสิ่งต่างๆ ในแง่ร้าย มีความรู้สึกท้อแท้ มีความรู้สึกสิ้นหวังและไร้ค่า วัดได้จากแบบคัดกรองภาวะอารมณ์ซึมเศร้า Center for Epidemiologic Studies – Depression Scale (CES – D) ฉบับภาษาไทย ของศาสตราจารย์แพทย์หญิง อุมพร ตรังคสมบัติ >

5. (การทำหน้าที่ของครอบครัว หมายถึง การรับรู้ของเยาวชนเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของครอบครัว จากแบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว Chulalongkorn Family Inventory (CFI) ของศาสตราจารย์แพทย์หญิง อุมพร ตรังคสมบัติ โดยแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่

5.1 การแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถของครอบครัวในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับครอบครัวได้อย่างเหมาะสม ทำให้ครอบครัวสามารถดำเนินต่อไปได้ และมีการปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 การสื่อสาร หมายถึง การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสมาชิกในครอบครัว ทั้งการสื่อสารโดยใช้คำพูด (Verbal Communication) และ การสื่อสารโดยไม่ใช้คำพูด (Nonverbal Communication) ได้แก่ การแสดงสีหน้า ท่าทาง

5.3 บทบาท หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมที่สมาชิกในครอบครัวปฏิบัติต่อกันและกันเป็นประจำ

5.4 การตอบสนองทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถของสมาชิกในครอบครัวที่จะตอบสนองทางอารมณ์ต่อกันและกันได้อย่างเหมาะสม ทั้งทางด้านคุณภาพและปริมาณ ทั้งอารมณ์ในภาวะปกติและอารมณ์ในภาวะวิกฤติ

5.5 ความผูกพันทางอารมณ์ หมายถึง ระดับความผูกพัน ความห่วงใยที่สมาชิกในครอบครัวแต่ละคนมีต่อกัน รวมถึงการแสดงออกถึงความสนใจ และเห็นคุณค่าของกันและกัน

5.6 การควบคุมพฤติกรรม หมายถึง วิธีการที่ครอบครัวควบคุมหรือจัดการกับพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัว เพื่อให้สมาชิกประพฤติตนอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม ไม่ทำให้เกิดความเดือดร้อนทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

5.7 การทำหน้าที่ทั่วไป หมายถึง ความสามารถของครอบครัวในการทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นของสมาชิกในครอบครัว >

6. (การรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน หมายถึง การรับรู้ของเยาวชนเกี่ยวกับ ลักษณะของเพื่อนที่เยาวชนคบหาสมาคม ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาด้าน ความผูกพันกับกลุ่มเพื่อนคือ ปริมาณที่เยาวชนให้ความสำคัญกับความคิดของกลุ่มเพื่อน การเอาใจใส่ต่อความรู้สึกของกลุ่มเพื่อน การใช้เวลาอยู่กับกลุ่มเพื่อน และการมีแนวโน้มที่จะคล้อยตามความเห็นของกลุ่มเพื่อน และการถูกชักจูงให้กระทำผิดจากกลุ่มเพื่อนคือ จำนวนของเพื่อนที่กระทำผิด และความถี่ในการชักจูงให้กระทำผิด

7. การรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียน หมายถึง การรับรู้ของเยาวชนเกี่ยวกับ สถานที่ที่เยาวชนเข้ารับการ ศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาด้าน ความผูกพันกับครู คือ ปริมาณที่เยาวชนให้ความสำคัญกับครู การเอาใจใส่ต่อความรู้สึกของครู และแนวโน้มที่จะคล้อยตามคำแนะนำของครู และการควบคุมในโรงเรียน หมายถึง ปริมาณการควบคุมพฤติกรรมในโรงเรียน การมีกฎข้อบังคับ การดูแลให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎ การให้รางวัลเมื่อมีความประพฤติดี และการลงโทษเมื่อมีความประพฤติไม่เหมาะสม

8. การรับรู้เกี่ยวกับชุมชน หมายถึง การรับรู้ของเยาวชนเกี่ยวกับ สถานที่ที่เยาวชนและครอบครัวอาศัยอยู่ ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาด้าน ฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชน คือ ความพึงพอใจในฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชน และความพึงพอใจในชุมชนที่เยาวชนอาศัยอยู่ และการควบคุมในชุมชน คือ ปริมาณการเกิดอาชญากรรมในชุมชน การดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในชุมชน และการใช้กฎหมายในชุมชน >

กรอบแนวคิดในการวิจัย

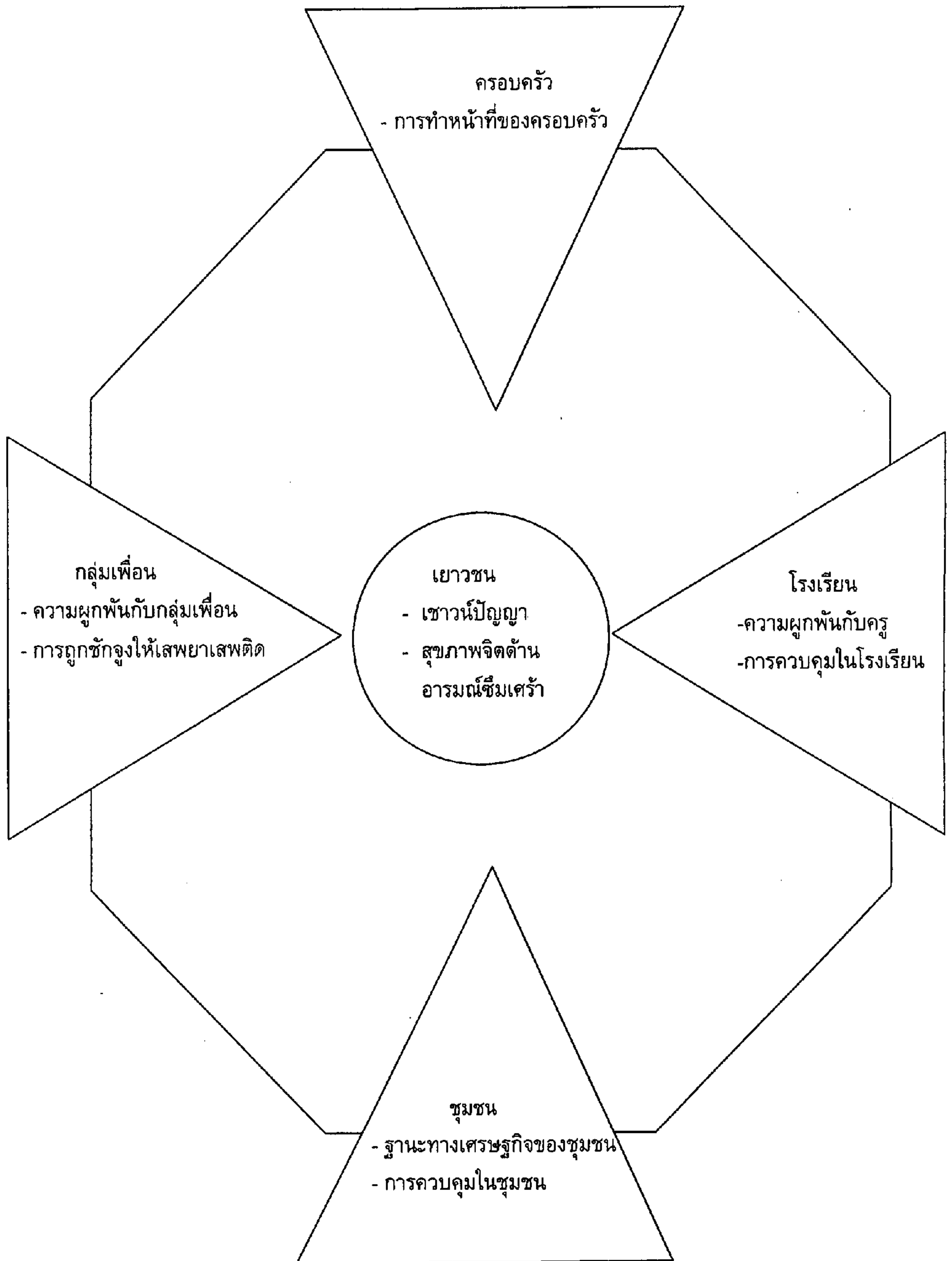
การศึกษาเรื่อง การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดครั้งแรกของเด็กและเยาวชนในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่จะใช้กำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยดังนี้

1. ตัวแปรต้น คือ การกระทำผิด และ การไม่กระทำผิด
2. ตัวแปรตาม คือ

2.1 ตัวแปรส่วนบุคคล ได้แก่ เชื้อชาติ สัญชาติ และสุขภาพจิตอารมณ์ซึมเศร้า

2.2 ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ครอบครัว คือ การทำหน้าที่ของครอบครัว การรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน คือ ความผูกพันกับกลุ่มเพื่อน และการถูกชักจูงให้กระทำผิด การรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียน คือ ความผูกพันกับครู และการควบคุมในโรงเรียน การรับรู้เกี่ยวกับชุมชน คือ ฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชน และการควบคุมในชุมชน

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิสรุปรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ปรับปรุงจากแบบจำลองและโปรแกรมการประเมินและให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนกระทำผิดของ คาลฮูน และคนอื่นๆ (Calhoun and others . 2001 : 131 – 141)

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. เชาว์ปัญญาของเยาวชนกระทำผิดและเชาว์ปัญญาของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดแตกต่างกัน
2. สุขภาพจิตด้านอารมณ์ซึมเศร้าของเยาวชนกระทำผิด และสุขภาพจิตด้านอารมณ์ซึมเศร้าของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดแตกต่างกัน
3. การทำหน้าที่ของครอบครัวของเยาวชนกระทำผิด และการทำหน้าที่ของครอบครัวของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดแตกต่างกัน
4. การรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนของเยาวชนกระทำผิด และการรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดแตกต่างกัน
5. การรับรู้เกี่ยวโรงเรียนของเยาวชนกระทำผิด และการรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียนของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดแตกต่างกัน
6. การรับรู้เกี่ยวกับชุมชนของเยาวชนกระทำผิด และการรับรู้เกี่ยวกับชุมชนของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิดของเยาวชน ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า และขอเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

1.1 ความหมายของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

1.2.1 ทฤษฎีว่าด้วยอาชญากรรมโดยกำเนิด

1.2.2 ทฤษฎีว่าด้วยทางสังคมวิทยา

1.2.3 ทฤษฎีโอกาสที่จำกัด

1.2.4 ทฤษฎีวิวัฒธรรมย่อย

1.2.5 ทฤษฎีว่าด้วยสาเหตุทางจิต

1.2.6 ทฤษฎีค่านิยมของชนชั้นต่ำ

1.2.7 ทฤษฎีของแมนไฮม์

1.2.8 ทฤษฎีทางจิตวิทยา

1.2.9 แนวคิดเชิงทฤษฎี แบบจำลอง JCAP

1.3 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

1.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับเชาวน์ปัญญา

- ความหมายของเชาวน์ปัญญา
- เชาวน์ปัญญากับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน
- การวัดเชาวน์ปัญญา

1.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพจิต

- ความหมายของสุขภาพจิต
- ความสำคัญของสุขภาพจิต
- ลักษณะของบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี
- ลักษณะของบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพจิต
- ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต
- การประเมินภาวะสุขภาพจิตด้านอารมณ์ซึมเศร้า

1.3.3 แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว

- ความหมายและลักษณะของครอบครัว
- หน้าที่ของครอบครัว
- ครอบครัวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

1.3.4 - แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

- สภาพแวดล้อมกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร

2.1 ประวัติความเป็นมาของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

2.2 อำนาจหน้าที่ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

2.3 กระบวนการในการดำเนินคดีเด็กและเยาวชน

2.4 ลักษณะทั่วไปของศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา

2.5 หน้าที่และความรับผิดชอบของศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

1.1 ความหมายของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 หมวด 1 บททั่วไป มาตรา 4 ได้บัญญัติไว้ว่า

เด็ก หมายความว่า บุคคลอายุเกินเจ็ดปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกินสิบสี่ปีบริบูรณ์

เยาวชน หมายความว่า บุคคลอายุเกินสิบสี่ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกินสิบแปดปีบริบูรณ์

การที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดนั้น สังคมถือว่าเป็นการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน (Delinquency) เท่านั้น ไม่ถือว่าเป็นอาชญากรรม (Crime) ทั้งนี้เพราะอาจกระทำไปโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ความตึกคะนอง ประมาท หรือถูกชักจูง ซึ่งบุคคลต่างๆ ยินดีที่จะให้ความช่วยเหลือเพื่อกลับตัวเป็นพลเมืองที่ดีต่อไป (ปรารภนา ช้อนแก้ว, 2542 : 50) สำหรับความหมายของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้น มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

เสริน ปุณณะหิตานนท์ (2517 : 92) ได้ให้ความหมายของเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดว่าหมายถึง เยาวชนที่มีอาชีพ ความประพฤติ สิ่งแวดล้อม การคบสมาคมของเขา ยังความเสียหายให้กับสวัสดิภาพของตนเอง หนีออกจากบ้านหรือขังขังไม่อยู่ในโอวาทเป็นอาชญา หรือผู้ปกครองไม่สามารถควบคุมดูแลได้ ต้องไปโรงเรียนเรียนหนังสือตามกฎหมายแต่จงใจละเมิดระเบียบ กฎเกณฑ์ของโรงเรียนหรือหนีโรงเรียน หรือละเมิดกฎหมายใดๆของมลรัฐ หรือเทศบัญญัติ

ทวีรัสมิ ธนาคม และคณะ (สุชา จันทน์เอม, 2542 : 3 ; อ้างอิงจาก ทวีรัสมิ ธนาคม และคณะ, 2514 : 12) ได้ให้ความหมายของเด็กและเยาวชนกระทำความผิดไว้ว่าหมายถึงเด็กเกเร เร่วร่อน ขอดาน หนีโรงเรียน แต่ที่รุนแรงที่สุดคือการกระทำความผิดกฎหมาย ที่จัดอยู่ในประเภทความผิดบางลักษณะในศาลคดีเด็กและเยาวชน คือ การทำร้ายร่างกาย ลักทรัพย์ กระทำอนาจาร ข่มขืน กระทำชำเรา การกระทำความผิดว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนและวัตถุระเบิด

วรชาติ แสนคำ(2543 : 6) ได้ให้ความหมายของเด็กและเยาวชนกระทำความผิดไว้ว่า หมายถึงเด็กและเยาวชนที่ถูกตำรวจจับกุมในข้อหาต่างๆ ซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา เช่น ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ เกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด อาวุธปืนและวัตถุระเบิด

สุชา จันทน์เอม (2542 : 3) ได้ให้ความหมายของเด็กกระทำความผิดหรือเด็กเกเรว่า หมายความว่า ถึง เด็กที่กระทำความผิดอาญา รวมทั้งเด็กที่กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดสำหรับเด็ก แต่ถ้าเด็กที่อายุต่ำกว่า 7 ปี กระทำความผิดอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ (ประมวลกฎหมาย

อาญาพหุศักราช 2499 มาตรา 73) ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่าเด็กที่มีอายุไม่เกิน 7 ปีนั้น ยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะแยกแยะว่าอะไรผิดและอะไรถูก

สรุปได้ว่า เด็กและเยาวชนกระทำความผิด คือ บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 18 ปี ที่กระทำการอันกฎหมายบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิดและถูกจับกุมมาดำเนินคดีตามกฎหมายในศาลเยาวชนและครอบครัว >

1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

นักจิตวิทยา นักสังคมวิทยา และนักอาชญาวิทยาหลายท่าน อธิบายถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ดังที่รวบรวมไว้ดังนี้

1.2.1 ทฤษฎีว่าด้วยอาชญากรโดยกำเนิด (Born Criminal)

ซีซาร์ ลอมโบรโซ (Cesaro Lombroso) นายแพทย์ชาวอิตาลีได้อธิบายวิธีการทางวิทยาศาสตร์ โดยการใช้วิธีการวัดกะโหลกศีรษะและอวัยวะต่างๆ ของอาชญากรที่ถึงแก่กรรมแล้ว และอธิบายว่าพฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลสืบเนื่องมาจากลักษณะทางชีวภาพของมนุษย์ (สุชา จันทน์เอม. 2542 : 12 ; อ้างอิงจาก อานนท์ อาภาภิรมย์. 2517 : 37)

ทฤษฎีนี้ถือว่าอาชญากรนั้นได้ถ่ายทอดได้ทางพันธุกรรม คือ พ่อแม่ที่เป็นอาชญากร ลูกที่เกิดมาก็จะเป็นอาชญากรด้วย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าผู้ที่เป็อาชญากรนั้นเป็นอาชญากรโดยกำเนิด ลักษณะทางร่างกายของอาชญากรจะสังเกตได้จากรูปของกะโหลกศีรษะที่ไม่ได้สัดส่วน ขากรรไกรล่างยาวกว่าขากรรไกรบน หรือใบหูไม่สมประกอบ เหล่านี้เป็นต้น (สุชา จันทน์เอม. 2542 : 13)

1.2.2 ทฤษฎีว่าด้วยทางสังคมวิทยา (Sociological Theory)

นักสังคมวิทยาว่าการกระทำผิดของวัยรุ่นนั้น ไม่จำเป็นว่าเด็กคนนั้นป่วยหรือร่างกายจิตใจผิดปกติ เพราะคนเราทุกคนเกิดมามีปัญหาของแต่ละคน หากเด็กได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมจากครอบครัว หรือครอบครัวทำให้เด็กรู้สึกไม่อบอุ่นใจ เด็กจะหาทางออกโดยการไปพบปะกับเพื่อนฝูงนอกบ้าน ในกลุ่มเพื่อนแบบนี้เด็กจะสร้างแบบของความประพฤติของตนเองขึ้นใหม่เพื่อแก้ปัญหาของตัวเอง และแบบของความประพฤติเช่นนี้จะถ่ายทอดสืบต่อกันไป จากเด็กคนหนึ่งไปยังเด็กอีกคนหนึ่งที่เขาเข้ามาอยู่ในกลุ่ม (สุพัตรา สุภาพ . 2541 : 51 – 52)

1.2.3 ทฤษฎีโอกาสที่จำกัด

โคลเวอร์ด (นวลจันทร์ ทัศนชัยกุล. 2544 : 120 ; อ้างอิงจาก Cloward and Ohlin . 1960 : 126) เสนอว่าโอกาสที่จำกัดเป็นช่องทางผลักดันให้คนกระทำความผิดกฎหมายได้ คนทุกคนมีโอกาสไม่เท่ากัน เมื่อคนแต่ละคนมีความต้องการที่จะบรรลุจุดหมายในวิถีทางที่ถูกต้องเหมาะสม สภาพแวดล้อมรอบข้างมีความสำคัญมากถ้าใครก็ตามอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เช่น บ้านอยู่ใกล้แหล่งการพนัน เมื่อเกิดความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่ง บังคับจากสภาพแหล่งการพนันจะผลักดันให้คนคนนั้นมีพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย เช่น คนนั้นจะหาทางเข้าไปเล่นการพนันเพื่อได้เงินมาซื้อสิ่งที่ต้องการ แต่ในกรณีทางตรงข้ามคนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีมีการเรียนรู้ที่ดีจากบุคคลใกล้เคียง คนนั้นก็就不用ทำอะไรที่ผิดกฎหมาย

โคลเวอร์ต ได้เสนอสภาพแวดล้อมซึ่งมีวัฒนธรรมรองที่เอื้ออำนวยต่อการกระทำ ความผิดอยู่ 2 ลักษณะ คือ

1. ที่อยู่อาศัยแออัดของชนชั้นล่าง ลักษณะเช่นนี้ คือสลัม ในบริเวณนี้จะมีอาชญากรอาศัยอยู่ และอาชญากรก็อยู่ในฐานะสมาชิกคนหนึ่งในกลุ่มชน มีความเคยชินที่ได้เห็นการกระทำผิดกฎหมายจนเห็นเป็นเรื่องธรรมดา เช่น คนในสลัมอาจเห็นคนเสพยาเสพติดอยู่ทั่วไป และขณะเดียวกันบุคคลกลุ่มนี้จะไม่เคยมีโอกาสดูคนที่ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมและการใช้ชีวิตที่ดีงาม เมื่อได้เห็นได้ใกล้ชิดกับสิ่งที่ไม่ดีหรือเลวร้ายโอกาสที่จะทำความผิดก็มีมาก

2. บริเวณที่ไม่มีความมั่นคงและไม่มีการเปลี่ยนแปลงผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเช่นนี้จะไม่มีความมั่นคงพอที่จะออกไปพบกับสิ่งแวดล้อมภายนอกจึงคุ้นเคยกับการปฏิบัติที่ไม่มีวัฒนธรรมที่ดีงาม บรรทัดฐานที่มั่นคง จุดยืนที่จะเป็นหลักยึดเหนี่ยวในการปฏิบัติ ไม่ได้รับค่านิยมและหลักของการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องชัดเจนที่จะยึดถือเป็นกฎระเบียบ สภาพแวดล้อมเช่นนี้จึงไม่ใช่เขตที่วัยรุ่นจะประสบความสำเร็จในชีวิตตามค่านิยมของสังคม เนื่องจากไม่มีแบบอย่างที่ดีให้เห็นจึงพูดได้ว่าโอกาสของพวกเขาถูกจำกัดนั่นเอง

1.2.4 ทฤษฎีวัฒนธรรมย่อย (Subculture Theory)

ผู้เป็นเจ้าของทฤษฎีนี้คือ อัลเบิร์ต เค โคเฮน (Albert K. Cohen) ทฤษฎีนี้อธิบายว่าการปฏิบัติของเด็กอาจจะขัดแย้งกับแนวทางของผู้ใหญ่ในสังคมนั้น คือเด็กเหล่านั้นจะเรียนรู้เฉพาะวัฒนธรรมย่อยของพวกเขา เช่น สำนวนการสนทนา การแต่งกาย การไว้ทรงผม หรือการแสดงดนตรี เป็นต้น ซึ่งวัฒนธรรมย่อยของเด็กเหล่านั้นอาจจะขัดแย้งกับทัศนคติของผู้ใหญ่ กลุ่มเด็กพวกนี้จึงเกิดปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมส่วนใหญ่ของสังคม เมื่อเป็นเช่นนี้กลุ่มเด็กจึงหันเข้ามารวมกลุ่มกัน และจะสร้างแบบแผนแห่งพฤติกรรมของตนเองขึ้นมา ซึ่งพวกเขาคิดว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ โคเฮนอธิบายว่า วัฒนธรรมย่อยของเด็กเหล่านั้น มิได้มุ่งแสวงหาผลประโยชน์จากการกระทำหรือพฤติกรรมของตน แต่มุ่งแสดงให้กลุ่มเด็กด้วยกันเห็นว่าตนนั้นเป็นคนเก่งหรือเป็นคนมีความสามารถเพื่อจะได้รับการยกย่องจากบรรดาเพื่อนในกลุ่มของตน เช่น การตั้งตนเป็นหัวหน้าแก๊งและมีฉายาเรียก ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในหมู่ของพวกเขา ทั้งนี้เพื่อให้เป็นที่ยอมรับนับถือในกลุ่มของตน (สุชา จันทน์เอม . 2542 : 11 - 12)

1.2.5 ทฤษฎีว่าด้วยสาเหตุทางจิต (Psychogenic Theory)

นักทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุทางจิตที่ทำให้เด็กกระทำผิดได้แก่ เออร์วิง คอฟแมน และ เจกินส์

เออร์วิง คอฟแมน (Irving Kaufman) กล่าวว่า เด็กที่มาจากครอบครัวบ้านแตก หรือครอบครัวที่พ่อแม่ประพฤติตัวไม่เหมาะสม มักจะไม่ได้รับการตอบสนองที่ดี เด็กจะมีความรู้สึกขาดพ่อแม่ กลายเป็นคนมองโลกในแง่ร้าย รู้สึกว่าตนเองได้รับการดูถูกจากสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนมนุษย์น้อย เด็กจะระรานชอบต่อสู้ พวกเขาจะรู้สึกว่าในชีวิตของเขา เขาไม่เคยได้รับอะไรที่เขาปรารถนาเลย

เจกินส์ (Jekins) ให้ข้อสังเกตเด็กวัยรุ่นที่กระทำผิดว่า เด็กที่ทำความผิดส่วนใหญ่มักจะเกิดจากจิตใจที่สับสนวุ่นวาย เพราะขาดความสัมพันธ์อย่างอบอุ่นถูกทอดทิ้งให้อยู่โดดเดี่ยวไม่มีการควบคุม และลักษณะการกระทำผิดก็มักจะอยู่ร่วมกับกลุ่มเพื่อนที่มีปัญหาล้ายกัน (สุพัตรา สุภาพ. 2541 : 51 - 52)

1.2.6 ทฤษฎีค่านิยมของชนชั้นต่ำ

ทฤษฎีนี้ได้ให้ความสำคัญของทัศนคติและค่านิยมของคนที่ทำผิด วอลเตอร์ มิลเลอร์ (นวลจันทร์ ทศนชัยกุล . 2544 : 122 – 114 ; อ้างอิงจาก Walter B. Miller. 1973 : 236 –239) ได้อธิบายถึงสาเหตุของการกระทำความผิดโดยเฉพาะเน้นที่ชนชั้นต่ำ โดยเชื่อว่าชนชั้นต่ำจะมีวัฒนธรรมของตนเองซึ่งตัวเขาและพรรคพวกเห็นพ้องกันสร้างขึ้นเป็นวัฒนธรรมย่อย (Sub-culture) วัฒนธรรมย่อยนี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนในชุมชน วัฒนธรรมของชนชั้นต่ำจะแตกต่างจากวัฒนธรรมหลักของสังคมโดยรวม ยกตัวอย่างเช่นในสังคมส่วนใหญ่จะเคารพกฎหมาย ขอบังคับของประเทศชาติ แต่ชนชั้นต่ำที่กระทำความผิดจะรวมกลุ่มตั้งวัฒนธรรมย่อยขึ้นมาใช้ในกลุ่มของตนเอง เช่น ต้องรักพวกพ้อง ช่วยเหลือกันแม้จะผิดกฎหมายก็ตาม การตั้งกฎระเบียบขึ้นมาว่าทุกคนจะต้องทำงานตามที่หัวหน้ากลุ่มสั่งให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การขนของผิดกฎหมาย การลักตัวตามร่างกายเป็นลายต่างๆ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ให้เห็นว่าเป็นพวกเดียวกัน

วิถีชีวิตของชนชั้นต่ำจะมีพฤติกรรมเป็นอย่างไร ก็จะต้องเป็นแบบอย่างเป็นวัฒนธรรมของเขา เช่น เด็กและเยาวชนที่มีแนวโน้มกระทำความผิด มีวิถีชีวิตชอบหนีโรงเรียน ไปศูนย์การค้า สืบบุหรี ชอบสนุกสนาน ไม่เรียน ไม่กังวล ชอบนั่งเป็นกลุ่มบนสะพาน เทียวกลางคืน ถ้าเป็นผู้ใหญ่ก็อาจจะชอบมั่วสุมตามบ่อนการพนัน สำนักโสเภณีและร้านอาหาร

ค่านิยมของชนชั้นต่ำที่กระทำความผิด วอลเตอร์ มิลเลอร์ได้แยกไว้ ดังนี้

1. การชอบหาเรื่อง (Trouble) การชอบเข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องผิดกฎหมาย คนกลุ่มนี้เห็นว่าในบางสถานการณ์ การละเมิดกฎหมายจะเป็นการนำมาซึ่งเกียรติยศ และมีความเชื่อว่าการกระทำการฝ่าฝืนกฎหมายจะทำให้เป็นที่รู้จัก ชอบวางอำนาจและชอบเบียดเบียนคนอื่น

2. ความแกร่ง (Toughness) มีความเชื่อในความแข็งแกร่ง ความกล้าในการแสดงออก ชอบการแข่งขันต่อสู้ ชนชั้นต่ำจะยกย่องในความเป็นลูกผู้ชาย ฉะนั้นใครก็ตามที่มีบุคลิกภาพเป็นพวกรักร่วมเพศมักจะถูกทำร้ายอย่างรุนแรงในชุมชนนั้น คนพวกนี้จะคิดว่าความแข็งแกร่งจะแสดงด้านคำพูดหยาบๆ แบบลูกผู้ชาย การพูดด้วยเสียงดัง การวางท่าทางเข้มแข็ง หรือวางท่าแบบนักเลงโต

3. ความฉลาด (Smartness) คนที่มีความสามารถในการได้มาซึ่งวัตถุต่างๆ หรือสถานภาพอย่างใดอย่างหนึ่งโดยใช้สติปัญญา และใช้กำลังกายน้อยที่สุดจะได้รับการยอมรับ เช่น การชนะในการเล่นการพนัน จะเป็นการแสดงออกชัดเจนว่าตนมีไหวพริบความจำ ความฉลาดแม่นยำในการเล่น

4. ความตื่นเต้น (Excitement) คนในชุมชนชั้นต่ำ มักชอบความตื่นเต้น ส่วนมากจะแสดงออกมาในทางการดื่มและการเล่นการพนันประเภทต่างๆ เช่น เล่นไพ่ เล่นหวย เล่นม้า รวมถึงการหาความสนุกทางเพศ เขาเห็นว่าความตื่นเต้นทำให้มีชีวิตชีวาและสนุกสนาน

5. ความเชื่อในโชคชะตา (Fate) ชนชั้นล่างมักรู้สึกว่าตนเองไม่สามารถกำหนดความเป็นไปในชีวิตของตนเองได้และสรุปสั้นๆ เอาเองว่าทุกอย่างถูกกำหนดโดยดวงชะตา จึงไม่คิดกระตือรือร้นทำการใดให้ตัวเองดีขึ้น ปล่อยให้วิถีชีวิตดำเนินไปตามธรรมชาติ

6. การปกครองตนเอง (Autonomy) คนในชนชั้นต่ำจะแสดงออกถึงการต่อต้าน ไม่ยอมรับการควบคุมจากภายนอก โดยมองว่าผู้มีอำนาจหน้าที่ต่างๆ มีความไม่ยุติธรรมต่อพวกตน คนกลุ่มนี้จะเข้ามารวมกลุ่มกันและคิดกฎเกณฑ์การอยู่ร่วมกันทำให้มีความรักพวกในแก๊งค์เดียวกัน การรวมกันเป็นกลุ่มจะเชื่อว่ารัฐบาลมั่วร้าย คอยจับผิดและใส่ร้ายกล่าวหาพวกเขา คนกลุ่มนี้จึงพยายามดิ้นรนที่จะปกครองตนเอง

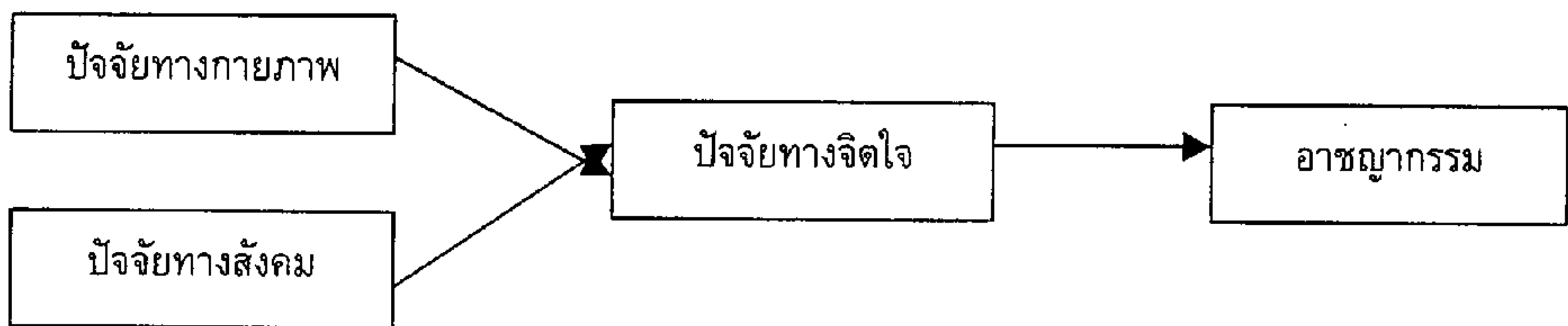
1.2.7ทฤษฎีของ แมนไฮม์ (Mannhein)

แมนไฮม์ (นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. 2544 : 116–117 ; อ้างอิงจาก Mannhein. 252–258) นักอาชญาวิทยาชาวอังกฤษได้อธิบายย่อๆ ว่าปัจจัยทางสังคมและปัจจัยทางจิตใจจะก่อให้เกิดอาชญากรรมก็ต่อเมื่ออิทธิพลของจิตใจมีความต้องการก็จะกระทำผิด ปัจจัยทางสังคมได้แก่ ความยากจน การว่างงาน ภาวะเศรษฐกิจที่ไม่มีการกระจาย การบริการทางสังคมที่ไม่เพียงพอ การศึกษาที่ยังไม่พัฒนา การปกครองที่ถูกครอบงำและความยุติธรรมในสังคมที่มีความเหลื่อมล้ำมาก

ปัจจัยทางกายภาพ ปัจจัยด้านนี้เป็นปัจจัยที่เชื่อว่าการประกอบอาชญากรรมเป็นไปได้ง่าย การเห็นวัตถุ เสื้อผ้าสวยๆ เครื่องประดับที่โชว์ไว้ในห้างสรรพสินค้า ตู้โชว์ ซึ่งเปรียบเหมือนสิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดคนกระทำความผิด เช่น คนที่ไม่เคยมีเสื้อผ้าสวยๆ เมื่อเห็นเสื้อสวยโชว์อยู่ในกระจกก็อยากได้และพยายามหาทางเอาเสื้อนี้มาเป็นของตน ถ้าเงินไม่มีก็จะขโมยเอามา วัตถุที่เป็นสิ่งล่อในคนให้หลงใหลนี้ ทำให้คนมีความต้องการในของสวยงามเหล่านี้ นอกจากนั้นปัจจัยทางกายภาพยังหมายถึงบ้านที่ไม่มีการควบคุมการใช้สิ่งแวดล้อมที่เป็นวัตถุจะยิ่งเพิ่มความต้องการเมื่อพบเห็นสิ่งล่อตาต่างๆ นี้

ปัจจัยทางจิตใจ ได้กล่าวมาแล้วว่าปัจจัยทางจิตใจเป็นภาวะหรือสภาพที่มีปัญหาทางจิตใจ เช่น เป็นโรคจิต โรคประสาทหรือมีความผิดปกติทางบุคลิกภาพ ผู้ป่วยเหล่านี้จะมีความรู้สึกผิดชอบน้อยมาก จึงขาดการควบคุมยับยั้ง ขาดเหตุผลและความเป็นจริง

แนวคิดของ Mannhein สรุปได้ดังภาพ

ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมจะก่อให้เกิดอาชญากรรมเมื่อจิตใจเอื้ออำนวยให้เป็นไป กล่าวคือ มีความต้องการหรือแรงจูงใจที่จะกระทำเช่นนั้นแต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าลักษณะของจิตใจจะเป็นตัวแปรที่เด่นชัดเหนือปัจจัยอื่นหากความกดดันของปัจจัยอื่นแรงมาก แม้มีเชื้อของความต้องการทางจิตใจเพียงนิดเดียวก็อาจจะนำไปสู่การกระทำผิดกฎหมายได้ อย่างไรก็ตามถ้าขาดความต้องการทางจิตใจแล้ว การกระทำผิดกฎหมายหรืออาชญากรรมก็จะไม่เกิด อีกนัยหนึ่ง หากความต้องการทางจิตใจมีมากแม้จะขาดปัจจัยอย่างอื่น การกระทำผิดกฎหมายก็อาจจะเกิดขึ้นได้ แมนไฮม์ยังได้ชี้ให้เห็นอีกว่าปัจจัยจะกลายเป็นสาเหตุก็ต่อเมื่อปัจจัยนั้นเป็นแรงจูงใจให้เกิดการกระทำผิดกฎหมาย (อัจฉรา ทองตัน . 2536 : 13)

1.2.8ทฤษฎีทางจิตวิทยา (Psychological Theory)

ฟรอยด์ (สุชา จันทน์เอม . 2542 : 15 ; อ้างอิงจาก Schafer and Knudten . 1970 : 72) นักจิตวิเคราะห์มีความเชื่อว่า บุคคลที่กระทำผิดคือผู้ที่ปฏิบัติตนไปตามสันดานดิบ (Id) ขาดการควบคุม ขาดสติ ขาดวัฒนธรรมและคุณธรรม

ฟรอยด์ อธิบายว่าจิตที่ทำหน้าที่ในการปฏิบัติงานของคนเราแบ่งเป็น 3 ระบบ คือ

สันทานดิบ (Id) เป็นส่วนที่ประกอบด้วยความต้องการพื้นฐานของมนุษย์คือความต้องการทางเพศและความก้าวร้าว เป็นรากฐานของสัญชาตญาณที่มีมาแต่กำเนิด เป็นตัวผลักดันให้คนเราแสดงพฤติกรรมออกมาตามความพอใจโดยไม่ฟังเหตุผลใดๆ ทั้งสิ้น มีความอยากอยู่เสมอ

อัตตา (Ego) เป็นส่วนที่ทำหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมอันเกิดจากความต้องการของ id ให้แสดงออกในทางที่เหมาะสม เป็นที่ยอมรับของสังคม Ego เป็นตัวคอยเหนี่ยวรั้ง Id ไว้ จึงมีความขัดแย้งกันตลอดเวลา

สติ (Superego) เป็นส่วนที่เกิดจากการเรียนรู้ทางด้านวัฒนธรรมของสังคม และการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่หรือผู้ใหญ่ในสังคม จึงเป็นตัวที่มีหน้าที่สร้างอุดมคติ (Ideal) ที่พึงปรารถนาของสังคม เป็นมโนธรรม (Conscience) ที่คอยเตือน Ego ให้รู้ว่าสิ่งใดผิด ไม่ควรทำ

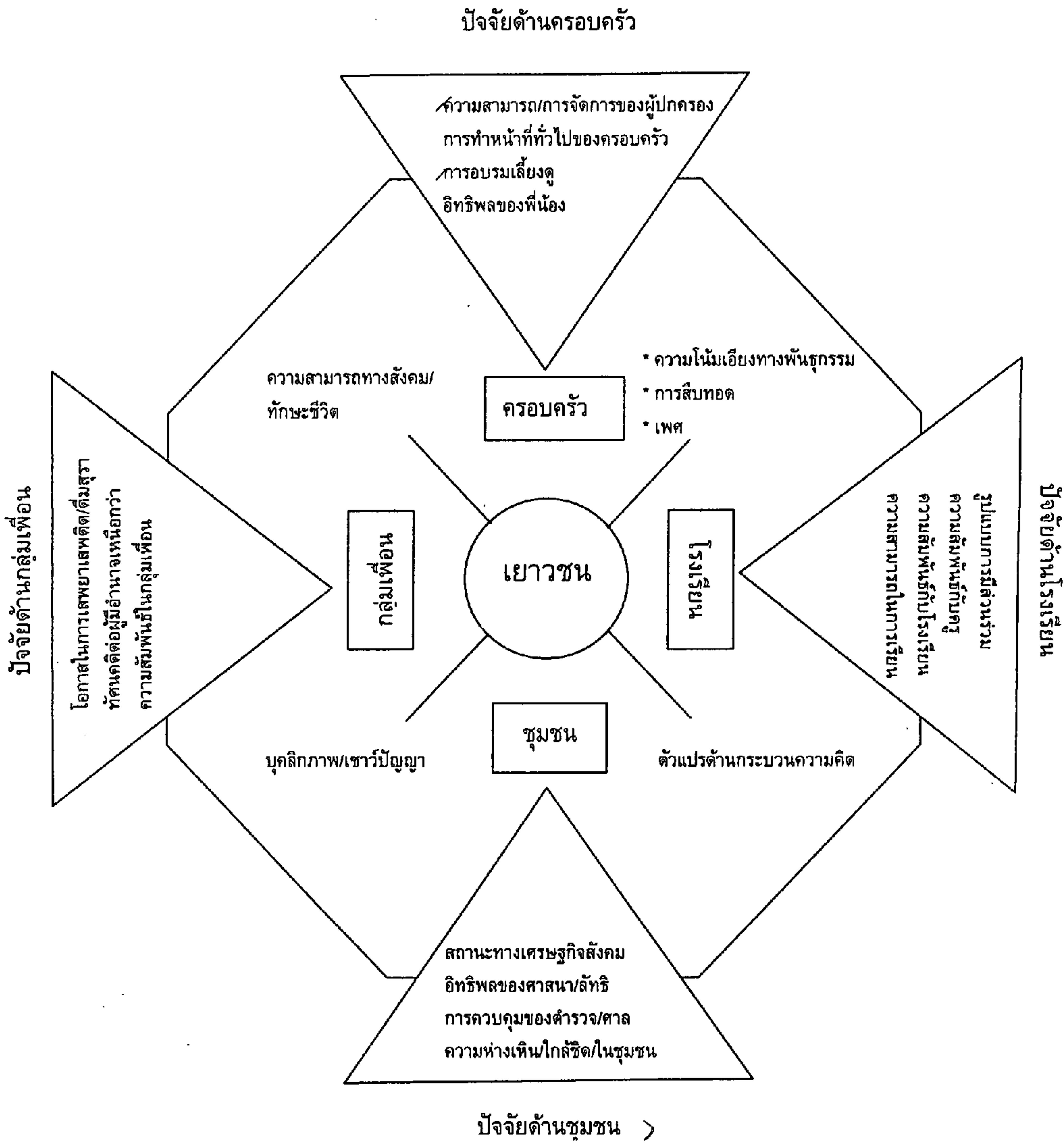
คนเรานั้นเกิดมาพร้อมกัน Id ส่วน Ego และ Superego นั้นค่อยๆ พัฒนาขึ้นมาเรื่อยๆ ประสบการณ์ในวัยเด็กและองค์ประกอบทางเพศมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตและชีวิตของมนุษย์มาก ระบบทั้งสามดังกล่าวต้องต่อสู้ มีความขัดแย้ง ต้องปรับตัวกันตลอดเวลา ถ้าการกระทำบางอย่างของคนไม่ถูกต้อง ผิดทำนองคลองธรรม Ego ก็คอยห้ามไว้ไม่ให้ทำ เมื่อถูกห้ามความรู้สึกอยากทำนั้นก็จะถูกเก็บกดลงไปในจิตใต้สำนึก (Unconscious Mind) ถ้าถูกเก็บกดไว้นานๆ บางครั้งเมื่อ Ego และ Superego อ่อน การกระทำผิดก็อาจเกิดขึ้นได้ >

1.2.9 แนวคิดเชิงทฤษฎี แบบจำลอง JCAP

แบบจำลอง The Juvenile Counseling and Assessment Program (JCAP) (Calhoun and others . 2001 : 131 – 141) ได้พัฒนาขึ้นมาโดยอาศัยทฤษฎีเป็นโครงสร้างพื้นฐานในการทำ ความเข้าใจตัวแปรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยแบบจำลอง JCAP (ภาพประกอบ 2) แสดงให้เห็นถึงแนวคิดเชิงทฤษฎีและแนวคิดรวบยอดเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน และการให้ความช่วยเหลือด้วยการเข้าแทรกแซง ซึ่งในแบบจำลองได้มองพฤติกรรมการกระทำผิดว่าเป็นผลมาจากตัวแปรต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน เช่น ความเปราะบางทางพันธุกรรม การสืบทอดทางพันธุกรรม เพศ บุคลิกภาพ เชื้อชาติปัญหา ความสามารถทางสังคม ทักษะชีวิต และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิด
2. บริบทของสภาพแวดล้อมที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ เช่น ครอบครัว กลุ่มเพื่อน โรงเรียน และชุมชน
3. การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ

(ภาพประกอบ 2 แบบจำลอง Juvenile Counseling and Assessment Program (JCAP)

(ตัวแปรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนตามแนวคิดเชิงทฤษฎีแบบจำลอง JCAP มีดังนี้

1. ตัวแปรด้านลักษณะส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน

ความโน้มเอียงและการสืบทอดทางพันธุกรรม

จากการศึกษาในเด็กและเยาวชนที่ถูกจับเป็นบุตรบุญธรรม แสดงให้เห็นว่าพันธุกรรมมีส่วนทำให้เด็กและเยาวชนกลายเป็นเด็กเกเรได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ซึ่งจะยังคงมีพฤติกรรมกระทำผิดต่อไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตามเด็กเกเรไม่ได้เป็นผลมาจากการสืบทอดทางพันธุกรรมเพียงอย่างเดียว เนื่องจากมีการศึกษาพบว่า ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมกระทำผิดจะชัดเจนมากขึ้นเมื่อมีทั้งพันธุกรรมและอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมมาเกี่ยวข้อง

ความสามารถทางสังคมและทักษะชีวิต

มีการศึกษาพบว่า ความสามารถทางสังคมที่ต่ำ มีความสัมพันธ์กับการเกิดพฤติกรรมกระทำผิด เด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีในศาลเยาวชนมักจะมีทักษะการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่ำ มีทักษะในการจัดการกับความเครียดและความโกรธที่ต่ำ และมีทักษะในการตัดสินใจไม่ดี โดยความบกพร่องของความสามารถทางสังคมหรือทักษะชีวิตเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น ประวัติปัญหาทางการเรียน โดยเด็กและเยาวชนกระทำผิดหลายคนได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคการเรียนรู้ผิดปกติ และโรคสมาธิสั้น และสถานการณ์ที่เป็นปัญหาสภาพแวดล้อมในการเรียน เช่น เด็กที่เป็นเป้าหมายของการใช้ความรุนแรงในบ้าน การใช้สารเสพติดในครอบครัว และการมีชีวิตครอบครัวที่วุ่นวาย

บุคลิกภาพและเขาวนัปัญหา

มีการศึกษาพบว่าตัวแปรด้านบุคลิกภาพมีความเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยพบว่าลักษณะบุคลิกภาพเฉพาะบางอย่าง เช่น พยาธิสภาพทางจิต และลักษณะหุ่นหันพลันแล่นสามารถทำนายการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนได้ ความบกพร่องของระบบประสาท เช่น การมีระดับเขาวนัปัญญาดำก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีความเสี่ยงต่อการกระทำผิดได้ รวมทั้งเด็กและเยาวชนที่มีความผิดปกติด้านการทำงานของสมอง เช่น มีความลำบากในการทำงานประสานกันของตาและมือ มีความบกพร่องของสมาธิ และมีสภาพแวดล้อมในบ้านที่ตึงเครียด มีความเสี่ยงที่จะมีการกระทำผิดในระยะยาวหรือระบบประสาทที่ถูกทำลาย เช่น พิษสุรารุนแรง อาจก่อให้เกิดการกระทำผิดได้

กระบวนการรู้คิด

งานวิจัยหลายชิ้นแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านกระบวนการรู้คิด เช่น ความลำเอียงและทักษะทางสังคมต่างๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยพบว่า เด็กและเยาวชนกระทำผิดมักแสดงความเป็นมิตรต่อบุคคลอื่นในสถานการณ์ที่มีความคลุมเครือ และมักนำไปสู่ความการใช้ความรุนแรงตามมา ซึ่งทำให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในที่สุด

2. ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม

กลุ่มเพื่อน

กลุ่มเพื่อนเป็นสิ่งที่มียุทธิพลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นอย่างชัดเจน โดยจากการสำรวจวัยรุ่นในช่วงวัยรุ่นตอนกลางในสหรัฐอเมริกา พบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่จะมีเพื่อนที่มีพฤติกรรมเกเรอย่างน้อย 1 คน และนักวิจัยได้สังเกตพบว่า การมีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นตัวทำนายที่ดีต่อการมีพฤติกรรมกระทำผิด ดังนั้นองค์ประกอบที่สำคัญในแบบจำลอง JCAP จึงมีการประเมินบทบาทของอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนรวมอยู่ด้วย

ครอบครัว

จากผลการศึกษาพบว่า สภาพครอบครัวที่แตกแยกและมีบริบทที่ไม่สมบูรณ์ มีผลต่อการเกิดพฤติกรรมต่อต้านสังคมของเด็กและเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญ โดยยืนยันได้จากการสำรวจความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ในด้านความสามารถในบทบาทการเป็นบิดามารดาของผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนกระทำผิด ซึ่งพบว่าครอบครัวที่พ่อแม่แตกแยกกันเป็นกลไกที่สำคัญที่ทำให้เกิดการต่อต้านสังคม อย่างไรก็ตาม ความมั่นคงในด้านสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชนกระทำผิดจะมีผลกระทบน้อยในกลุ่มเด็กที่มีอายุน้อย

โรงเรียน

พฤติกรรมกระทำผิดมีความเกี่ยวข้องกับการมีผลการเรียนที่ไม่ดี และการออกจากโรงเรียนกลางคันในระดับมัธยมศึกษา ลักษณะของโรงเรียน เช่น การมีอัตราจำนวนนักเรียนและครูที่ไม่สอดคล้องกัน และการที่ครูมักตีตรานักเรียน โดยใช้การสรุปเหมารวมเพื่อแบ่งพฤติกรรมของนักเรียนและใช้เป็นตัวทำนายความล้มเหลวของนักเรียน มีความเกี่ยวข้องกับการเกิดพฤติกรรมเกเร ในขณะที่โรงเรียนที่ครูประสบความสำเร็จ นโยบายของโรงเรียนมีความยุติธรรม ผู้บริหารโรงเรียนมีความเข้มแข็ง และมีการควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนได้ดี โรงเรียนนั้นจะมีอัตราการเกิดพฤติกรรมเกเรต่ำ >

3. กระบวนการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ

กุญแจสำคัญสำหรับแบบจำลอง JCAP คือ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานประสานกันระหว่างตัวแปรต่างๆ การทำความเข้าใจความซับซ้อนในการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวเยาวชน ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน และชุมชน จะทำให้เกิดความเข้าใจ หยั่งรู้ และนำไปสู่การแทรกแซงที่มีประสิทธิภาพ

< ○ จากทฤษฎีต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปสาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนได้เป็น 3 ประเด็น ดังนี้ (สุพจน์ เหล่าพานิช . 2541 : 12)

1. สาเหตุจากตัวเด็กและเยาวชน ได้แก่ สภาพทางด้านร่างกายที่ผิดปกติ บกพร่อง ไม่สมประกอบ ปัญญาอ่อน จิตใจบกพร่อง มีบุคลิกภาพที่แปรปรวน อันเป็นผลร้ายต่อตัวเด็กเพราะจะทำให้เด็กไม่สามารถใช้สติปัญญาไตร่ตรอง ยับยั้ง หรือห้ามใจในสิ่งชั่วร้ายต่างๆ ได้

2. สาเหตุจากเพื่อนและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การคบเพื่อน การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ถือว่ามีความสำคัญต่อเด็กและเยาวชนเป็นอันมาก การรวมกลุ่มกันเป็นแก๊งค์เป็นพวก ย่อมทำให้เด็กและเยาวชนในกลุ่มเดียวกันมีค่านิยมที่เหมือนกัน มีทัศนคติที่คล้ายคลึงกัน มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จะสามารถถ่ายทอดเทคนิคในการกระทำผิดหรือคอยช่วยเหลือส่งเสริมให้กระทำผิดหนักขึ้นกว่าเดิม สนับสนุนกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความตึงเครียดและให้ประโยชน์ร่วมกัน จะมีผลทำให้เด็กและเยาวชนได้รับการถ่ายทอดค่านิยม เทคนิค และทัศนคติในการกระทำผิด

3. สาเหตุจากครอบครัว ได้แก่ เด็กและเยาวชนขาดการอบรมเลี้ยงดู ขาดความรัก หรือได้รับการเลี้ยงดูไม่ถูกต้อง เด็กและเยาวชนจะมีความสับสนวุ่นวาย มองโลกในแง่ร้าย เกิดความคับข้องใจ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาก็ได้ จนนำไปสู่การกระทำผิดได้ >

1.3 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

1.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับเชาวน์ปัญญา

{ ความหมายของเชาวน์ปัญญา

คลิฟฟอร์ด (กฤษณี คำชาย. 2542 : 53 ; อ้างอิงจาก Clifford . 1980) ได้ให้ความหมายว่า เชาวน์ปัญญา หมายถึง ศักยภาพของบุคคลในอันที่จะทำความเข้าใจข้อเท็จจริงและความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริงนั้น พร้อมกับสามารถใช้ข้อเท็จจริงนั้นได้อย่างมีเหตุผลและสมเหตุสมผล

มันน์ (ศิริลักษณ์ ไทรหอมหวล และแสงสุรีย์ ลำอังกุล . 2535 :325 ; อ้างอิงจาก Munn. 1974) ให้ความหมายไว้ว่า เชาวน์ปัญญา หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ การจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ การเรียนรู้เพื่อหาสิ่งที่ซับซ้อนเพิ่มขึ้นได้ การใช้สัญลักษณ์ได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ เช่น การเกิด การหยั่งรู้ การคิดรวบยอดและการใช้เหตุผล รวมถึงกระบวนการทางภาษาด้วย

เวคสเลอร์ (สุรางค์ โค้วตระกูล . 2541 : 98 ; อ้างอิงจาก Wechsler . 1955 , 1967) ซึ่งเป็นผู้สร้างแบบทดสอบเชาวน์ปัญญาที่ชื่อว่า Wechsler Intelligence Scale สำหรับใช้ทดสอบผู้ใหญ่และเด็ก ได้ให้ความหมายของเชาวน์ปัญญาว่า เป็นผลรวมของความสามารถของคนที่แสดงพฤติกรรมที่มีจุดประสงค์ สามารถคิดอย่างมีเหตุผลและสามารถที่จะปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เชาวน์ปัญญาจึงหมายถึง ความสามารถของบุคคลในการที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมและมีเหตุผล

เชาวน์ปัญญากับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

เชาวน์ปัญญานับเป็นองค์ประกอบหนึ่งของบุคลิกภาพ และเป็นปัจจัยทางจิตใจของบุคคลที่สำคัญปัจจัยหนึ่ง ที่จะมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลร่วมกับปัจจัยอื่นๆ และ เฮอรัลสเดน (ชัตติยา รัตนดิลก . 2539 : 61 ; อ้างอิงจาก Hernstein. 1976 : 121) ได้กล่าวว่า สายสัมพันธ์ที่เชื่อมระหว่างการทำผิดกับกรรมพันธุ์ ก็คือ การมีเชาวน์ปัญญาดำ

การมีเชาวน์ปัญญาดำ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กมีความเสี่ยงต่อการกระทำผิดได้ (Calhoun and others . 2001 : 132 ; citing Lynam , Moffitt & Stouthamer – Loeber . 1993) โดยจากการศึกษาผลการทดสอบระดับสติปัญญาของเด็กกระทำผิด ของ กฤษณี สุกันทะเกตุ พบว่าเด็กที่กระทำผิดมีระดับสติปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญญาทึบ และปัญญาอ่อน โดยพวกที่ปัญญาทึบส่วนใหญ่กระทำผิดเพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ถูกชักจูงจากผู้อื่น ส่วนมากระดับปัญญาปานกลางนั้น สาเหตุมักเกิดจากปัญหาทางอารมณ์ของเด็ก เช่น ความรู้สึกมีปมด้อย มีปัญหาในการปรับตัว มีความผิดปกติทางอารมณ์ มีปัญหาขาดการเลี้ยงดูที่ถูกต้อง ขาดการอบรมศีลธรรมจรรยา และสภาพครอบครัวแตกแยก (ชัตติยา รัตนดิลก . 2539 : 63 ; อ้างอิงจาก กฤษณี สุกันทะเกตุ . 2520 : 26 - 27) >

การวัดเชาวน์ปัญญา

เครื่องมือในการทดสอบเชาวน์ปัญญาที่ได้รับความนิยมมากในการทดสอบเป็นกลุ่ม คือ แบบทดสอบเชาวน์ปัญญา Raven 's Progressive Matrices (RPM) (ชัตติยา รัตนดิลก . 2539 : 65 ; อ้างอิงจาก Jensen . 1980)

เจ. ซี. ราเวน (J. C. Raven) ได้สร้างแบบทดสอบ RPM ขึ้นมาในปี ค.ศ.1938 ในประเทศอังกฤษ และปรับปรุงเรื่อยมา จนถึงปี ค.ศ.1956 ซึ่งแบบทดสอบ RPM นี้ ออกแบบสร้างขึ้นมาจากแนวคิดประกอบทั่วไป (g – factor) ตามแนวความคิดโครงสร้างของเชาว์ปัญญาของนักจิตวิทยาชาวอังกฤษ คือ ชาร์ลส์ สเปียร์แมน (Charles Spearman) เมื่อปี ค.ศ.1904 โดยให้ชื่อว่าทฤษฎีสองตัวประกอบ (The Two – Factors Theory) ทฤษฎีนี้มีรากฐานมาจากการวิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบด้วยวิธีการทางสถิติ โดยได้ตั้งข้อสังเกตว่า คะแนนของแบบทดสอบเชาว์ปัญญาทุกฉบับมีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์ทางบวกซึ่งกันและกัน และโดยการคำนวณทางคณิตศาสตร์ สเปียร์แมน เชื่อว่า ความสัมพันธ์ที่พบนั้นเกิดขึ้นเนื่องจากแบบทดสอบเหล่านั้นมีองค์ประกอบร่วมกันตัวหนึ่ง ซึ่งเขาเรียกว่า “เชาว์ปัญญาทั่วไป” (General Intelligence) จากความคิดนี้เองทำให้ สเปียร์แมน เสนอทฤษฎีสององค์ประกอบขึ้น โดยกล่าวไว้ว่า ความสำเร็จของบุคคลในกิจกรรมทุกชนิด ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ประการ คือ (ชลิตา คัยนันท์ . 2538 : 18 – 21)

1. องค์ประกอบทั่วไป (General Factor หรือ g – factor) เป็นองค์ประกอบที่พบในกิจกรรมทางสมองทุกชนิด ความสามารถทางสมองของมนุษย์ทุกคน มีองค์ประกอบทั่วไป แต่มีในระดับที่แตกต่างกัน สเปียร์แมน เชื่อว่า ความสามารถด้านนี้ขึ้นกับองค์ประกอบทางพันธุกรรม ส่วนระดับการศึกษาไม่มีผลต่อองค์ประกอบนี้

2. องค์ประกอบเฉพาะ (Specific Factor หรือ s – factor) เป็นกลุ่มองค์ประกอบที่เป็นความสามารถพิเศษในการทำกิจกรรมแต่ละชนิด ซึ่งเมื่อรวมเข้ากับองค์ประกอบทั่วไปแล้วจะเป็นตัวกำหนดระดับความสำเร็จในกิจกรรมต่างๆ ระดับการศึกษามีผลต่อองค์ประกอบนี้เพียงเล็กน้อย

แบบทดสอบ Raven's Progressive matrices (RPM) ประกอบไปด้วยแบบทดสอบ

3 ชุด คือ

1. Coloured Progressive Matrices (CPM) ใช้สำหรับเด็กเล็กและกลุ่มคนปัญญาอ่อน
2. Standard Progressive Matrices (SPM) ใช้สำหรับเด็กโตและวัยรุ่นที่มี

ความสามารถปานกลาง

3. Advance Progressive Matrices (APM) ใช้กับผู้ที่ไม่คาดว่าจะมีเชาว์ปัญญาที่สูงมาก ๆ ในระดับ Superior

การทดสอบด้วยแบบทดสอบ RPM เป็นแบบทดสอบ เพื่อวัดศักยภาพของบุคคลที่จะถูกนำมาใช้ในการทำความเข้าใจชุดของภาพที่ไม่มีความหมายที่แสดงให้บุคคลนั้นสังเกต มองดูความสัมพันธ์ระหว่างภาพ คิดรูปแบบของภาพที่จะนำมาเติมเต็มตามระบบความสัมพันธ์ ซึ่งในการจะทำเช่นนั้นได้ จะต้องสามารถพัฒนาวิธีที่เป็นระบบของเหตุผลของภาพแต่ละชุดได้ วิธีการทดสอบจึงเป็นการให้ผู้รับการทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างรูปทางเรขาคณิต ซึ่งปัญหาต่างๆ จะถูกกำหนดไว้ในรูปของเมตริกเป็นลวดลายแบบต่างๆ เรียงลำดับจากข้อง่ายไปหาข้อยาก เมตริกในปัญหาแต่ละข้อมีส่วนขาดหายไป ผู้รับการทดสอบจะต้องเลือกชิ้นส่วน 1 ชิ้นจากรูปแบบที่ให้เลือก 6 – 8 แบบ แล้วนำมาเติมส่วนขาดหายไปให้สมบูรณ์ โดยมีหลักเกณฑ์ในการเลือกคำตอบเป็นไปในลักษณะของการทำให้รูปแบบสมบูรณ์ (Complete a Pattern) การทำให้เหตุผลสมบูรณ์ (Complete an Analogy) การเปลี่ยนแปลงรูประบบอย่างมีระบบ (Introduce Systematic Permutations) และการแยกหรือลวดลายเป็นส่วนๆ อย่างมีระบบ (Systematically Resolve Figure into Parts) (ขัตติยา รัตนดิลก. 2539 : 69)

1.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพจิต

ความหมายของสุขภาพจิต

สุขภาพจิต (Mental Health) เป็นคำที่กล่าวถึงสภาวะทางจิตใจของบุคคลตามธรรมชาติ ได้มีผู้ให้คำนิยามหรือความหมายของสุขภาพจิตไว้หลายแบบ ดังตัวอย่าง เช่น

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization : WHO) ได้ให้ความหมายว่า สุขภาพจิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการที่จะปรับตัวให้มีความสุข อยู่กับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ มีความสัมพันธ์อันดีงามกับบุคคลอื่น และดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสะดวกอย่างสุขสบาย รวมทั้งสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงนี้ได้ โดยไม่มีข้อขัดแย้งภายในจิตใจ ทั้งนี้ คำว่า สุขภาพจิต ไม่ได้หมายความว่าเฉพาะเพียงแต่การปราศจากอาการของโรคประสาทและโรคจิตเท่านั้น (สุจินต์ ปรีชาสามารถ . 2535 : 14 ; อ้างอิงจาก WHO . 1986)

เบอร์นาร์ด (Bernard . 1970 : 17) กล่าวว่า สุขภาพจิต หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติตนให้ได้รับประโยชน์ มีความพึงพอใจ สุขใจ และพฤติกรรมนั้นไม่ขัดกับสังคม คนที่มีสุขภาพจิตดีสามารถเผชิญและยอมรับความเป็นจริงในชีวิต สุขภาพจิตของบุคคลจะดีที่สุดเมื่อบุคคลนั้นยอมรับความสำเร็จของตนเองตามสภาพความเป็นจริง และความสามารถของตนเองด้วยความพอใจ โดยได้รับความกระทบกระเทือนหรือความคับข้องใจน้อยที่สุด บุคคลจะมีสุขภาพจิตในขั้นที่น่าพอใจ ถ้าบุคคลนั้นไม่ตั้งเครียดต่อความไม่สมหวัง จะไม่มีปฏิกิริยาต่อต้านรุนแรง แต่จะรักษาไว้ซึ่งความมีเหตุผล มีการแสดงออกเหมาะสมกับกาลเทศะ

มูลี (Mouly . 1965 : 165 – 167) กล่าวว่า สุขภาพจิต คือ การกระทำพฤติกรรมที่เหมาะสมเพื่อสนองความต้องการของบุคคล เป็นการลดความตึงเครียดทางอารมณ์ เพื่อการปรับตัว เพื่อสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาค้นคว้า จึงสามารถสรุปความหมายของสุขภาพจิตได้ว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการปรับตัวให้อยู่ในสังคมและสภาพแวดล้อมได้อย่างมีความสุข และมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุคคลอื่น สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองโดยปราศจากความขัดแย้งภายในจิตใจ

ความสำคัญของสุขภาพจิต

สุดใจน มีริยะเกิด (2539 : 3 – 4) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสุขภาพจิตไว้ว่า สุขภาพจิตเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคล ถ้าบุคคลใดมีสุขภาพจิตดี พฤติกรรมที่แสดงออกย่อมเป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นผลดีต่อตนเองและผู้อื่น แต่ในทางตรงข้ามถ้าบุคคลใดมีสุขภาพจิตไม่ดี หรือสุขภาพจิตเสื่อม พฤติกรรมที่แสดงออกมาย่อมจะนำมาซึ่งความเดือดร้อนทั้งตนเองและผู้อื่น ความสำคัญของสุขภาพจิตแบ่งออกได้เป็นข้อๆ ดังนี้

1. สุขภาพจิตมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวันในด้านต่างๆ เช่น

1.1 การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น บุคคลที่มีสุขภาพจิตดี หน้าตามักยิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นที่ชื่นชอบของผู้พบเห็น มีเพื่อนฝูงมาก จึงสามารถสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่นได้ ซึ่งตรงกันข้ามกับผู้ที่สุขภาพจิตเสื่อมที่มักจะนำเอาปัญหาและเรื่องไม่สบายใจมาสู่ผู้อื่นอยู่เสมอ

1.2 ชีวิตครอบครัว ถ้าสมาชิกในครอบครัวเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดี ย่อมนำความสุขมาสู่ครอบครัว ตรงกันข้ามกับครอบครัวที่มีสมาชิกสุขภาพจิตไม่ดี ย่อมมีแต่การทะเลาะวิวาท เตือนร้อน ไม่สงบสุข

1.3 ด้านการงาน ผู้มีสุขภาพจิตดี ย่อมมีความสุขกับงานของตน มีประสิทธิภาพในการทำงานหรือทำงานอย่างเต็มความสามารถ ตรงกันข้ามกับผู้ที่มีสุขภาพจิตเสื่อม จะทำงานด้วยความเบื่อหน่าย ท้อแท้ ขาดกำลังใจในการทำงาน

2. สุขภาพจิตมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน ถ้าครูมีสุขภาพจิตดี มีความสามารถในการเรียนการสอน สอนนักเรียนด้วยความเอาใจใส่ รักและเข้าใจเด็ก จะทำให้เด็กมีสุขภาพจิตดีตามไปด้วย การเรียนการสอนก็จะเป็นไปด้วยดี ได้ผลสมกับความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ แต่ถ้าครูสุขภาพจิตไม่ดี เกรี้ยวกราด ไม่รักเด็ก เบื่อหน่ายการสอน เด็กก็จะพลอยตึงเครียด เกิดความคับข้องใจ ซึ่งเป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตของเด็ก และต่อการเรียนของเด็กด้วย

3. สุขภาพจิตมีความสำคัญต่อประเทศชาติ เพราะประเทศชาติจะพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว นั้น ก็ขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากร ถ้าประเทศชาติเต็มไปด้วยประชากรที่มีปัญหาทางจิตใจ ประเทศนั้นก็จะไม่สามารถพัฒนาให้ก้าวหน้าได้

ลักษณะของบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี

ลาซารัส (ผกา สัตยธรรม. 2543 : 2 - 3 ; อ้างอิงจาก Lasarus. 1969) ได้ให้คำจำกัดความของผู้มีสุขภาพจิตดีไว้เป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ในด้านความคิดและความเข้าใจ ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีสามารถคิดและทำสิ่งต่างๆ อย่างมีเหตุผล มีการรับรู้ที่ตรงตามความเป็นจริง ใช้สติและปัญญาในการพิจารณาตนเองและสิ่งแวดล้อม

2. ด้านประสบการณ์ทางอารมณ์ ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจะมีความมั่นคงทางอารมณ์ แสดงอารมณ์และความคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ไม่ดีใจหรือเสียใจเกินไป ไม่เก็บกดหรือแสดงอารมณ์ออกมาอย่างไม่มีขอบเขต สามารถเผชิญความตึงเครียดและความกดดันต่างๆ ได้เป็นอย่างดี เมื่อเผชิญปัญหาจะไม่กระทบกระเทือนเกินกว่าเหตุเอาชนะความขัดแย้งในใจได้ คือ การยอมรับได้ในทุกสิ่งที่เกิดขึ้นโดยความรู้สึกนึกคิดที่เห็นความไม่สุขหรือทุกข์จนเกินไป

3. ความสัมพันธ์ทางสังคม ผู้ที่มีทักษะทางสังคม มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถสร้างสัมพันธภาพที่อบอุ่นเป็นมิตรกับผู้อื่นได้ มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้อื่นได้ มีความรักและผูกพันโดยไม่รู้สึกว่าต้องสูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง สามารถให้และรับความรัก มีการยอมรับ มีความเข้าใจและจริงใจต่อกัน ไม่มีการเสแสร้ง ไวต่อความรู้สึก และความต้องการของผู้อื่นไม่เอาเปรียบหรือเรียกร้องจากผู้อื่นมากเกินไป เป็นผู้ให้อยู่เสมอ

4. ด้านการงาน ผู้ที่มีสุขภาพจิตดี จะทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและเต็มความสามารถ มีความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้นในชีวิต ไม่ดีนินหรือผลัดดันตนเองเกินความสามารถ แต่จะมีความกระตือรือร้น และพึงพอใจในการงาน มองเห็นว่าชีวิตมีค่าและมีความหมาย

5. ในด้านความรักและเพศ ผู้ที่มีสุขภาพจิตดี มีความรักได้อย่างจริงใจ มีความเป็นมิตรเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความสุขเพื่อทำให้ผู้ที่รักเป็นสุข มีความรักในมนุษยชาติและความรักระหว่างเพศด้วย

6. ด้านตนเอง ผู้ที่มีสุขภาพจิตดี จะรู้จักตนเองอย่างแท้จริง ยอมรับตนเองตามสภาพความเป็นจริง ภูมิใจในส่วนที่ดี และยอมรับส่วนที่บกพร่อง สามารถพัฒนาตนได้เต็มที่ตามศักยภาพ มีความเป็นตัวของตัวเอง ไม่ตามสังคมอย่างไม่มีเหตุผล ฟังและนำตนเองได้ มีความรับผิดชอบ

สุชาติ โสมประยูร (จุฬามณี จันทรมณี . 2543 : 17 – 18 ; อ้างอิงจาก สุชาติ โสมประยูร . 2515 : 150 – 152) ได้กล่าวถึงบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี ดังนี้

1. เป็นผู้ที่รู้จักและเข้าใจตนเองได้ดีอยู่เสมอ รู้จักควบคุมอารมณ์ ไม่ตกเป็นทาสของอารมณ์ เช่น โกรธ กลัว อิจฉา ยอมรับสภาพความขาดแคลนและขีดจำกัดของตนเอง ยอมรับนับถือตนเอง ยอมรับความผิดหวังได้อย่างไม่สะทกสะท้าน สามารถรับได้ทั้งความผิดหวังและความสำเร็จ รู้จักประมาณตน ประเมินความสามารถของตนเอง ไม่ดูถูกหรือยกย่องความสามารถของตนเองจนเกินความเป็นจริง

2. เป็นผู้ที่รักและเข้าใจผู้อื่นได้ดี เข้าใจและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ความสนใจ รักใคร่แก่ผู้อื่น มีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนอย่างราบรื่นชื่นสุขและมั่นคง สามารถเป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความรับผิดชอบต่อเพื่อนบ้านหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะหรือสังคม ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ไม่ยกตนข่มท่าน มีน้ำใจ เสียสละ ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น ไม่เอาเปรียบผู้อื่น เข้าใจความรู้สึกของบุคคลอื่น ใจกว้าง ยอมรับฟังการติชมจากผู้อื่น

3. เป็นผู้ที่สามารถเผชิญกับปัญหาและความเป็นจริงแห่งชีวิตได้ดี สามารถตัดสินใจในปัญหาต่างๆ ได้อย่างฉลาด มีเหตุผล ฉับพลัน ปราศจากความกังวล หรือเสียใจในภายหลัง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ทุกสภาพการณ์ และปรับสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นได้ รับผิดชอบต่อปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองอย่างเต็มที่ พร้อมทั้งจะเผชิญปัญหาชีวิตได้ด้วยความไม่ประมาท ปราศจากความวิตกกังวล ไม่ประหม่า และไม่หวาดกลัวต่อเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถใช้พลังงานที่มีอยู่อย่างเต็มที่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ พอใจ ชื่นชม ยินดีต่อการกระทำที่ตนกำลังกระทำอยู่ มีความมานะพยายาม พากเพียร

โจฮาดา (Johada . 1958 : 22 – 24) กล่าวว่า สุขภาพจิต หมายถึงการมีสภาวะทางจิตที่สมบูรณ์ และการมีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ของแต่ละบุคคล จะต้องพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ ทั้ง 6 ประการดังต่อไปนี้

1. มีเจตคติที่ดีต่อตนเอง สามารถที่จะยอมรับตนเอง สามารถที่จะยอมรับความอ่อนแอและความบกพร่องของตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง เคารพตนเอง ตลอดทั้งเข้าใจและยอมรับสภาพของตนเอง

2. การเจริญเติบโต และพัฒนาการของบุคคลเป็นไปอย่างสมปรารถนา และสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง สามารถประสบความสำเร็จและความมุ่งหวังที่พึงประสงค์ ตลอดทั้งสามารถพัฒนาความสามารถของตนอย่างเต็มที่

3. ความประสมประสานขององค์ประกอบของบุคลิกภาพ เป็นไปอย่างกลมกลืนราบรื่น มีสติสัมปชัญญะ ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของจิตไร้สำนึก มีความสามารถที่จะทนต่อความวิตกกังวล และความบีบคั้นภายใต้สภาวะการณ์ใดสภาวะการณ์หนึ่ง

4. ความเป็นตัวของตัวเองและความเป็นอิสระในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ มีความเป็นอิสระจากอิทธิพลของสังคมในการที่จะตัดสินใจ โดยยึดมาตรฐานที่เป็นหลักประจำใจของตนเองมากกว่าที่จะขึ้นอยู่กับกำกับการบีบคั้นของอิทธิพลภายนอก

5. การยอมรับและเผชิญต่อความเป็นจริง ไม่หลงมกยในความเพ้อฝัน หรือความปรารถนาของตนเอง ขณะเดียวกันก็มีความสนใจเอาใจใส่ในสวัสดิภาพของบุคคลอื่นๆ

6. ความสามารถที่จะเอาชนะอุปสรรค และสิ่งแวดล้อม โดยสามารถที่จะรักและให้ความรักแก่ผู้อื่นได้ สามารถที่จะรับความรักจากบุคคลอื่น สามารถที่จะอุทิศเวลาให้แก่งานตลอดทั้งการละเล่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม มีความพอใจในสภาพแวดล้อมของตนเอง เต็มใจที่จะหาวิธีการต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาตลอดทั้งอุปสรรค ที่จะต้องเผชิญในชีวิตของตน

ลักษณะของบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพจิต

มุกดา สุขสมาน (2537 : 190 – 191) กล่าวถึงอาการแสดงออกของผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิต ว่าจะมีอาการแสดงออกที่ตนเองรู้สึกได้เองหรือผู้อื่นสังเกตได้ อาการเหล่านี้ได้แก่

1. อาการทางกาย เช่น ความกังวล ทำให้ระบบหัวใจผิดปกติ มีอาการใจสั่น ใจเต้น ระบบหายใจ ทำให้มีอาการหอบ ระบบทางเดินอาหารทำให้เกิดอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ ความกังวลทำให้รับประทานอาหารไม่ได้ หรือรับประทานอาหารมากเกินไป นอนไม่หลับ อ่อนเพลีย ไม่มีแรง ปัสสาวะบ่อย ท้องผูก ท้องเดิน ประจำเดือนขาด ความดันโลหิตสูง ปวดศีรษะ เป็นลม ชักเกร็ง ปวดตามข้อ ปวดหลัง เป็นต้น

2. อาการทางใจ ได้แก่ อาการที่แสดงออกทางด้านความรู้สึก ได้แก่ ความรู้สึกไม่สบายใจ น้อยใจ รู้สึกไม่รักใคร่ หลงตัวเอง แสดงออกทางด้านความคิด ได้แก่ หมกมุ่น ฟุ้งซ่าน สับสน คิดมาก คิดในเรื่องที่ไม่มีเหตุผล ฝันกลางวัน หลงผิด ประสาทหลอน หูแว่ว เบื่อชีวิต คิดอยากตาย มีความคิดแปลกๆ แสดงออกทางด้านอารมณ์ ได้แก่ อารมณ์กังวล ซึมเศร้า อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่ายเกินไป อารมณ์อ่อนไหว อารมณ์ครื้นเครงมากเกินไป อารมณ์ไม่สอดคล้องกับความคิดหรือเรื่องที่พูด อารมณ์ไม่เหมาะสม แสดงออกทางด้านความจำ สมาธิ ทำให้ความจำและสมาธิเสื่อมไป จำอะไรไม่ได้ ลืมบ่อย เป็นต้น

3. อาการทางพฤติกรรม ได้แก่ การแสดงออกทางความประพฤติที่แตกต่างไปจากปกติ หรือในลักษณะที่สังคมไม่ยอมรับ เช่น ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ ก้าวร้าว ทำลายข้าวของ หรือทำร้ายผู้อื่น ซึมเฉย แยกตัว ดิดเหล้า ดิดยาเสพติด พฤติกรรมผิดทางเพศ เป็นคนเจ้าระเบียบมากเกินไป ย้ำคิดย้ำทำ แต่งกายไม่เหมาะสมกับเพศหรือวัย ชอบฟังพาดูผู้อื่น ชอบต่อต้านผู้อื่น ลักขโมย พุดบด เป็นต้น

4. การเจ็บป่วยทางจิต แบ่งเป็น 2 ชนิด

4.1 โรคประสาท (Neurosis) คือโรคที่มีความกังวลเป็นลักษณะสำคัญ มีประชากรที่เป็นโรคนี้นับว่าจำนวนมาก ผู้ที่ป่วยเป็นโรคนี้มักจะได้รับความทุกข์ทรมานจากการสูญเสีย การปรับตัวจากสภาพปกติ มีบุคลิกภาพที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ไม่เกิดภาพลวงหรือภาพหลอน การเป็นโรคประสาทนี้มีสาเหตุใหญ่หรือรากฐานมาจาก ความวิตกกังวล ความกลัว ความอาย และมีอารมณ์อ่อนไหวมากเกินไป เวลาที่มีอารมณ์เสีย หัวใจจะเต้นแรง ไม่เป็นจังหวะ ระบบย่อยอาหารจะถูกรบกวน ปัจจุบันเชื่อว่าสาเหตุที่สำคัญของโรคนี้คือ ภาวะความขัดแย้งทางอารมณ์ กรรมพันธุ์ สิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ประสบการณ์ในอดีต และสุขภาพที่เสื่อมโทรม

4.2 โรคจิต (Psychosis) มีอาการคือ ระบบประสาทถูกรบกวนจนกระทั่งไม่สามารถจะทำตัวให้ปกติในชีวิตประจำวันได้ มีการเกิดภาพลวง ไม่สามารถรับรู้ความรู้สึกที่เป็นจริงได้ มีความรู้สึกรุนแรง มีพฤติกรรมที่ต้องการจะทำร้ายตนเองและผู้อื่น ต้องมีผู้ดูแล

อาการของโรคจิตมีแตกต่างกันมาก ขึ้นกับบุคลิกภาพที่แตกต่างกันไป บางครั้งการเจ็บป่วยทางจิตใจนี้มีสาเหตุมาจากร่างกาย และบางครั้งได้รับการรบกวนจากเซลล์ในสมองที่ผิดปกติไป

ทำให้มีอาการต่าง ๆ เกิดขึ้น ผลก็คือ จะทำให้บุคลิกภาพผิดไปจากเดิม เช่น คนที่มีไข้สูงอาจมีอาการเพ้อคลั่ง และไม่รู้สีกตัวได้ หรือผลของแอลกอฮอล์ ที่ทำให้มีอาการมึนเมา และมีบุคลิกภาพที่ผิดไปจากปกติ รวมทั้ง ยาเสพติด เช่น แอลเอสดี จะทำให้คนปกติมองเห็นแสงสีต่าง ๆ เกิดขึ้น ซึ่งผิดไปจากความจริง

สุจิตรา จรัสศิลป์ (จุฬามณี จันทรมณี . 2543 : 21 ; อ้างอิงจาก สุจิตรา จรัสศิลป์ . ม.ป.ป. : 3 – 4) ได้ให้ความหมายของสุขภาพจิตเสื่อมว่าหมายถึง คนที่มีความขัดแย้งภายในจิตใจ มีความคับข้องใจ ผิดหวัง ไม่ได้รับความพอใจในสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ มีปัญหาในการปรับตัวกับสังคมไม่ได้ อยู่ในสังคมอย่าง ไม่มีความสุข ต้องการมีผู้ช่วยเหลือ และผู้เป็นที่พึ่งตลอดเวลา ไม่สามารถแก้ปัญหาชีวิตประจำวันด้วยตนเอง ได้ ไม่ยอมรับความเปลี่ยนแปลงใด ยึดเอาตนเองเป็นใหญ่

ลักษณะของผู้มีสุขภาพจิตเสื่อม จะแสดงออกโดย

1. มีปัญหาในงานของวัยแต่ละขั้นของพัฒนาการ (Task of the Development Period) ได้แก่ การเรียน การงาน การเงิน การครอบครัว การสังคม เพศ
2. มีบุคลิกภาพบกพร่อง
 - 2.1 อ่อนแอ ไม่ถึงวุฒิภาวะของวัย ต้องการพึ่งพาอาศัยผู้อื่น หรือวัตถุเสพติด
 - 2.2 ก้าวร้าวเป็นอาชญา ต่อต้านสังคม

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต

สุจินต์ ปรีชาสามารถ (2535 : 16 – 39) กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพจิต หรือสาเหตุที่ทำให้สุขภาพจิตเสื่อม มีหลายประการ ดังนี้

1. ความบกพร่องทางร่างกาย ความบกพร่องต่าง ๆ ของร่างกายย่อมมีผลกระทบต่อจิตใจของผู้คนด้วย เช่น หลังโกง หูหนวก นิ้วด้วน นิ้วเกิน ฯลฯ
2. ความสามารถทางสติปัญญาสูงหรือต่ำเกินไป คนที่มีสติปัญญาสูงเกินไปหรือฉลาดเกินไป ทำอะไรรวดเร็วเกินไปจนคนอื่นตามไม่ทัน ส่วนคนที่มีสติปัญญาต่ำเกินไปจนทำอะไรไม่ทันเพื่อน ทำให้เกิดการปรับตัวไม่ดี เข้ากับสังคมไม่ได้
3. ความบกพร่องทางด้านครอบครัว เช่น พ่อแม่แยกทาง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดา และเด็ก การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ความแตกต่างของระดับทางสังคม และเศรษฐกิจของแต่ละครอบครัว สภาพต่าง ๆ ของครอบครัวที่มีผลต่อพัฒนาการของเด็กและสภาพแวดล้อมทางบ้าน
4. สภาพต่าง ๆ ของชุมชน ที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก ได้แก่ ความยากจน ความวุ่นวายของชุมชน ขาดโอกาสทางการศึกษา ฯลฯ
5. ความบกพร่องทางด้านเศรษฐกิจของบุคคล
6. ความบกพร่องทางด้านโรงเรียนหรือสถาบันทางการศึกษา
7. ความบกพร่องทางด้านสถานที่ทำงาน
8. ความบกพร่องในการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน
9. ความเจ็บป่วย
10. ความผิดหวังในชีวิต

อัมพร โอตระกูล (อลิสสา ชัยเทียนทอง . 2544 : 13 – 14 ; อ้างอิงจาก อัมพร

โอตระกูล . 2538 : 55) สรุปสาเหตุของภาวะผิดปกติทางจิตจากมุมมองด้านจิตวิทยา ว่าเกิดจากปัจจัยสำคัญ 2 ด้าน ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกิดจากภายในตัวบุคคล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประการ ได้แก่

1.1 สาเหตุทางร่างกาย เมื่อร่างกายเจ็บป่วย หรือมีโรคประจำตัวเรื้อรัง จะทำให้บุคคลนั้นมีอารมณ์แปรปรวน เช่น หงุดหงิดง่าย ทำงานไม่เต็มความสามารถ เมื่อเจ็บป่วยนานๆ จะทำให้อารมณ์เปลี่ยนแปลงมากขึ้น เกิดความวิตกกังวล ท้อแท้ ซึ่งอาจนำไปสู่อาการทางจิตประสาทได้ นอกจากนั้นยังรวมถึงความพิการทางร่างกาย ซึ่งผู้พิการโดยทั่วไปมักมีอารมณ์อ่อนไหวง่าย เมื่อได้รับการล้อเลียน ทำให้คิดมาก และมีผลกระทบต่อสุขภาพจิตได้

1.2 สาเหตุของจิตใจ เนื่องจากมนุษย์มีความต้องการทางด้านจิตใจอยู่เสมอ トラบใดที่ยังมีชีวิตอยู่ ความต้องการดังกล่าวคือ ความต้องการพื้นฐานที่เป็นแบบแผนเดียวกันกับทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 ต้องการทางด้านร่างกาย เช่น ความต้องการอาหาร ที่อยู่อาศัย

เครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น

ชั้นที่ 2 ต้องการความปลอดภัย ไม่ต้องการให้ชีวิตได้รับอันตราย

ชั้นที่ 3 ต้องการความรัก เช่น ความรักจากพ่อแม่ เพื่อน เป็นต้น

ชั้นที่ 4 ต้องการมีชื่อเสียง เช่น อยากให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

ชั้นที่ 5 ต้องการประสบความสำเร็จ เช่น ประสบความสำเร็จทางด้านการประกอบ

อาชีพ ด้านการเรียน เป็นต้น

ในความต้องการพื้นฐานทั้ง 5 ชั้นดังกล่าว บางคนก็สมปรารถนาทุกชั้น บางคนก็ได้เพียง 2 – 3 ชั้น และกว่าจะได้ความต้องการแต่ละชั้นก็พบอุปสรรคมากมาย ถึงแม้จะพยายามต่อสู้ก็ไม่สมกับที่หวังไว้ และไม่อาจทำได้ ก็จะทำให้เกิดความทุกข์ ไม่สบายใจ ถ้าความไม่สบายใจเกิดขึ้นเป็นเวลานาน อาจทำให้มีความเจ็บป่วยทางจิตได้

2. ปัจจัยที่เกิดจากภายนอกตัวบุคคล

2.1 สาเหตุจากครอบครัวและสัมพันธภาพระหว่างพ่อ แม่ ลูก บุคคลที่ไม่ได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ด้วยความรัก ความอบอุ่น อยู่ในครอบครัวที่ไม่มีความสุข ก็จะทำให้บุคคลนั้นขาดความรัก ความอบอุ่น และประสบการณ์ของสัมพันธภาพที่ดีจากครอบครัว เมื่อโตขึ้นไม่สามารถปรับตัวไป จิตใจไม่เข้มแข็ง ไม่สามารถเผชิญปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของชีวิต ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาสุขภาพจิตได้

2.2 สาเหตุจากภาวะการณ์แวดล้อมต่างๆ ได้แก่ เหตุการณ์หรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงวัยต่างๆ ที่คนเราต้องปรับตัว เช่น วัยเด็กต้องต่อสู้กับการเรียน การสอบแข่งขัน วัยผู้ใหญ่ต้องปรับตัวเรื่องความรัก การครองเรือน เป็นต้น ถ้าปรับตัวไม่ได้ก็จะทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต นอกจากนั้นยังรวมถึงปัญหาด้านเศรษฐกิจ การประสพภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม แผ่นดินไหว เป็นต้น ซึ่งภาวะการณ์เหล่านี้จะมีผลกระทบต่อจิตใจ ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตได้

2.3 สาเหตุจากวัฒนธรรมและค่านิยมของสังคม ในสังคมที่เราอยู่มีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมประเพณีอย่างรวดเร็ว เช่น เด็กและวัยรุ่นมักับวัฒนธรรมที่เปลี่ยนใหม่ได้ง่ายและรวดเร็ว ประพฤติตนตามวัฒนธรรมใหม่ ซึ่งจะเกิดความขัดแย้งกับผู้ใหญ่ ทำให้ผู้ใหญ่ไม่พอใจ ส่งผลให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตได้

การประเมินภาวะสุขภาพจิตด้านอารมณ์ซึมเศร้า

ภาวะอารมณ์ซึมเศร้า (Depression) จัดเป็นปัญหาที่สำคัญ เนื่องจากมีความชุกและมีอัตราการตายที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับปัญหาจิตเวชอื่นๆ ในวัยรุ่น สำหรับในประเทศไทยพบว่าภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่นมีความชุกสูง เช่น พบร้อยละ 50.4 ในวัยรุ่นที่กระทำผิดกฎหมาย และร้อยละ 18.9 ในวัยรุ่นที่กำลังทำร้ายและยาจกจน (อุมาพร ตรังคสมบัติ และคณะ . 2540 : 2 – 13)

CES – D (Center for Epidemiologic Studies – Depression Scale) เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดอาการซึมเศร้าประเภท self report เครื่องมือนี้พัฒนาขึ้นมาโดยนักวิจัยแห่ง Center for Epidemiologic Studies ที่ National Institute of Mental Health ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อวัดอาการซึมเศร้าในผู้ใหญ่โดยเฉพาะการสำรวจในชุมชน

ศาสตราจารย์ แพทย์หญิงอุมาพร ตรังคสมบัติ ได้นำเอา CES – D มาแปลเป็นภาษาไทย และศึกษาค่าทางสถิติจากการศึกษาในวัยรุ่นไทย พบว่า ความเที่ยงของ CES – D วัดโดย Cronbach's Coefficient Alpha มีค่าเท่ากับ 0.86 การศึกษาความตรงในการจำแนกพบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการวินิจฉัยว่ามีภาวะซึมเศร้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่าเฉลี่ย = 25.6 และ 15.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 8.8 และ 6.7 ตามลำดับ P ต่ำกว่า 10) นอกจากนี้คะแนน CES – D จะสูงขึ้นตามความรุนแรงของภาวะซึมเศร้า จาก Receiver Operating Characteristic Curve พบว่า คะแนนที่ 22 เป็นจุดตัดที่ใช้คัดกรองภาวะซึมเศร้าได้ดีที่สุด โดยที่คะแนนนี้ CES – D จะมีความไวที่ร้อยละ 72 ความจำเพาะร้อยละ 85 และความแม่นยำร้อยละ 82 (อุมาพร ตรังคสมบัติ และคณะ . 2540 : 2 – 13)

1.3.3 แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว

ความหมายและลักษณะของครอบครัว

มีผู้ให้ความหมายของคำว่า ครอบครัวไว้แตกต่างกันดังนี้

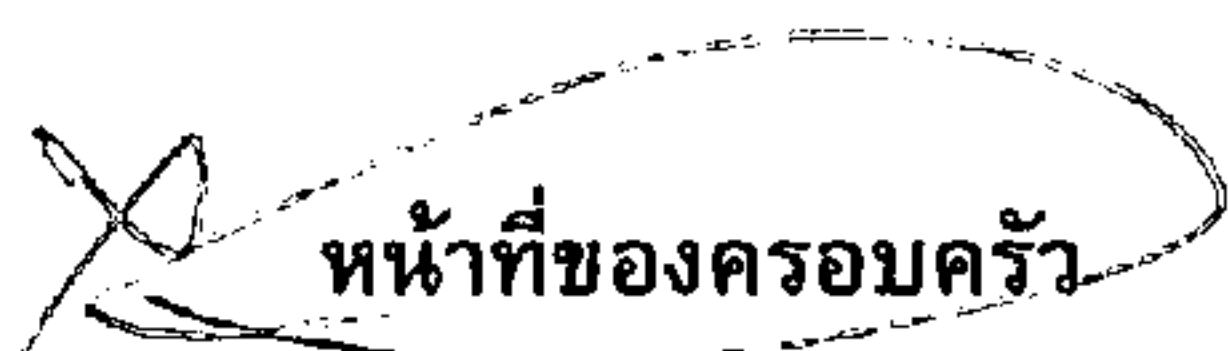
The United States Bureau of the Census (1988) แห่งประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ให้นิยามว่า ครอบครัว (Family) เป็นกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันโดยการเกิด การแต่งงาน หรือการรับเป็นบุตรบุญธรรม และอาศัยอยู่ร่วมกัน ลักษณะครัวเรือนที่นอกเหนือไปจากนี้ถือว่าเป็นไม่ใช่ครอบครัว (อุมาพร ตรังคสมบัติ . 2540 : 2 ; อ้างอิงจาก Povernu and Finch. 1988)

สำหรับในประเทศไทย คณะอนุกรรมการด้านครอบครัว ในคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสส.) ได้ให้นิยามว่า ครอบครัวเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันกันทางอารมณ์และจิตใจ มีการดำเนินชีวิตร่วมกัน รวมทั้งมีการพึ่งพิงกันทางสังคมและเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กันทางกฎหมายหรือทางสายโลหิต และบางครอบครัวอาจมีลักษณะเป็นช้อยกเว้นบางประการจากที่กล่าวมา (ชัตติยา รัตนดิลก. 2539 : 2 - 3 ; อ้างอิงจากคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ. 2537)

ควีน (พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. 2540 : 17 ; อ้างอิงจาก Queen. 1969) กล่าวว่า แม้ครอบครัวจะมีหลายรูปแบบ แต่เราไม่สามารถบอกได้ว่าครอบครัวแบบใดที่ดีที่สุด เพราะลักษณะของครอบครัวแต่ละแบบนั้นเหมาะสมกับสภาพของสังคมแต่ละสังคม

โกลเด้นเบอร์กและโกลเด้นเบอร์ก (เมธินันท์ ภิญโญชน. 2539 : 3 – 5 ; อ้างอิงจาก Goldenberg & Goldenberg. 1991) ได้อธิบายถึงลักษณะของครอบครัวแบบต่างๆ และได้สรุปแยกประเภทโดยพิจารณาจากโครงสร้างและองค์ประกอบไว้ดังนี้

1. ครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family)
ประกอบด้วย สามี ภรรยาและลูก
2. ครอบครัวขยาย (Extended Family)
ประกอบด้วยสามี ภรรยาและลูกรวมทั้งปู่ย่า ตายาย ลุงป้า น้าอา และอาจมีญาติข้าง
สามีหรือภรรยาอาศัยอยู่ด้วย
3. ครอบครัวผสม (Blended Family)
ประกอบด้วยสามี ภรรยาและลูก ซึ่งเกิดจากการแต่งงานครั้งก่อนของสามีและหรือ
ของภรรยา หรือของทั้งสองฝ่าย
4. ครอบครัวที่ไม่ได้ผ่านพิธีสมรส (Common Law Family)
ประกอบด้วยผู้หญิงและผู้ชายที่อยู่กินกันฉันท์สามีและภรรยา ถึงแม้ว่าทั้งสองคน
ไม่ได้ผ่านพิธีแต่งงานอย่างเป็นทางการ และไม่ได้จดทะเบียนสมรส เมื่อมีลูกด้วยกันจะต้องจดทะเบียนรับรอง
ลูก และต้องปฏิบัติต่อลูกตามกฎหมาย
5. ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เพียงคนเดียว (Single – parent Family)
ประกอบด้วยพ่อหรือแม่ทำหน้าที่เป็นผู้นำครอบครัวเพียงคนเดียว อาจเกิดจาก
สามีหรือภรรยาตายจากไป หรือหย่าร้างหรือถูกทอดทิ้งไป
6. ครอบครัวแบบประชาคม (Commune Family)
ประกอบด้วยครอบครัวหลายครอบครัวอาศัยอยู่ด้วยกัน แบ่งสิทธิหน้าที่และความ
รับผิดชอบระหว่างสมาชิกประชาคม ร่วมกันเป็นเจ้าของทรัพย์สินและรายได้ ครอบครัวลักษณะนี้บางครอบ
ครัวอาจไม่ได้ยึดถือประเพณี ผัวเดียว – เมียเดียว ก็ได้
7. ครอบครัวต่อเนื่อง (Serial Family)
ประกอบด้วยผู้ชายหรือผู้หญิงที่แต่งงานมาแล้วหลายครั้งต่อเนื่องกัน ทั้งคู่เคยมีสามี
หรือภรรยามาแล้วหลายคน และแต่ละช่วงเวลาที่อยู่กินกับสามีหรือภรรยาแต่ละคนในอดีตจนถึงปัจจุบันจะอยู่
ด้วยกันแบบครอบครัวเดี่ยวทุกครั้ง
8. ครอบครัวประกอบ (Composite Family)
ประกอบด้วยครอบครัวเดี่ยวตั้งแต่สองครอบครัวหรือมากกว่า เป็นการอยู่กินกัน
แบบผู้ชายคนเดียวมีภรรยาหลายคน (Polygamy) หรือผู้หญิงคนเดียวมีสามีหลายคนอาศัยอยู่ภายใต้ชายคา
เดียวกัน (Polyandry)
9. ครอบครัวที่อยู่กินด้วยกันโดยไม่มีความสัมพันธ์กันตามกฎหมาย (Cohabitation)
ครอบครัวลักษณะนี้เกิดจากการที่ผู้หญิงและผู้ชายตกลงที่จะอยู่กินใช้ชีวิตร่วมกัน
โดยไม่แต่งงาน และแต่ละคนไม่มีพันธะผูกพันกันตามกฎหมาย

 หน้าที่ของครอบครัว

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2540 : 3) ได้สรุปเกี่ยวกับการกิจของครอบครัวไว้ว่าครอบครัวเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์หลัก 4 ประการ คือ

1. เพื่อการดำรงอยู่ของเผ่าพันธุ์มนุษย์ หญิงและชายมาอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวด้วย
วัตถุประสงค์สำคัญคือ เพื่อเกิดลูกหลานสืบสานต่อวงศ์ตระกูล นอกจากนี้ ครอบครัวยังเป็นที่ซึ่งหญิงและชาย
สามารถใช้ชีวิตทางเพศที่เหมาะสม และพัฒนาไปสู่วุฒิภาวะทางเพศได้อีกด้วย

2. เพื่อความอยู่รอดของบุคคล ครอบครัวมีหน้าที่ตอบสนองความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีวิต อันได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า การดูแลสุขภาพยามป่วยไข้ และจัดหาสิ่งวัตถุอื่นๆ ที่จำเป็น รวมไปถึงการปกป้องบุคคลให้พ้นจากภัยอันตรายภายนอก

3. เพื่อการพัฒนาบุคคลในด้านต่างๆ ครอบครัวมีหน้าที่ให้การศึกษาอบรมแก่สมาชิกถ่ายทอดวัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยมของสังคม รวมทั้งช่วยให้สมาชิกพัฒนาไปได้อย่างเหมาะสมในด้านต่างๆ เช่น มีการสร้างเอกลักษณ์ที่มั่นคง การสร้างความผูกพันกับผู้อื่น รวมทั้งความสามารถในการปรับตัวและดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข

4. เพื่อวัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจ ครอบครัวเป็นหน่วยทางเศรษฐกิจ (Economic unit) ทำหน้าที่ในด้านการผลิต หรือให้ได้มาซึ่งรายได้เพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยนและจัดหาสิ่งของที่จำเป็นต่างๆ ครอบครัวจะดำรงอยู่อย่างปกติสุขหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติหน้าที่ประจำวันว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด มีแนวคิดที่อธิบายเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของครอบครัวหลายแนวคิด ในที่นี้จะกล่าวถึงแนวคิด McMaster Model ของ Epstein และคณะ (อมาพร ตรังคสมบัติ . 2540 : 38 – 46 ; อ้างอิงจาก Epstein, Bishop & Baldwin. 1982) (ริ้วเอา)

แนวคิดของ McMaster เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัว (McMaster Model of Family Functioning หรือ MMFF) เป็นผลจากการศึกษาครอบครัวมาเป็นระยะเวลานานกว่า 25 ปี โดยเริ่มการศึกษาที่มหาวิทยาลัย McGill ประเทศแคนาดา ในช่วงปี 1950 ในระยะต่อมา Epstein Bishop และ Baldwin แห่งมหาวิทยาลัย McMaster ในประเทศแคนาดา และมหาวิทยาลัย Brown ในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้พัฒนาแนวคิดนี้ให้มีความเหมาะสมมากขึ้นตามลำดับ

ตามแนวคิดของ McMaster เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวนั้น ครอบครัวเป็นระบบเปิด (Open System) ซึ่งประกอบด้วยระบบย่อย อันได้แก่สมาชิกแต่ละคน (Individual Subsystem) คู่สมรส (Spousal Subsystem) และพี่น้อง (Sibling Subsystem) นอกจากนี้ ครอบครัวยังมีความสัมพันธ์กับระบบภายนอกอื่นๆ ด้วย เช่น ระบบครอบครัวขยาย ชุมชน โรงเรียน องค์กรทางศาสนา ฯลฯ ในระบบแห่งครอบครัวนี้ถ้ามีกระบวนการ (Process) ที่ไม่เหมาะสมก็จะทำให้เกิดปัญหา ดังนั้นการบำบัดรักษาก็จะพุ่งเล็งไปที่การเปลี่ยนแปลงในระบบครอบครัวทั้งระบบโดยเชื่อว่า การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในผู้ป่วยและปัญหานั้นจะหมดไป

แนวคิดของ McMaster เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัว ใช้ทฤษฎีหลายอย่างมาอธิบายการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัว เช่น ทฤษฎีการสื่อสาร ทฤษฎีการเรียนรู้ และทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ฯลฯ โดยทั้งหมดนี้จะอยู่ภายใต้กรอบใหญ่ของทฤษฎีระบบ ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

- แต่ละหน่วยในระบบครอบครัวมีความเกี่ยวข้องกัน พฤติกรรมของสมาชิกคนหนึ่งย่อมจะมีอิทธิพลต่อสมาชิกคนอื่นๆ
- การทำความเข้าใจสมาชิกคนใดคนหนึ่งนั้น ไม่สามารถกระทำได้โดยวิเคราะห์บุคคลนั้นเพียงลำพัง จำเป็นต้องพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนั้นกับครอบครัวทั้งระบบด้วย
- รูปแบบของปฏิสัมพันธ์และการจัดองค์กรในครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดพฤติกรรมของสมาชิกแต่ละคน

✓ แนวคิดของ McMaster เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัว แบ่งการทำหน้าที่ของครอบครัวออกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

1. การแก้ปัญหา
 2. การสื่อสาร
 3. บทบาท
 4. การตอบสนองทางอารมณ์
 5. ความผูกพันทางอารมณ์
 6. การควบคุมพฤติกรรม
- โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การแก้ปัญหา

การแก้ปัญหา (Problem Solving) หมายถึง ความสามารถของครอบครัวในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม ทำให้ครอบครัวดำเนินไปได้ และปฏิบัติหน้าที่ด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำว่า ปัญหา ในที่นี้หมายถึง สิ่งที่มาคุกคามเสถียรภาพ การดำรงอยู่อย่างปกติสุข หรือประสิทธิภาพในการทำหน้าที่ของครอบครัว ในทางปฏิบัติ ปัญหาอาจแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ ปัญหาทางวัตถุ (Instrumental) เช่น ปัญหาที่อยู่อาศัย ปัญหาการเงิน เป็นต้น และปัญหาทางอารมณ์ (Affective) เช่น ความโกรธระหว่างพี่น้อง ความขมขื่น หรือไม่ไว้วางใจกันระหว่างสามีภรรยา เป็นต้น บางครอบครัวอาจมีเพียงปัญหาทางอารมณ์เท่านั้นโดยไม่มีปัญหาทางวัตถุเลย แต่ครอบครัวใดที่มีปัญหาทางวัตถุเกิดขึ้น ก็มักจะมีปัญหาทางอารมณ์ด้วยเสมอ เช่น ครอบครัวที่ยากจนและขาดแคลนปัจจัยสี่ ก็มักจะมีการทะเลาะเบาะแว้งกันระหว่างสามีภรรยา

โดยทั่วไปมักเข้าใจกันว่า ครอบครัวที่ทำหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพ จะมีปัญหามากกว่าครอบครัวที่ทำหน้าที่ได้ดี แต่จากการศึกษาพบว่า ครอบครัวทั้งสองแบบต่างก็ประสบปัญหาความยุ่งยากพอๆ กัน ความแตกต่างอยู่ที่วิธีแก้ปัญหา ครอบครัวที่ทำหน้าที่ได้ดีจะมีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม ในขณะที่ครอบครัวทำหน้าที่ที่ไม่ดีนั้นมักแก้ปัญหาอย่างไร้ประสิทธิภาพ หรือไม่ได้แก้เลย แต่ปล่อยให้ค้างคาอยู่เป็นเวลานานจนเกิดปัญหาอื่นตามมาเป็นลูกโซ่

แต่ละครอบครัวมีทักษะการแก้ปัญหาแตกต่างกัน บางครอบครัวจะแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวัตถุได้หมด แต่อาจแก้ปัญหาทางอารมณ์ได้ลำบาก ครอบครัวที่มีประสิทธิภาพจะแก้ปัญหารวดเร็วและเป็นระบบ ปัญหาที่มีจึงมักเป็นปัญหาที่เพิ่งเกิดใหม่ ไม่ใช่ปัญหาเรื้อรังที่แก้ไม่ได้เสียทีเดียว ในทางตรงกันข้าม ครอบครัวที่ไม่มีประสิทธิภาพ มักแก้ปัญหาอย่างไม่เป็นระเบียบ ไม่เสร็จสิ้นไปเป็นเรื่อยๆ และกลายเป็นปัญหาเรื้อรังในที่สุด

ในการประเมินครอบครัวจะต้องวิเคราะห์ว่า ครอบครัวใช้วิธีแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยทั่วไปการแก้ไขปัญหาคควรดำเนินเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. แยกแยะประเด็นปัญหาให้ชัดเจน

มีการชี้ชัดลงไปว่าอะไรเป็นตัวปัญหา และแยกแยะปัญหาออกมาได้อย่างถูกต้องบ่อยครั้งที่ครอบครัวหยิบยกเอาปัญหาอื่นที่ไม่สำคัญขึ้นมา แต่ปัญหาสำคัญหรือที่เป็นความขัดแย้งจริงๆ นั้นกลับไม่มีใครพูดถึง

2. สื่อสารให้เข้าใจกันเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น

มีการบอกกล่าวให้คนในครอบครัวรับรู้เพื่อจะได้ช่วยกันแก้ปัญหา การบอกกล่าวนี้อาจเป็นไปในระหว่างสมาชิกครอบครัวด้วยกันเองหรือกับระบบภายนอก เช่น เครือญาติหรือเพื่อนฝูงตามความเหมาะสมของสถานการณ์

3. วางแผนการแก้ปัญหา

มีการร่วมกันคิดหาทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ แทนที่จะใช้วิธีที่เคยทำกันมาเป็นประจำ โดยไม่ได้คำนึงถึงวิธีอื่นที่อาจได้ผลดีกว่า

4. ตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสม

มีการตัดสินใจที่แน่วแน่ที่จะแก้ปัญหาด้วยวิธีใด ถ้าวิธีแรกไม่ได้ผลแล้วจะใช้วิธีใดต่อไป

5. ดำเนินการแก้ปัญหาตามวิธีการที่เลือก

ทำการแก้ปัญหาตามที่ตกลงกันไว้จนครบถ้วน บางครอบครัวอาจทำไปเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น หรือไม่ได้ทำตามวิธีที่ตกลงกันไว้เลย

6. ติดตามให้การแก้ปัญหานั้นเป็นไปอย่างครบถ้วน

ครอบครัวมีการติดตามอย่างจริงจังว่าได้ใช้วิธีแก้ปัญหานั้นตามที่ตกลงกันไว้หรือไม่

7. ประเมินความสำเร็จของวิธีแก้ปัญหา

ครอบครัวมีการประเมินว่าวิธีแก้ปัญหานั้นได้ผลมากน้อยเพียงไร มีการวิเคราะห์ถึงผลดีผลเสียที่เกิดขึ้นเพื่อจะได้เรียนรู้จากปัญหาดังกล่าว

การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่จำเป็นต้องกระทำเป็นขั้นๆ ครบถ้วนตามที่กล่าวมา ทั้งนี้ขึ้นกับลักษณะของปัญหานั้น เช่น ถ้าไม่มีปัญหาที่สลับซับซ้อน ก็อาจจะไม่จำเป็นต้องมานั่งแยกแยะประเด็นปัญหาให้ชัดเจน อย่างไรก็ตามในครอบครัวที่ปฏิบัติหน้าที่ได้ดีนั้น วิธีการแก้ปัญหาโดยรวมจะเป็นไปอย่างเรียบร้อย ไม่ยุ่งเหยิงวุ่นวาย นอกจากนี้ในครอบครัวที่ปกติอาจมีบางปัญหาที่ไม่สามารถแก้ได้ อย่างไรก็ตามปัญหาที่แก้ไม่ได้นี้ ก็ไม่ใช่ปัญหาใหญ่ที่มีความรุนแรง หรือคงอยู่นานจนทำให้การทำหน้าที่อื่นๆ ของครอบครัวบกพร่องไปด้วย

การสื่อสาร

การสื่อสาร (Communication) หมายถึง การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันและกัน การสื่อสารมีสองแบบ คือ การสื่อสารโดยใช้คำพูด (Verbal Communication) และการสื่อสารโดยไม่ใช้คำพูด (Nonverbal Communication) แนวคิดของ McMaster เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัว จะเน้นการสื่อสารแบบแรก เนื่องจากสามารถวัดได้ชัดเจนกว่า อย่างไรก็ตามการสื่อสารโดยไม่ใช้คำพูดนั้น แม้เนื้อหาของมันจะไม่เด่นชัด แต่ก็ป็นเนื้อหาที่มีความสำคัญโดยจะแสดงออกมาทางระดับเสียง คำพูดที่เลือกใช้ สีหน้า แววตา การประสานสายตาและท่าทาง เป็นต้น

เนื้อหาของการสื่อสารแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ เนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุและการดำเนินชีวิตประจำวัน และเนื้อหาเกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึก ครอบครัวที่สื่อสารด้านวัตถุได้ดีอาจสื่อสารทางด้านอารมณ์ไม่ดีก็ได้ แต่ครอบครัวที่สื่อสารด้านวัตถุไม่ดี ก็มักจะเป็นปัญหาการสื่อสารด้านอารมณ์ร่วมด้วยเสมอ ในการประเมินประสิทธิภาพของการสื่อสาร จะต้องวิเคราะห์ใน 2 ด้านใหญ่ๆ คือ

1. เนื้อหา การสื่อสารที่ดีนั้น ข้อมูลที่แลกเปลี่ยนกันจะต้องชัดเจน ไม่ใช่คลุมเครือหรือจับใจความอะไรไม่ได้

2. จุดหมายปลายทาง เนื้อหาที่สื่อจะต้องตรงไปสู่บุคคลเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นโดยตรง ไม่ใช่อ้อมค้อมผ่านผู้อื่น

เมื่อพิจารณาทั้ง 2 ด้านนี้ อาจแบ่งการสื่อสารในครอบครัวได้เป็น 4 แบบ คือ

1. เนื้อหาชัดเจนและตรงต่อบุคคลเป้าหมาย เช่น ภรรยารู้สึกไม่พอใจสามีที่ทิ้งของไว้เกลื่อนกลาดและทำให้เธอต้องเสียเวลาเก็บกวาดนานขึ้น จึงพูดตรงๆ ว่า

“ฉันไม่ชอบที่เธอทิ้งของไว้เกลื่อนกลาด เพราะมันทำให้ฉันต้องทำงานเหนื่อยมากขึ้น”

2. เนื้อหาชัดเจนแต่ไม่ตรงต่อบุคคลเป้าหมาย เช่น ภรรยาพูดลอยๆ ว่า

“คนที่ทิ้งของเกลื่อนกลาดนั้น สร้างความเดือดร้อนให้คนอื่น”

คำพูดนี้มีเนื้อหาชัดเจนแต่ไม่ได้บ่งว่าพูดกับใคร

3. เนื้อหาไม่ชัดเจนแต่ตรงต่อบุคคลเป้าหมาย เช่น ภรรยาพูดว่า

“เธอนี่ช่างไม่มีความคิดถึงคนอื่นเลย”

เนื้อหาดังกล่าวเป็นคำรวมๆ ในทำนองต่อว่าสามี แต่ไม่ได้บอกว่า สามีทำอะไรและเธอรู้สึกอย่างไร

4. เนื้อหาไม่ชัดเจนและไม่ตรงต่อบุคคลเป้าหมาย เช่น ภรรยาพูดว่า

“คนบ้านนี้ช่างไม่นึกถึงคนอื่นเลย”

คำพูดดังกล่าวไม่มีความชัดเจนว่าปัญหาคืออะไร และพูดกับใคร

ครอบครัวที่มีประสิทธิภาพจะสื่อสารได้ชัดเจนและตรงต่อบุคคลเป้าหมาย ถ้าการสื่อสารมีความคลุมเครือและอ้อมค้อมมากเกินไป ครอบครัวก็จะทำหน้าที่ได้ไม่ดีเท่าที่ควร ผู้ที่สื่อสารอย่างคลุมเครือและอ้อมค้อม จะทำให้อีกฝ่ายหนึ่งสื่อสารกลับมาแบบเดียวกัน ในครอบครัวปกติความสามารถในการสื่อสารแต่ละด้านจะแตกต่างกันไป บางครอบครัวการสื่อสารเกี่ยวกับปัญหาที่ขัดแย้งกันนั้นอาจไม่ชัดเจนและไม่ตรงต่อบุคคลเป้าหมาย แต่ก็จะเป็นอยู่ช่วงสั้นๆ และไม่ทำให้เกิดปัญหาแต่อย่างใด

บทบาท

บทบาท (Role) หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมที่สมาชิกประพฤติดต่อกันและกันซ้ำๆ เป็นประจำ บทบาทแบ่งได้เป็น 2 ด้าน เช่นเดียวกับการสื่อสาร คือ บทบาททางด้านวัตถุและบทบาททางด้านอารมณ์ นอกจากนี้ยังแบ่งตามความจำเป็นได้ ดังนี้

1. บทบาทพื้นฐาน หมายถึง บทบาทที่จำเป็นต้องกระทำให้ครบถ้วนเพื่อให้ครอบครัวดำรงอยู่ได้อย่างปกติสุข นั่นคือ การจัดหาปัจจัยสี่ให้แก่สมาชิก การฟูมฟักเลี้ยงดูและให้การประคับประคองสนับสนุนแก่สมาชิก การตอบสนองความต้องการทางเพศในระหว่างคู่สมรส การช่วยพัฒนาทักษะต่างๆ ให้แก่สมาชิก เช่น การช่วยเหลือให้ลูกมีทักษะในการเข้ากับเพื่อนฝูง สามารถเรียนหนังสือ หรือเริ่มงานอาชีพได้ เป็นปีกแผ่น เป็นต้น และบทบาทด้านการบริหารจัดการภายในครอบครัวซึ่งได้แก่ การเป็นผู้นำในการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ การคงไว้ซึ่งมาตรฐานของครอบครัว การออกกฎระเบียบเพื่อควบคุมพฤติกรรมของคนในครอบครัว เป็นต้น

2. บทบาทอื่นๆ หมายถึง บทบาทเฉพาะของแต่ละครอบครัว ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งบทบาทที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม เช่น ลูกชายที่เรียนเก่งและได้รับทุนไปเรียนต่างประเทศ บทบาทของลูกชายก็น่า

ชื่อเสียงเกียรติยศมาสู่ครอบครัว บางครอบครัวมีบทบาทของแพะรับบาป คือ สมาชิกคนหนึ่งต้องทำหน้าที่เป็นผู้รองรับอารมณ์หรือทัศนคติเชิงลบของสมาชิกอื่น บทบาทนี้ช่วยเบี่ยงเบนความขัดแย้ง ไม่ให้เกิดความตึงเครียดมากเกินไปจนครอบครัวเสียสมดุล อย่างไรก็ตามบทบาทนี้ก็เป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม เพราะสมาชิกผู้นั้นจะมีชีวิตอยู่ด้วยความกดดันและรู้สึกถูกรังแกหรือปฏิบัติไม่เหมาะสม ส่วนครอบครัวเองก็ไม่สามารถแก้ไขความขัดแย้งที่มีระหว่างกันได้อย่างแท้จริง

การประเมินว่าบทบาทในครอบครัวเป็นไปได้ดีหรือไม่ จะต้องพิจารณา 2 ด้าน คือ

1. การมอบหมายหน้าที่ตามบทบาท (Role Allocation)

หมายถึง การมอบหมายความรับผิดชอบในหน้าที่บางประการให้สมาชิก การมอบหมายนี้อาจทำได้โดยเปิดเผยหรือไม่ก็ได้ ครอบครัวที่มีประสิทธิภาพจะมีการมอบหมายหน้าที่ที่จำเป็นทุกด้านอย่างชัดเจน ให้กับบุคคลที่เหมาะสม แต่ครอบครัวที่มีปัญหาจะมีการมอบหมายหน้าที่อย่างไม่เหมาะสม สมาชิกบางคนต้องรับหน้าที่มากเกินไปในขณะที่คนอื่นไม่ได้ทำอะไรเลย เช่น ภรรยาต้องทำงานนอกบ้านเต็มวัน และยังต้องทำงานบ้าน ดูแลลูกที่ยังเล็กและแม่สามีที่ป่วยหนัก ในขณะที่สามีว่างงาน และชอบออกไปสังสรรค์กับเพื่อนฝูงนอกบ้าน เป็นต้น

2. การดูแลให้สมาชิกรับผิดชอบในบทบาท (Role Accountability)

หมายถึง วิธีการที่ครอบครัวดูแลให้สมาชิกรับผิดชอบต่อบทบาทและหน้าที่ของตน นั่นคือ ครอบครัวต้องมีวิธีการตรวจสอบว่าสมาชิกแต่ละคนทำหน้าที่ครบถ้วนหรือไม่ เช่น พ่อตรวจสอบว่าลูกทำงานตามที่ยอมมอบหมายหรือไม่ และถ้าไม่ทำจะมีบทลงโทษอย่างไร

บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกคนหนึ่ง จะต้องสอดคล้องกับของคนอื่นด้วย ภารกิจในครอบครัวจะดำเนินไปได้ก็ต่อเมื่อมีการมอบหมายหน้าที่อย่างเหมาะสม และมีระบบควบคุมให้สมาชิกปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยครบถ้วน

การตอบสนองทางอารมณ์

การตอบสนองทางอารมณ์ (Affective Responsiveness) หมายถึง ความสามารถที่จะตอบสนองทางอารมณ์ต่อกันและกันอย่างเหมาะสม ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ (การที่บุคคลสื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้ว่าเขารู้สึกอย่างไร ไม่จัดอยู่ในหัวข้อนี้ แต่อยู่ในหัวข้อการสื่อสาร)

อารมณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัวมีได้หลายแบบทั้งอารมณ์ในภาวะปกติ เช่น อารมณ์รักเป็นสุข และอารมณ์ในภาวะวิกฤติ เช่น กลัว โกรธ เป็นต้น ครอบครัวที่ทำหน้าที่ปกติจะแสดงอารมณ์ได้หลายแบบในปริมาณและสถานการณ์ที่เหมาะสม แต่ครอบครัวที่มีปัญหา มักมีความจำกัดในการแสดงอารมณ์ เช่น แสดงออกมาน้อยเกินไป บางครอบครัวแสดงออกเฉพาะอารมณ์เชิงลบ แต่ไม่สามารถแสดงอารมณ์เชิงบวกได้ เช่น ภรรยาไม่สามารถแสดงอารมณ์โกรธต่อหน้าสามีได้ เพราะกลัวสามีจะไม่พอใจ หรือลูกไม่สามารถเล่าความรู้สึกเศร้าและคิดถึงพ่อที่เสียชีวิตไป เพราะเกรงจะสะเทือนใจแม่ สมาชิกที่เติบโตมาในครอบครัวแบบนี้จะแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างจำกัด และมีปัญหาบุคลิกภาพหรืออาการป่วยทางกายเนื่องจากสาเหตุแห่งจิตใจ (Psychosomatic) ได้

ความผูกพันทางอารมณ์

ความผูกพันทางอารมณ์ (Affective Involvement) หมายถึง ระดับความผูกพันห่วงใยที่สมาชิกแต่ละคนมีต่อกัน รวมทั้งการแสดงออกซึ่งความสนใจ และการเห็นคุณค่าของกันและกัน ความผูกพันทางอารมณ์มีหลายระดับ คือ

1. ปราศจากความผูกพัน (Lack of Involvement)

สมาชิกในครอบครัวไม่สนใจใยดีกันเลย การเป็นครอบครัวมีความหมายเพียงการมาอยู่ร่วมชายคาเดียวกันเท่านั้น

2. ผูกพันแบบไม่มีความรู้สึก (Involvement Devoid of Feelings)

สมาชิกมีความสนใจต่อกันเพียงเล็กน้อย โดยปราศจากความลึกซึ้งทางอารมณ์และความห่วงใยด้วยน้ำใสใจจริง ความสนใจในความเป็นอยู่ของอีกฝ่ายหนึ่งแทบไม่มีเลย หรือถ้ามีก็เป็นไปเพราะความอยากรู้อยากเห็น อยากควบคุมอีกฝ่ายหนึ่ง หรือเป็นไปตามหน้าที่ เช่น ต้องแสดงความห่วงใยยามพี่น้องเจ็บป่วย เป็นต้น

3. ผูกพันเพื่อตนเอง (Narcissistic Involvement)

ความสนใจในอีกฝ่ายหนึ่งเป็นไปเพื่อตนเอง (Egocentric) เพื่อเสริมสร้างคุณค่าให้ตนเอง ไม่ใช้ความสนใจที่มีต่ออีกฝ่ายหนึ่งอย่างจริงจัง

4. ผูกพันอย่างมีความเข้าใจ (Empathic Involvement)

ความสนใจผูกพันมีต่ออีกฝ่ายหนึ่งอย่างแท้จริง โดยมีพื้นฐานอยู่บนความเข้าใจในความต้องการของอีกฝ่ายหนึ่ง ความผูกพันแบบนี้มีความเหมาะสมที่สุด เพราะจะสามารถตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ของอีกฝ่ายหนึ่งได้อย่างเหมาะสม

5. ผูกพันมากเกินไป (Over Involvement)

ความผูกพันเป็นไปอย่างปกป้องหรือจู้จี้จ้านมากเกินไป จนอีกฝ่ายหนึ่งไม่มีความเป็นส่วนตัวหรือเป็นตัวของตัวเองอย่างเพียงพอ

6. ผูกพันจนเหมือนเป็นบุคคลคนเดียวกัน (Symbiotic Involvement)

เป็นความผูกพันที่แน่นแฟ้น จนกระทั่งเหมือนกับทั้งคู่เป็นบุคคลเดียวกัน และขอบเขตส่วนตัวของแต่ละคน (Personal Boundary) นั้นไม่ชัดเจนหรือแทบไม่มีเลย

ความผูกพันทางอารมณ์ที่สมาชิกมีต่อกัน จะต้องเหมาะสมกับความต้องการของผู้รับด้วยความผูกพันจะแตกต่างกันไปในวงจรชีวิตแต่ละระยะ เช่น ในระยะที่ลูกยังเล็กความผูกพันอย่างแน่นแฟ้นระหว่างเด็กและพ่อแม่ เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับความอยู่รอดของลูก แต่เมื่อลูกเข้าวัยรุ่น ลูกจะเริ่มสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลนอกครอบครัวมากขึ้น ความผูกพันก็ต้องลดความเข้มข้นลง เป็นต้น

การควบคุมพฤติกรรม

การควบคุมพฤติกรรม (Behavior Control) หมายถึง วิธีการที่ครอบครัวควบคุมหรือจัดการกับพฤติกรรมของสมาชิก การควบคุมพฤติกรรมเป็นสิ่งที่จำเป็นทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกประพฤติตนอยู่ในขอบเขตอันเหมาะสม ไม่ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น

พฤติกรรมที่จำเป็นจะต้องมีการควบคุมแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านจิตใจและชีวภาพ เช่น การ

กินนอน ขับถ่าย ความต้องการทางเพศ และความก้าวร้าว เป็นต้น

2. พฤติกรรมทางด้านสังคม เช่น การคบเพื่อนฝูงหรือเป็นสมาชิกในชมรม เป็นต้น
3. พฤติกรรมที่อาจเป็นอันตรายต่อร่างกายหรือทรัพย์สิน ตัวอย่างในเด็กได้แก่ การเล่นอย่างผาดโผน การเล่นไม้ขีดไฟ ฯลฯ ในผู้ใหญ่ ได้แก่ การขับรถเร็วอย่างไม่ระมัดระวัง การพยายามทำร้ายตนเอง ฯลฯ

4. การรักษาระเบียบวินัยภายในครอบครัว

ลักษณะการควบคุมพฤติกรรมในครอบครัวแบ่งได้เป็น 4 แบบ คือ

1. การควบคุมพฤติกรรมแบบเข้มงวด (Rigid Behavior Control) ครอบครัวกำหนดหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนไว้อย่างแน่นอน มีกฎที่เข้มงวดและมีบทลงโทษ เมื่อฝ่าฝืนกฎ ครอบครัวแบบนี้จะปฏิบัติภารกิจประจำวันได้ดี สมาชิกแต่ละคนรู้ว่าตนเองต้องทำอะไร แต่ผลเสียก็คือการปรับตัวจะเป็นไปอย่างลำบาก เนื่องจากไม่มีโอกาสต่อรองหรือเปลี่ยนแปลงกฎให้เหมาะสมกับสถานการณ์ การควบคุมแบบนี้บางครั้งอาจนำไปสู่ปัญหาการต่อสู้ช่วงชิงอำนาจภายในครอบครัวและการต่อต้านแบบดื้อเงียบ

2. การควบคุมพฤติกรรมแบบยืดหยุ่น (Flexible Behavior Control)

ครอบครัวมีมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์ต่างๆ แต่ก็มีคามยืดหยุ่นพอประมาณ มีการพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและปรับเปลี่ยนกฎไปตามความเหมาะสม การควบคุมแบบนี้มีประสิทธิภาพที่สุด เพราะเป็นไปอย่างเข้าอกเข้าใจ สนับสนุนและยอมรับในแต่ละบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะอบรมให้เกิดระเบียบวินัย ไม่ใช่เพื่อที่จะมีอำนาจเหนือกว่า ทำให้สมาชิกรู้สึกอยากร่วมมือกันปฏิบัติตามกฎที่ตั้งไว้

3. การควบคุมพฤติกรรมแบบอะไรก็ได้ (Laissez-faire Behavior Control)

ครอบครัวไม่มีทิศทางแน่นอนว่าสมาชิกควรประพฤติอย่างไร ไม่มีกฎสำหรับเรื่องใดๆ เลย ใครจะทำอะไรก็ได้ตามใจชอบ ไม่มีการชี้แนะ การตัดสินใจ หรือแทรกแซงจากสมาชิกอื่น เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่เหมาะสม การมอบหมายบทบาทก็ไม่มี ความชัดเจน สมาชิกมักขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน และมักมีปัญหาในการสื่อสาร เพราะไม่มีใครฟังใคร ครอบครัวแบบนี้จะปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่ค่อยดี เด็กที่เติบโตมาในครอบครัวแบบนี้จะรู้สึกไม่มั่นคง การควบคุมตนเองไม่ดีและอาจมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมเพื่อเรียกร้องความสนใจ

4. การควบคุมพฤติกรรมแบบยุ่งเหยิง (Chaotic Behavior Control)

ครอบครัวมีการควบคุมพฤติกรรมแบบขึ้นๆ ลงๆ บางครั้งเข้มงวด บางครั้งยืดหยุ่น และบางครั้งใครจะทำอะไรก็ได้ขึ้นอยู่กับความพอใจของแต่ละคน ลักษณะแบบนี้ทำให้สมาชิกสับสนว่าควรจะทำอย่างไรในสถานการณ์นั้นๆ การควบคุมแบบนี้เป็นแบบที่ไม่เหมาะสมที่สุด เพราะทำให้ครอบครัวไม่มีเสถียรภาพและไม่มีความเสมอต้นเสมอปลายในการปฏิบัติหน้าที่

(ครอบครัวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

โสภา ชูพิกุลชัย (อรพรรณ เล้าหัดตพงษ์ภุริ. 2535 : 25 – 26 ; อ้างอิงจาก โสภา ชูพิกุลชัย. 2532 : 109 – 111) ได้จำแนกสภาพทางครอบครัวที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนไว้ดังนี้

1. ความรักความอบอุ่นภายในครอบครัว เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่จะมีสภาวะความสับสนทางจิตใจ เพราะขาดความรักความอบอุ่นจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองในครอบครัว เป็นเด็กที่ถูกทอดทิ้งให้โดดเดี่ยว ไม่ได้รับการเอาใจใส่และควบคุมดูแลจากผู้ปกครองและครอบครัว เนื่องจากบิดามารดาถึงแก่กรรม หรือบ้านแตก จึงทำให้เด็กมีจิตใจแข็งกระด้างและชอบกระทำความผิด ในเรื่องความรักความอบอุ่นที่บิดามารดาให้กับลูกนั้น จากการศึกษาของฮาร์โลว์เกี่ยวกับความต้องการความรักและความอบอุ่น

อุ่น พบว่าสิ่งมีชีวิตไม่ใช่ต้องการแต่เพียงอาหาร เครื่องนุ่งห่มเท่านั้น ถึงแม้ว่าพ่อแม่จะสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน อันได้แก่ปัจจัยสี่แก่ลูกได้ครบสมบูรณ์ แต่ก็ไม่ใช่จะสนองความต้องการของลูกได้ครบเพราะสิ่งที่ลูกได้รับเป็นเพียงสิ่งที่ตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายเท่านั้น แต่ลูกยังขาดสิ่งที่ตอบสนองความต้องการทางด้านจิตใจ ได้แก่ ความรัก ความอบอุ่น เด็กที่เกิดในครอบครัวที่พ่อแม่เข้าใจให้ความรัก ความอบอุ่นแก่ลูกพอเพียง เมื่อเติบโตขึ้นจะกลายเป็นเด็กที่มีสุขภาพจิตที่ดี มองโลกในแง่ดี มีความเชื่อมั่นในตัวเอง สามารถเผชิญปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ด้วยดี รู้จักตัดสินใจหรือแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นได้ด้วยเหตุผล ในทางตรงกันข้าม เด็กที่เกิดในครอบครัวที่ไม่ได้รับความรักความอบอุ่นหรือได้รับไม่เพียงพอ เมื่อโตขึ้นจะกลายเป็นเด็กมีปัญหา เฝือซึมเศร้า เก็บตัว มองโลกในแง่ร้ายต่อต้านสังคม ขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง เชื่อคนง่ายหรือถูกชักจูงง่าย โอกาสกระทำผิดจึงมีมาก ไม่สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวเองได้

2. ความรักใคร่กลมเกลียวของบิดามารดา มีผลต่อสุขภาพจิตของเด็กเป็นอย่างมาก เด็กที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดารักใคร่กลมเกลียวเข้าใจกัน อยู่ด้วยกันอย่างมีเหตุผลทำให้เด็กมีความสุข มีความใกล้ชิดบิดามารดา มีสุขภาพจิตดี มองโลกในแง่ดี มีความอบอุ่นใจ มีความมั่นใจในตนเอง เป็นตัวของตัวเอง โอกาสที่จะถูกชักจูงไปในทางที่ผิดมีน้อยมาก เด็กจะรับแต่สิ่งดีงามทำให้เติบโตขึ้นมาเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา และความนึกคิด ในทางตรงข้าม เด็กที่เกิดในครอบครัวที่บิดามารดาขาดความรักใคร่กลมเกลียว มีการทะเลาะวิวาทกันอยู่ตลอดเวลา เจรจากันด้วยถ้อยคำที่หยาบคาย ตบตีกัน อยู่เสมอ และใช้ลูกเป็นที่ระบายอารมณ์ จะมีผลกระทบต่อจิตใจเด็กอย่างมาก ทำให้เด็กเติบโตขึ้นกลายเป็นเด็กก้าวร้าวในอนาคต เพราะรับแต่สิ่งไม่ดีงามจากพ่อแม่ไว้ตลอดเวลา ไม่มีความรักความผูกพันกับครอบครัว ไม่ชอบอยู่บ้าน ไม่ชอบเล่าเรียน ชอบหนีโรงเรียน เข้าหาอบายมุขต่างๆ ประพฤติตนไม่เหมาะสม กลายเป็นเด็กก้าวร้าวเกร

3. การอบรมเลี้ยงดู วิธีการอบรมเลี้ยงดูลูกที่ขาดความพอดี มีส่วนทำให้เด็กกระทำผิดได้ เป็นต้นว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาเลี้ยงดูแบบเข้มงวดจนเกินไป มีแต่ระเบียบวินัยตลอดเวลา จนไม่มีโอกาสเป็นตัวของตัวเอง ไม่สามารถทำอะไรตามที่ตนต้องการ หรือไม่มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นใดๆ เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าตัดสินใจทำอะไรทั้งสิ้น เพราะกลัวความผิด กลัวการถูกลงโทษ กลายเป็นเด็กที่ไม่เป็นตัวของตัวเอง อยู่ลำพังไม่ได้เพราะไม่เคยทำอะไรด้วยตนเองมาก่อน จึงทำให้ง่ายต่อการที่จะถูกชักจูงไปในทางที่ผิด หรือประพฤติดังกล่าว ในบางรายอาจหลายเป็นเด็กต่อต้านระเบียบกฎเกณฑ์ฝ่าฝืนกฎข้อบังคับทางสังคมไป ในกรณีนี้เด็กที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาเลี้ยงดูด้วยการตามใจหรือปกป้องมากเกินไป ในกรณีเด็กที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาเลี้ยงดูด้วยการตามใจหรือปกป้องมากเกินไป เนื่องจากเป็นลูกคนเดียว เป็นลูกคนเล็ก หรือมาจากครอบครัวที่มีฐานะดีมาก อยากทำอะไรหรืออยากทำอะไรก็ได้ดังใจ ขาดเหตุขาดผล ทำให้เด็กได้ใจ เป็นเด็กเอาแต่ใจตัวเอง กลายเป็นเด็กที่ไม่รู้ว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดควรทำหรือไม่ควรทำ เมื่อโตขึ้นเด็กเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะทำผิดได้ง่าย ขาดความอดทน ไม่สามารถแก้ปัญหาเมื่อเผชิญกับปัญหาใดๆ โอกาสที่จะตัดสินใจกระทำผิดมีมาก ดังเช่นกรณีเหล่านี้

3.1 เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีมาตรฐานทางศีลธรรมเสื่อม เด็กเหล่านี้จะได้รับการเลี้ยงดูมาท่ามกลางสิ่งเลวร้ายทั้งหมดจากบิดามารดา ซึ่งติดยาเสพติดให้โทษ ติดสุรา เล่นการพนัน หรือจากครอบครัวที่เป็นโจร หรือโสเภณี เด็กจะเรียนรู้และเคยชินกับสิ่งต่างๆ เหล่านั้น ในที่สุดก็ประพฤติตามกลายเป็นคนเกะกะเกร เป็นอันธพาลคุมแก๊ง คุมช่อง เป็นต้น

3.2 เด็กที่มาจากครอบครัวยากจน มีบุตรมาก ทำให้บิดามารดาไม่มีโอกาสอบรมได้อย่างทั่วถึงและไม่สามารถสนองความต้องการของบุตรได้ ทำให้เกิดการขัดสน แย่งกันกิน แย่งกันใช้ เป็น

สาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกบีบคั้นทางจิตใจ เพราะความไม่ทัดเทียมเพื่อนฝูง โอกาสที่จะกระทำผิดมีมาก

4. ความเข้าใจอันดีระหว่างบิดามารดาและบุตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ในระยะนี้เป็นระยะที่บิดามารดาควรที่จะต้องเข้าใจใกล้ชิด และให้การช่วยเหลือ เพื่อให้เด็กในวัยนี้ผ่านพ้นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ไปสู่ระยะผู้ใหญ่อย่างราบรื่นโดยเข้าใจและยอมรับ โดยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับวัยรุ่น ดังนี้

4.1 วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการอิสระ ต้องการเป็นตัวของตัวเอง ถ้าบิดามารดาไม่เข้าใจ ไม่ให้อิสระกับลูก ควบคุมมากเกินไป อาจเป็นสาเหตุทำให้เด็กเริ่มกระทำผิด คือ เริ่มที่จะพูดโกหกเพราะพูดตรงๆ หรือพูดความจริงแล้ว บิดามารดาไม่ยอมเข้าใจ ไม่อนุญาต หรือในบางรายอาจเกลียดออกจากบ้านไปเลยก็ได้

4.2 วัยรุ่นต้องการการยอมรับจากบิดามารดาว่าเติบโตแล้ว และมีความคิดอ่านของตนเอง หากบิดามารดาไม่เข้าใจยังคงปฏิบัติต่อเขาเช่นเดียวกับวัยเด็กอยู่ จำทำให้เกิดความไม่พอใจบิดามารดา ควรให้ออกแสดงได้แสดงความคิดเห็น และยอมรับฟังความคิดเห็นพร้อมทั้งให้คำแนะนำ มิฉะนั้นแล้วเด็กจะต่อต้านบิดามารดา เมื่อมีปัญหาหรือทุกข์ร้อนใดๆ ก็จะไม่บอกกล่าว ยิ่งในช่วงวัยรุ่น เพื่อนมีอิทธิพลต่อเด็กมาก เมื่อเด็กไม่ยอมรับหรือไม่ยอมปรึกษาบิดามารดา เด็กจะปรึกษาเพื่อน ถ้าได้เพื่อนไม่ดีก็จะนำไปในทางที่ผิดได้

4.3 บิดามารดาต้องเข้าใจและยอมรับความเป็นจริง ที่ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่เริ่มสนใจเพศตรงข้าม และมีความต้องการที่จะมีเพื่อนต่างเพศ ถ้าบิดามารดาไม่เข้าใจ ห้ามปราม หรือกีดกันไม่ให้เด็กมีโอกาสพบปะสังสรรค์กับเพื่อนต่างเพศ จะทำให้เด็กเกิดความอึดอัด ซึ่งความกดดันต่างๆ ที่เด็กได้รับจากบิดามารดาบวกกับความต้องการทางธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นในระยะนี้จะทำให้เด็กหาทางออกในทางที่ผิดหรือกระทำการที่ผิดได้

การศึกษาดังกล่าวมานี้ แสดงถึงอิทธิพลของครอบครัว ที่มีต่อการพัฒนาการของเด็กและเยาวชนทั้งทางด้าน ร่างกาย สังคม และจิตใจ เด็กและเยาวชนที่เติบโตมาในครอบครัวที่ไม่สามารถทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสม ส่วนหนึ่งนั้นก็จะพัฒนามาเป็นเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดได้ต่อไป

1.3.4 แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

อายเซนส์ (นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. 2544 : 28 ; อ้างอิงจาก H.J.Eysench.1970: 113 - 120) เสนอความคิดว่า คนไม่ทำผิดไม่ใช่เพราะกลัวตำรวจ เขามองภาพสังคมโดยรวมว่า ในชุมชนที่มีอาชญากรรมน้อยนั้น คนที่มีความประพฤติไม่ดีจะมีอยู่น้อยมาก คนที่ประพฤติดีมีอยู่มากถึงร้อยละ 90 ขึ้นไป สรุปได้ว่าชุมชนที่มีอาชญากรรมน้อยจะเป็นชุมชนที่มีคนดีอยู่มากหรือแทบจะหาคนชั่วไม่ได้เลย

ทัฟ (นวลจันทร์ ทศนชัยกุล.2544 : 28-31 ; อ้างอิงจาก Taft. 1964 : 303 - 308) ได้กล่าวว่าสังคมที่มีอาชญากรรมน้อยจะต้องเป็นสังคมที่ไม่เปลี่ยนแปลง คือ สังคมคงที่ ความขัดแย้งทางวัฒนธรรมจะไม่เกิด โดยอธิบายได้ดังนี้

1. เป็นสังคมที่ไม่เปลี่ยนแปลง คือ สังคมที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับ ไม่ใช่สังคมที่มีความเคลื่อนไหวโดยการมีสื่อต่างๆ เข้ามา นำวัฒนธรรมด้านต่างๆ เข้ามาเผยแพร่มากมาย
2. ไม่มีความขัดแย้งทางวัฒนธรรม คนในสังคมจะคิดและเชื่อเหมือนกัน

3. มีการแข่งขันทางเศรษฐกิจน้อยมาก เช่น สังคมชนบท สมาชิกในหมู่บ้านจะมีรายได้ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะมีอาชีพอย่างเดียวกัน คือ ทำนา ทำสวน รายได้ใกล้เคียงกัน ความแตกต่างมีน้อยมาก ด้วยเหตุนี้การแข่งขันทางเศรษฐกิจจึงไม่มี แต่ละครอบครัวมีฐานะความเป็นอยู่อย่างเดียวกันเสมอภาคกัน จึงไม่มีอะไรต้องแข่งขันเปรียบเทียบกัน

4. นิยมวัตถุพอควร ค่านิยมของชุมชนที่มีอาชญากรรมน้อย จะมีขอบเขตพอสมควรในเรื่องเกี่ยวกับความนิยมในวัตถุ ความพึงพอใจหรือหรรษาในระดับต่ำและปานกลาง คนในกลุ่มนี้ไม่ได้ให้ความสำคัญแก่เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ รถยนต์ และวัตถุหรรษาราคาแพงทั้งหลาย

5. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนร่วม คนที่ไม่ทำผิดจะเป็นคนที่สามารถมองข้ามความเห็นแก่ประโยชน์ของตนเอง โดยยึดประโยชน์ของคนส่วนใหญ่เหนือกว่าตัวเขา

6. ละเว้นอบายมุข อดายมุข ได้แก่ การเล่นเกมพนัน การคบคนชั่ว การเที่ยวกลางคืน อดายมุขจึงเป็นสิ่งชั่วร้ายและเป็นสิ่งที่ชักนำให้กระทำความผิดกฎหมายต่อไปได้อีกด้วย

7. มีความเป็นอยู่แบบคุ้นเคยกัน ลักษณะของสังคมที่มีอาชญากรรมน้อยจะมีการคบหาสมาคมแบบธรรมชาติ เป็นกันเอง ช่วยเหลือกัน ติดต่อกันประจักษ์กันเสมอ ทุกคนรู้จักกันและจริงใจต่อกัน จึงไม่คิดที่จะทำร้าย เบียดเบียนรังแกกัน

8. มีความเข้มงวดในการให้เสรีภาพ ความมีอิสระภาพเป็นที่มาของการกระทำความผิดหรืออิสระภาพทำให้คนมีแนวโน้มที่จะทำผิดได้ง่าย ดังนั้น สังคมที่มีอาชญากรรมน้อย จะควบคุมอิสระเสรีภาพให้อยู่ในขอบเขตพอสมควร

(สภาพแวดล้อมกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

การเกิดอาชญากรรมตามหลักนิเวศวิทยา เป็นการอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมโดยเฉพาะกับพฤติกรรมและการกระทำของคนในสังคม นักอาชญาวิทยาได้ศึกษาอิทธิพลของเขตที่พักอาศัยที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนไว้หลายทัศนะ ดังนี้

ชอร์ว (นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. 2544 : 106 ; อ้างอิงจาก Shaw . 1929 : 286 – 290) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเขตที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิด สรุปได้ว่า

1. อัตราการเกิดพฤติกรรมทางผิดกฎหมาย การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน และการประกอบอาชญากรรมของผู้ใหญ่ จะมีมากที่สุดตรงจุดที่ใกล้ศูนย์กลางของเมือง
2. บริเวณที่มีอัตราการหนีโรงเรียนสูง บริเวณนั้นจะมีอัตราการกระทำผิดของเยาวชนและ อาชญากรรมสูงด้วย
3. สถิติการเกิดและการกระทำความผิด จะมีสูงสุดในแหล่งที่มีความเสื่อมโทรมทางกายภาพ และจำนวนประชากรค่อยๆ ลดลง
4. อัตราการกระทำความผิดซ้ำ และอัตราการพิจารณาคดีในศาลซ้ำ สอดคล้องกับเขตที่มีการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

5. เขตที่มีการกระทำผิดทั้งหลาย จะมีลักษณะเป็นแหล่งอาชญากรรมไม่ต่ำกว่า 30 ปี

ทัฟฟ์ (นวลจันทร์ ทศนชัยกุล . 2544 : 107 ; อ้างอิงจาก Taff . 1964 : 166 – 167) ได้อธิบายเกี่ยวกับเขตการกระทำความผิดหรืออาชญากรรม โดยแบ่งเป็นพื้นที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างเขตพื้นที่และสภาพแวดล้อมว่ามีอิทธิพลอย่างไรต่อการกระทำความผิด ดังนี้

1. เขตที่มีความยากจน ประชาชนอยู่กันอย่างธรรมดา ไม่ได้รับอิทธิพลจากสิ่งอื่นๆ ไม่มีความสลับซับซ้อน

2. ชุมชนแออัด เขตที่มีความยากจนและสลับซับซ้อน เนื่องจากมีคนอพยพมาจากเขตต่างๆ และได้รับอิทธิพลจากสิ่งอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง ลักษณะของสลัม แออัด ซอยแคบ สกปรก ไม่เป็นระเบียบ คนอยู่อย่างแออัด แบบตัวใครตัวมัน สภาพชีวิตของแต่ละครอบครัวมีลักษณะแตกต่าง ขาดความอบอุ่น สามัคคีกัน บางคนไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต ขาดที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยว

3. เขตที่ถูกตัดขาดจากสังคมที่มีจารีตประเพณีอันดีงาม เนื่องจากมีอุปสรรคทางด้านกายภาพหรือภูมิประเทศ เช่น ถนน คลอง แม่น้ำ มาขวางกั้น และเป็นเขตที่มีการต่อสู้ขัดแย้งกันทางวัฒนธรรม ด้วยเหตุที่มีพื้นที่เล็ก แคบ และมีความขัดแย้งทางด้านวัฒนธรรมต่างๆ เขตที่มีลักษณะเช่นนี้ จึงเป็นแหล่งอาชญากรรมได้

4. เขตที่มีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่เพียงกลุ่มเดียว อาชญากรรมเกิดขึ้นในเขตนี้เนื่องจากชนกลุ่มน้อยมักมีค่านิยม และพฤติกรรมที่เป็นการกระทำความผิด ซึ่งชนกลุ่มน้อยจะคิดและเชื่อในค่านิยมที่เหมือนกัน

5. เขตแหล่งอบายมุข ความชั่วร้ายในด้านต่างๆ ทั้งที่เป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรมและผิดกฎหมายของบ้านเมือง เช่น เป็นแหล่งการพนัน นานาชนิด โสเภณี การค้าขายของผิดกฎหมาย ยาเสพติด เป็นศูนย์กลางการละเมิดกฎหมาย มีผู้ทรงอิทธิพลมีอำนาจเหนือกฎหมาย มีการทุจริตคอร์รัปชันของข้าราชการและนักการเมือง มีการคุ้มกันจากตำรวจเพื่อการประกอบธุรกิจที่ผิดกฎหมาย

โรงเรียนก็เป็นอีกสิ่งแวดล้อมหนึ่งที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ซึ่ง แซฟเฟอร์ และ โฟลค (สุชา จันทน์อม . 2542 : 37 ; อ้างอิงจาก Schafer and Folk. 1980) ได้กล่าวถึงข้อบกพร่องทางการศึกษา ซึ่งมีส่วนส่งเสริมให้เด็กกระทำผิดไว้ 4 ประการ คือ

1. โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทำให้เด็กเกิดความเกลียดชัง อันเนื่องมาจากการถ่ายทอดค่านิยมแบบชนชั้นกลางให้แก่เด็กชนชั้นต่ำ

2. ทำให้เด็กบางคนมีความรู้สึกว่าประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับขณะศึกษาอยู่ในโรงเรียนไม่เหมือนกับประสบการณ์ที่เด็กจะได้รับต่อไปในภายภาคหน้า นั่นคือ เมื่อเด็กสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนไปแล้ว เด็กไม่สามารถนำความรู้ไปปรับใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริงได้

3. โรงเรียนจัดการศึกษาแบบตัดขาด ไม่ให้โอกาสแก่เด็กที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาครอบครัว และชุมชนของเด็ก

4. โรงเรียนเพิกเฉย และไม่ยอมช่วยเหลือแก้ไขเด็กที่ทำความเดือดร้อนให้แก่โรงเรียนหรือชุมชน

และพบว่า พฤติกรรมการกระทำผิด มีความเกี่ยวข้องกับการมีโรงเรียนที่ไม่ดี การมีผลการเรียนที่ไม่ดี และการออกจากโรงเรียนกลางคันในระดับมัธยมศึกษา (Calhoun and others . 2001 : 134 ; citing Thornberry. Moore & Christenson, 1985)》

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร

2.1 ประวัติความเป็นมาของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร

รัฐบาล ได้เล็งเห็นความสำคัญของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดมาโดยตลอด และเห็นว่าบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องยังมีข้อบกพร่องและมีอุปสรรคอยู่หลายประการ ทั้งกฎหมายที่บัญญัติไว้ก็เฉพาะสำหรับการปฏิบัติต่อเด็กในระหว่างที่ถูกจับกุมและระหว่างการพิจารณาคดีไม่มีกฎหมายบัญญัติวิธีการไว้ เด็กจึงได้รับการปฏิบัติ เช่นเดียวกับผู้ใหญ่กระทำผิด ซึ่งเป็นการไม่เหมาะสมและมีผลเสียหายแก่เด็กจึงได้ตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 กระทรวงยุติธรรมจึงได้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2495 โดยมีที่ทำการชั่วคราวอยู่ที่อาคารศาลแขวงพระนครใต้ (เดิม) ตำบลตลาดน้อย อำเภอสัมพันธวงศ์ จังหวัดพระนคร ส่วนอาคารที่ทำการถาวรได้ก่อสร้างขึ้นในที่ดินราชพัสดุใกล้ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ด้านถนนราชินี

การเปิดทำการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ได้เปิดทำการพร้อมกับศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2495 นับเป็นการเริ่มต้นแห่งระบบการแก้ไขเยียวยาเด็กและเยาวชนที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยแยกปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดออกจากกระบวนการยุติธรรมสำหรับผู้ใหญ่ ทั้งกฎหมายได้บัญญัติให้มีการสืบเสาะและพินิจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะ ภาวะแห่งจิต และสิ่งแวดล้อมทั้งปวงไปพร้อมกับการสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำผิด ซึ่งจะทำให้ศาลได้ทราบถึงสาเหตุแห่งการกระทำผิดก่อนแล้วจึงใช้มาตรการแก้ไขเด็กและเยาวชนด้วยวิธีการที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล ต่อมากระทรวงยุติธรรมได้เสนอปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งต่อมาได้ตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2506 และพระราชบัญญัติวิธีการพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2506 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2507 ครั้นปี พ.ศ. 2521 ได้มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาแบ่งแยกกิจการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง พ.ศ. 2521 ซึ่งยกเลิกพระราชกฤษฎีกาแบ่งแยกกิจการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง พ.ศ. 2503 เนื่องจากสภาพงานได้เปลี่ยนแปลงขยายตัวมากขึ้น โดยแบ่งกิจการของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ออกเป็น 4 กอง คือ กองอำนวยการ กองคุมประพฤติ กองแพทย์และกองแรกรับ ต่อมารัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของสถาบันครอบครัว และเห็นว่าครอบครัวมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชน เพื่อพิทักษ์และคุ้มครองสวัสดิภาพของครอบครัว เช่นเดียวกับสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน จึงได้ตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2534 โดยกฎหมายดังกล่าวได้เพิ่มบทบัญญัติให้มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีครอบครัว ซึ่งเป็นไปตามแนวความคิดสากลที่ถือว่าครอบครัวเป็นพื้นฐานอันสำคัญของชุมชน การดำรงอยู่ของครอบครัว หมายถึง การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของสมาชิกทุกคนในครอบครัว และปัญหาครอบครัวย่อมส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่และสภาพจิตใจของทุกคนในครอบครัว ต่อมาพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2542 ทำให้สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สังกัดกระทรวงยุติธรรม (กองแรกรับ บ้านเมตตา. 2544 : 4 – 5)

ศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา เดิมเป็นแผนกแรกรับ สังกัดกองอำนวยการ ครั้งแรกตั้งอยู่ที่ทำการชั่วคราว สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ตำบลตลาดน้อย อำเภอสัมพันธวงศ์ ปี พ.ศ. 2499 ได้ย้ายไปอยู่ ณ สถานกักและอบรม ถนนสรรพาวุธ บางนา พระโขนง ในปี พ.ศ. 2503 ยกฐานะเป็นกองย้ายมาอยู่ที่ถนนมหาราช ตำบลพระบรมมหาราชวัง อำเภอพระนคร ตั้งอยู่ติดกับสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนจำนวนมาก ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง กระทรวงยุติธรรม จึงได้ดำเนินการก่อสร้างกองแรกรับ บ้านเมตตา ขึ้นใหม่ ที่ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตบางเขน และได้เปิดทำการ เมื่อ พ.ศ. 2519 โดยเป็นที่ควบคุมตัวเด็กและเยาวชนก่อนมีคำพิพากษา (ม.ร.ว.อดุลกิติ์ กิติยากร. 2526 : 9)

เนื่องจากการปฏิรูประบบราชการ จึงมีการเปลี่ยนชื่อกองแรกรับ บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง เป็นศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ 3 ตุลาคม 2545 เป็นต้นมา (ศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา .2545 : 2)

2.2(อำนาจหน้าที่ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ตามหมวด 3 สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มาตรา 34 ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ได้กำหนดให้สถานพินิจมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. สืบเสาะและพินิจเรื่องอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษาอบรมสุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และฐานะของเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดและของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งเด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนนั้น รวมทั้งสาเหตุแห่งการกระทำความผิดเพื่อรายงานต่อศาล
2. สอดส่องความประพฤติของเด็กและเยาวชนตามคำสั่งศาล
3. ควบคุมเด็กและเยาวชน ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดไว้ในระหว่างการสอบสวนหรือพิจารณาคดีหรือตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล
4. สงเคราะห์และบำบัดแก้ไขเด็กและเยาวชนในระหว่างที่ถูกควบคุมหรือภายหลังปล่อย
5. จัดให้มีการตรวจรักษาและพยาบาลเด็กหรือเยาวชนในระหว่างการสอบสวนหรือพิจารณาคดี หรือในระหว่างการควบคุมตัวในสถานพินิจ
6. จัดการศึกษา ฝึกและอบรม ดูแลอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนซึ่งอยู่ในความควบคุม
7. สืบเสาะภาวะความเป็นอยู่ของครอบครัวในคดีครอบครัว รวมทั้งจัดให้แพทย์หรือจิตแพทย์ตรวจร่างกาย สุขภาพ หรือจิตใจของคู่ความในกรณีศาลมีคำสั่งตามมาตรา 112
8. ประมวลและรายงานข้อเท็จจริง รวมทั้งเสนอความเห็นต่อศาลในคดีครอบครัวตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 117
9. ศึกษาค้นคว้าถึงสาเหตุแห่งการกระทำของเด็กและเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด โดยทั่วๆ ไป จัดทำสถิติการกระทำความผิดดังกล่าวของเด็กและเยาวชนและเผยแพร่วิธีป้องกันหรือทำให้ลดน้อยลง ซึ่งการกระทำความผิดนั้น
10. ดำเนินการอื่นตามคำสั่งศาลหรือตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

นอกจากนี้ ตามมาตรา 38 ยังกำหนดไว้ด้วยว่าในระหว่างที่เด็กหรือเยาวชนอยู่ในความควบคุมของสถานพินิจ ให้ผู้อำนวยการสถานพินิจมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดให้เด็กหรือเยาวชนได้ศึกษาเล่าเรียนวิชาสามัญอย่างน้อยให้พออ่านออกเขียนได้ ฝึกอาชีพหรือวิชาชีพ หรือให้ปฏิบัติงานอื่นใด เพื่อมิให้มีเวลาว่างโดยไม่จำเป็นให้เหมาะสมกับจิตใจและสุขภาพของเด็กหรือเยาวชนนั้น
2. ออกกฎข้อบังคับเกี่ยวกับการรักษาระเบียบวินัยของเด็กและเยาวชนซึ่งอยู่ในความควบคุม
3. ลงทัณฑ์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 39 แก่เด็กและเยาวชนที่ละเมิดกฎหมายประพฤติดื้อหรือกระทำความผิดวินัย ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกระทรวง
4. ส่งเด็กหรือเยาวชนซึ่งมีความประพฤติเลวชั่วนั้นจะเป็นภัยต่อเด็กหรือเยาวชนอื่นไปกักไว้ในสถานที่ที่จัดไว้โดยเฉพาะ หรือในเรือนจำโดยได้รับอนุญาตจากศาลก่อน เว้นแต่กรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง จะส่งเด็กหรือเยาวชนไปยังเรือนจำก่อนก็ได้ แล้วรายงานให้ศาลทราบโดยเร็ว
5. อนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนออกนอกสถานพินิจเป็นครั้งคราวตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
6. อนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนในคดีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเด็ดขาดแล้วออกไปศึกษาในสถานศึกษาประเภทไปมานอกสถานพินิจ ตามที่อธิบดีผู้พิพากษาศาลและเยาวชนและครอบครัวกลาง ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด หรือผู้พิพากษาหัวหน้าแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวแล้วแต่กรณี ให้ความเห็นชอบแล้ว (ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง. 2539 : 30 – 31)

อย่างไรก็ตามการควบคุมตัวเด็กและเยาวชนได้ ย่อมถือได้ว่าเป็นการริดรอนเสรีภาพของเด็กและเยาวชน ซึ่งต้องอยู่ภายใต้มาตรา 40 แห่ง อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Right of the Child) ที่กำหนดว่า

"รัฐภาคีตระหนักถึงสิทธิของเด็กทุกคนที่ถูกกล่าวหา หรือตั้งข้อหาว่า หรือเห็นว่าได้กระทำความผิดตามกฎหมายอาญา ที่จะได้รับการดำเนินการให้สอดคล้องกับความพยายามสร้างเสริมให้เด็กรู้ค่าและเกียรติภูมิของตน ที่จะเน้นให้เด็กมีความเคารพมากขึ้นต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานสำคัญๆ ของบุคคลอื่น และคำนึงถึงอายุของเด็กและความปรารถนาที่จะเสริมสร้างให้เด็กปรับตัวกลับสู่สังคม และมีบทบาทในทางสร้างสรรค์สังคมได้ใหม่"

นอกจากนี้ในมาตรา 37 ยังยืนยันด้วยว่า

"รัฐภาคีจะให้น้ำหนักว่า

(ก.) จะไม่มีเด็กคนใดถูกทรมานหรือถูกล่วงละเมิดหรือถูกกระทำในลักษณะที่โหดร้ายไว้มนุษยธรรม หรือทำให้อับอาย จะไม่มีการลงโทษประหารชีวิตหรือต้องโทษจำคุกตลอดชีวิต โดยไม่มีโอกาสจะได้รับการปลดปล่อย หากบุคคลที่ก่อคดีอาญานั้น มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

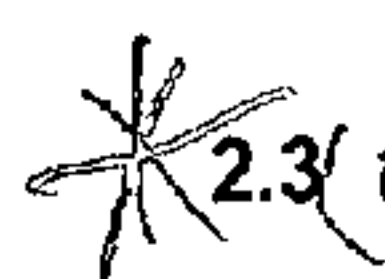
(ข.) จะไม่เด็กคนใดถูกกักกันไม่ให้มีเสรีภาพโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและจะกระทำก็ต่อเมื่อเป็นหนทางเลือกสุดท้ายแล้ว และจะต้องเป็นช่วงเวลาสั้นที่สุดเท่าที่จะเหมาะสม

(ค.) เด็กทุกคนที่ถูกกักกันเสรีภาพจะต้องได้รับการดำเนินการตามหลักมนุษยธรรมและด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และโดยคำนึงถึงความต้องการของบุคคลในวัยนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้แยกเด็กที่ถูกกักกันเสรีภาพออกจากผู้ใหญ่ นอกจากจะพิจารณาเห็นว่าจะเป็นผลดีที่สุดสำหรับเด็ก

ถ้าจะไม่แยกและเด็กจะมีสิทธิที่จะติดต่อกับครอบครัวได้ โดยการเขียนจดหมาย และการเยี่ยมเยียน นอกเสียจากสภาพการณ์ที่เป็นข้อยกเว้น

(ง.) เด็กทุกคนที่ถูกกักกับเสรีภาพจะมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางด้านกฎหมายและด้านอื่นๆ ที่เหมาะสม ตลอดจนสิทธิที่จะให้ศาลยุติธรรมหรือผู้มีอำนาจอื่นที่เป็นอิสระและเป็นกลางพิจารณาคัดสิน โดยนับพยานว่าการกักกันเสรีภาพของเขานั้นเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่

ทั้งนี้โดยมีกฎแห่งกรุงปักกิ่ง (The Beijing Rules) ซึ่งเป็นกฎอันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวกับคดีเด็กและเยาวชน ได้แนะนำไว้ในข้อ 18.1 ว่า "ควรมีมาตรการหลากหลายในการวางข้อกำหนด เพื่อให้ผู้มีอำนาจเลือกที่จะหลีกเลี่ยงใช้สถานกักกัน" และข้อ 19.1 "การส่งเด็กและเยาวชนเข้าสถานฝึกอบรมแบบปิด ควรจัดเป็นหนทางสุดท้าย ของการวางข้อกำหนดและให้อยู่ในระยะเวลาที่สั้นที่สุดเท่าที่จำเป็น" เพราะการอยู่ในวัยเริ่มต้นของการพัฒนา หากเด็กและเยาวชนต้องถูกตัดอิสรภาพและถูกแยกออกจากสังคมเดิม ย่อมเกิดผลกระทบต่เด็กและเยาวชนรุนแรงยิ่งกว่าที่เกิดกับผู้ใหญ่ กฎข้อ 19 จึงขอร้องว่าถ้าจะต้องใช้สถานฝึกอบรมแบบปิดแก้ไขเด็กและเยาวชน ก็ควรใช้ให้น้อยที่สุด โดยจัดสถานควบคุมพิเศษ และให้คำนึงถึงความแตกต่างของประเภทผู้กระทำผิด ความผิดและประเภทของสถานฝึกอบรมแบบปิด ในความเป็นจริงควรให้ความสำคัญแก่สถานฝึกอบรมแบบเปิดเป็นอันดับแรกก่อน สถานฝึกอบรมแบบปิด ทั้งนี้อาคารสถานที่ควรจัดไว้เพื่อแก้ไขฟื้นฟูหรือเพื่อการศึกษามากกว่าที่จะเป็นสถานที่คุมขัง (วิชา มหาคณ. 2540 : 49 – 50)

2.3 กระบวนการในการดำเนินคดีเด็กและเยาวชน

เมื่อเด็กและเยาวชนถูกจับกุมและดำเนินคดีในศาลเยาวชนและครอบครัว จะมีลำดับขั้นตอนในการดำเนินคดีเด็กและเยาวชนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดถูกจับกุม พนักงานสอบสวนจำเป็นต้องสอบสวนเด็กและเยาวชนให้เสร็จสิ้นภายใน 24 ชั่วโมง แล้วส่งตัวเด็กและเยาวชนนั้นไปยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนดำเนินการต่อไป ในกรณีที่เหตุเกิดและดำเนินการในวันหยุดหรือนอกเวลาราชการ ให้ส่งตัวไปที่สถานแรกรับของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ขั้นตอนที่ 2 เมื่อสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนรับตัวเด็กและเยาวชนไว้และไม่มีการประกันตัว จะถูกควบคุมตัวไว้ ณ สถานแรกรับ พนักงานคุมประพฤติจะดำเนินการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับประวัติ การสอบสวนข้อเท็จจริง เพื่อได้ข้อมูลมาวิเคราะห์พิจารณาประกอบกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนว่าผิดจริงหรือไม่ เด็กจะถูกส่งตัวไปกองแพทย์ เพื่อตรวจสภาพร่างกายและสภาพทางจิต ข้อเท็จจริงที่ได้ทั้งหมดเกี่ยวกับตัวเด็กจะนำไปรายงานต่อศาล

ขั้นตอนที่ 3 ในการสอบสวนได้แจ้งการจับกุมและมีการส่งตัวเด็กไปยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนแล้ว พนักงานสอบสวนยังต้องดำเนินการสอบสวนเด็กต่อไปอีก เกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน และส่งฟ้องศาลภายใน 30 – 90 วัน ในบางกรณีพนักงานสอบสวนและอัยการ ได้พิจารณาประวัติส่วนตัวของเด็กและเยาวชนพิจารณาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ใช้ดุลยพินิจที่ส่งฟ้องหรือไม่ฟ้องก็ได้ ในกรณีที่ไม่ฟ้องให้รีบแจ้งต่อผู้อำนวยการสถานพินิจทราบเพื่อปล่อยตัว

ขั้นตอนที่ 4 เด็กและเยาวชนจะถูกดำเนินคดีในชั้นศาล โดยมีคณะผู้พิพากษาและคณะผู้พิพากษาสมทบ พิจารณาคดี ทำการตัดสินและลงโทษตามกฎหมาย เช่น ปรับ ปล่อยและคุมประพฤติ ปล่อยโดยมีเงื่อนไข จำคุก และส่งสถานฝึกและอบรม เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 5 เมื่อเด็กและเยาวชนถูกตัดสินให้ฝึกอบรม จะถูกส่งตัวมายังสถานฝึกและอบรม เด็กและเยาวชน ซึ่งทำหน้าที่ ประการแรก เป็นสถานฝึกและอบรม ซึ่งจัดให้เด็กและเยาวชนได้รับการอบรม แก้ไขความประพฤติเพื่อให้ได้เกิดความรู้สึกและกลับตัวเป็นคนดี ประการที่สอง เป็นสถานกักกันและอบรม เป็นการฝึกอบรมชนิดเข้มงวด จะต้องอยู่ในระเบียบวินัยอย่างเข้มงวด ในกรณีที่เด็กและเยาวชนที่มีความประพฤติไม่ดี ก้าวร้าวมาก ไม่สามารถที่จะทำการฝึกและอบรมในสถานฝึกและอบรมได้ จะถูกส่งตัวไป เรือนจำ

ขั้นตอนที่ 6 เป็นขั้นตอนสุดท้าย เมื่อเด็กและเยาวชนได้รับการฝึกอบรมจนครบกำหนดเด็ก และเยาวชนจะได้รับการปล่อยตัว (สุพจี เหล่าพานิช . 2541 : 14)

2.4 ลักษณะทั่วไปของศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา

ศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา ปัจจุบันได้ปลูกสร้างบนเนื้อที่ประมาณ 19 ไร่ โดยแบ่งพื้นที่เป็นสถานที่ควบคุมดูแลเด็กและเยาวชน ประมาณ 10 ไร่ ซึ่งมีอาคารนอน 5 หลัง รวม 6 หอนอน พื้นที่หอนอนแต่ละหลังมีเนื้อที่ประมาณ 1,500 ตารางเมตร สามารถรองรับเด็กและเยาวชนได้โดยไม่แออัด ประมาณ 50 – 70 คน อาคารเรียนชั้นเดียว 1 หลัง มี 3 ห้อง อาคารเรือนพยาบาลชั้นเดียว 1 หลัง อาคารเอนกประสงค์ชั้นเดียว 1 หลังและโรงครัว 1 หลัง ส่วนพื้นที่ภายนอกสถานควบคุม เนื้อที่ประมาณ 7 ไร่ ได้ปลูกสร้างบ้านพักสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้พักอาศัย ปัจจุบันศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา เป็นสถานที่ควบคุมดูแลเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดครั้งแรก ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร (ศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา . 2545 : 1)

2.5 หน้าที่และความรับผิดชอบของศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา

ศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา (ศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา . 2545 : 2 – 6) มีหน้าที่และความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 มาตรา 34 (3) รับผิดชอบในการควบคุมดูแลเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิดไว้ในระหว่างการสอบสวนและการพิจารณาคดีของศาล โดยจัดให้มีการดูแลเกี่ยวกับการกินอยู่หลับนอนของเด็กและเยาวชน ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ หาสาเหตุแห่งการกระทำผิด เพื่อพิจารณาจำแนกประเภทและกำหนดแนวทางการแก้ไขเด็กและเยาวชน ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมและความประพฤติของเด็กและเยาวชนเป็นรายบุคคล พร้อมจัดทำรายงานการพินิจเสนอต่อศาล ดำเนินการบำบัดแก้ไข และฟื้นฟูเด็กและเยาวชนในเบื้องต้น ในรูปแบบของกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ดนตรีบำบัด ศิลปบำบัด อาชีพบำบัด และการเสริมสร้างระเบียบวินัย จริยธรรม และศีลธรรม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การรับตัวเด็กและเยาวชน

เด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิดซึ่งมีอายุตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 18 ปี บริบูรณ์นับแต่วันที่กระทำความผิด ในวันและเวลาราชการ พนักงานสอบสวนจะถามปากคำเด็กและเยาวชน และจะต้องนำเด็กและเยาวชนส่งไปยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ส่วนนอกเวลาราชการหรือในวันหยุดราชการ พนักงานสอบสวนจะนำส่งเด็กและเยาวชนที่ศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา

2. การปล่อยตัวชั่วคราว

เมื่อพนักงานสอบสวนแจ้งการจับกุมและควบคุมตัวเด็กและเยาวชนไปยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครแล้ว บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย เช่น ญาติ หรือนายจ้าง สามารถยื่นคำร้องขอปล่อยตัวชั่วคราว (ประกันตัว) ต่อผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร

3. การดูแลเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด

เด็กและเยาวชนชายที่ต้องหาว่ากระทำความผิด ซึ่งไม่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว ศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา ได้จัดให้การดูแลโดยกำหนดกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

3.1 จัดให้มีที่กินอยู่หลับนอน สำหรับเด็กและเยาวชนทุกคน การเลี้ยงอาหารจะจัดวันละ 3 มื้อ และจัดให้มีของหวานหลังอาหารในบางวัน

3.2 จัดให้มีเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องใช้จำเป็นแก่การดำรงชีวิต รวมทั้งบริการซักเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย

3.3 ได้รับการตัดผมเพื่อการรักษาความสะอาด และความสุภาพเรียบร้อย

3.4 ได้รับการเยี่ยมในวันและเวลาที่กำหนด

3.5 บริการรับฝากและเบิกจ่ายเงินของเด็กและเยาวชน ที่ผู้ปกครองฝากไว้สำหรับซื้อของในวงเงินที่กำหนด

3.6 ให้มีการติดต่อบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรือบุคคลภายนอกได้โดยทางจดหมาย

4. การจำแนกเด็กและเยาวชน

ในช่วงระยะเวลาภายใน 15 วัน ที่เด็กและเยาวชนถูกควบคุมตัวในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา เด็กและเยาวชนจะได้รับการจำแนกประเภท (Classification) โดยทำการศึกษาวิเคราะห์ สังเกตลักษณะนิสัย ความประพฤติ สภาวะทางร่างกายและจิตใจ เพื่อวางแผนในการจัดกิจกรรมบำบัดแก้ไขเบื้องต้น และจัดทำรายงานเพื่อประกอบการพิจารณาคดีของศาล

5. การบำบัดแก้ไขและฟื้นฟูเบื้องต้น

โดยจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ เช่น การแนะแนวการดำเนินชีวิต การส่งเสริมสุขภาพกาย จิต และพลศึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตร การบำบัดแก้ไขและฟื้นฟู กิจกรรมพัฒนาพฤตินิสัย การทำงานบริการ และการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน >

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

ฐปนีย์ ตั้งจิตภักดีสกุล (Thapanee Thangjitpukdeesakul, 2002 : Abstract) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเองและความรู้สึกสิ้นหวังในเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเองในเด็กและเยาวชน รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและความรู้สึกสิ้นหวังในเด็กและเยาวชน โดยทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนกระทำผิดที่มารับบริการ ณ ศูนย์ให้คำปรึกษาปัญหาเยาวชนและครอบครัว ฝ่ายจิตวิทยา กองแพทย์ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง จำนวน 340 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเองในเด็กและเยาวชน ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา การแสดงออกของบิดามารดาต่อเด็กและเยาวชน ความคิดฆ่าตัวตายและความคิดฆ่าตัวตายภายหลังการถูกจับกุมครั้งนี้ ส่วนปัจจัยที่สัมพันธ์กับความรู้สึกสิ้นหวังในเด็กและ

เยาวชน ได้แก่ ระดับการศึกษา ระดับเชาวน์ปัญญา ความคิดฆ่าตัวตาย และความคิดฆ่าตัวตายในอนาคต นอกจากนี้ยังพบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองและความรู้สึกสิ้นหวังในเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กันในเชิงผกผัน กล่าวคือ เด็กและเยาวชนที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองมีความรู้สึกสิ้นหวังต่ำ ส่วนเด็กและเยาวชนที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำมีความรู้สึกสิ้นหวังสูง ผู้วิจัยเสนอแนะให้มีการปฏิรูปการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชน และการประเมินครอบครัว เพื่อให้ครอบครัวมีส่วนร่วม รวมทั้งการให้ความสำคัญในการประเมินปัญหาพฤติกรรมการฆ่าตัวตาย และปัญหาทางจิตเวชอื่นๆ ในเด็กและเยาวชน เพื่อให้การช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม

พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์ (ชัตติยา รัตนดิลก. 2539 : 71 - 72 ; อ้างอิงจาก พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์. 2510 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ในครอบครัวตามทัศนะของเด็กที่กระทำผิดและไม่กระทำผิดกฎหมาย ซึ่งอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ผลของการวิจัยปรากฏว่าทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญดังนี้ คือ

1. เด็กกระทำผิดจำนวนน้อยกว่าเด็กไม่กระทำผิด รู้สึกว่าตนได้รับความรักจากมารดาเท่าเทียมกับพี่น้อง บิดาสนใจเด็กกระทำผิดน้อยกว่าเด็กที่ไม่กระทำผิด เด็กกระทำผิดส่วนมากรู้สึกว่ารกรักตนมากกว่าบิดา ส่วนเด็กที่ไม่กระทำผิดจะรู้สึกว่าทั้งบิดามารดารักตน อย่างไรก็ตามทั้งเด็กที่กระทำผิดและเด็กที่ไม่กระทำผิดจะสนิทกับมารดามากกว่าบิดา

2. บรรยากาศในครอบครัวของเด็กกระทำผิดจะเคร่งเครียดมากกว่าบรรยากาศในครอบครัวของเด็กที่ไม่กระทำผิด บิดามารดาขัดแย้งทะเลาะวิวาทกันบ่อยกว่าเด็กที่ไม่กระทำผิด แต่ในทางตรงกันข้าม เด็กทั้งสองกลุ่มกลับมีความสัมพันธ์อันดีกับน้อง เกี่ยวกับกฎและระเบียบวินัยในบ้าน ผลการวิจัยปรากฏว่าบิดามารดาของเด็กที่กระทำผิดไม่เข้มงวดเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ในบ้านเลย แต่ไม่มีบิดามารดาของเด็กที่ไม่กระทำผิดคนใดเป็นเช่นนั้น

ข้อที่น่าสังเกต คือ เมื่อเด็กกระทำผิดจะถูกลงโทษน้อยกว่าเด็กที่ไม่กระทำผิด ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและเด็ก เด็กกระทำผิดจะมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัวน้อย ยิ่งกว่านั้น ผลของการวิจัยแสดงว่าบิดามารดาของเด็กกระทำผิดมีเวลาพูดคุยกับเด็กน้อย ให้สิทธิเด็กน้อย ส่วนเด็กที่ไม่กระทำผิดจะมีเวลาพูดคุยกับบิดามารดามากกว่า และบิดามารดาเด็กที่ไม่กระทำผิดจะให้สิทธิเด็กมากกว่า

อุมาพร ตรังคสมบัติ และวชิระ ลาภบุญทรัพย์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความรับผิดชอบทางจิตในวัยรุ่นที่กระทำผิดกฎหมาย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความผิดปกติทางจิตและปัจจัยทางครอบครัวในวัยรุ่นที่กระทำผิดกฎหมายรุนแรงและไม่รุนแรง โดยทำการศึกษาในเยาวชนชาย จำนวน 125 ราย ที่รับการฝึกอบรมอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวเยาวชนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เครื่องมือ semistructured interview K - SADS - E และแบบวัดอาการซึมเศร้า CES - D ผลการศึกษามีดังนี้ เยาวชนทั้งหมดมีอายุระหว่าง 15 - 18 ปี แบ่งเป็นกลุ่มที่กระทำผิดรุนแรง 64 ราย และกลุ่มที่กระทำผิดไม่รุนแรง 61 ราย จากการประเมินความผิดปกติทางจิตโดยการตรวจสภาพจิตและการใช้ K - SADS - E พบว่ากลุ่มที่กระทำผิดรุนแรงมีความซุกซนสูงกว่ากลุ่มที่กระทำผิดไม่รุนแรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ร้อยละ 96.8 และ 86.9 ตามลำดับ $P = 0.05$) จำนวนปัญหาทางจิตเวชโดยเฉลี่ยต่อคนในกลุ่มที่กระทำผิดรุนแรงสูงกว่าอีกกลุ่มหนึ่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่าเฉลี่ยจำนวนปัญหาทางจิตเวชต่อคนเท่ากับ 2.3 และ 1.7 ตามลำดับ $P < .001$) ความผิดปกติที่พบบ่อยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ การใช้สารเสพติดร้อยละ 73.6 พฤติกรรมแปรปรวนร้อยละ 63.2 การปรับตัวผิดปกติร้อยละ 2.4

บุคลิกภาพผิดปกติร้อยละ 1.6 และปัญหาอื่นๆ ร้อยละ 1.6 กลุ่มที่กระทำผิดรุนแรงมีพฤติกรรมแปรปรวนรุนแรงกว่า และมีอัตราการใช้สารเสพติดหลายอย่างร่วมกันสูงกว่าอีกกลุ่มหนึ่ง จากการใช้แบบวัดอาการซึมเศร้า CES - D พบว่ากว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างมีภาวะซึมเศร้า แต่ระดับความซึมเศร้าซึ่งวัดโดยคะแนน CES - D เฉลี่ยในแต่ละกลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การเปรียบเทียบปัจจัยทางครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด พบว่าความชุกของปัจจัยต่างๆ ในทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน แต่กลุ่มที่มีความผิดรุนแรงกลับมีจำนวนปัจจัยต่างๆ โดยเฉลี่ยต่อคน น้อยกว่าอีกกลุ่มหนึ่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (3.1 และ 4.4 ปัจจัยต่อคน $P=0.0018$)

พ.ต.ท. ประทีป กิจจะวัฒนะ (วรชาติ แสงคำ. 2543 : 20 ; อ้างอิงจาก ประทีป กิจจะวัฒนะ. 2538) ได้ศึกษาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนด้านยาเสพติดให้โทษในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า เด็กส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา และบิดามารดามีความสัมพันธ์ที่ดี แต่ในวัยเด็กได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และได้รับความสุขจากครอบครัวน้อย โดยการอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กแบบนี้มีผลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเหล่านี้

ร.ต.ท. นวลตา อาภาศัพท์กุล (กรมสุขภาพจิต . 2544 : 146 ; อ้างอิงจาก นวลตา อาภาศัพท์กุล . 2544) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในภาคใต้ตอนล่าง พบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็ก นอกจากปัญหาความแตกแยกของครอบครัวแล้ว การลงโทษของผู้ปกครอง/บิดามารดา บุคลิกภาพของผู้ปกครอง การหนีโรงเรียน มีความเกี่ยวข้องกับการกระทำผิด ซึ่งสิ่งที่พบอีกประการหนึ่ง คือ เด็กผูกพันกับแม่มาก ผู้วิจัยจึงอภิปรายผลว่า การพัฒนาบุคลิกภาพของแม่ น่าจะนำไปสู่การลดปัญหาการกระทำผิดของเด็กได้

อัจฉรา ทองตัน (2536 : ก - ข) ได้ศึกษาลักษณะทั่วไปของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พบว่า เด็กและเยาวชนชายกระทำผิดมากกว่าเด็กและเยาวชนหญิง ส่วนมากมีการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา มาจากครอบครัวที่ยากจน บิดามารดาประกอบอาชีพลูกจ้างและรับจ้างทั่วไป และพบว่าความสัมพันธ์ภายในครอบครัวโดยเฉพาะปัจจัยบ้านแตก การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมาก และแบบประชาธิปไตยน้อย และการคบหาสมาคมกับผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมีผลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เด็กและเยาวชนที่ศึกษาส่วนใหญ่เคยมีการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน และมีความประพฤติเบี่ยงเบนมาก่อน เช่น สูบบุหรี่ ชอบเที่ยวเตร่ตามสถานเริงรมย์ ชอบทะเลาะวิวาท เคยหนีออกจากบ้าน

อนุพงษ์ สุธรรมนิรัตน์ และคณะ (ม.ป.ป.) ได้ทำการศึกษาความภูมิใจแห่งตนและภาวะซึมเศร้าในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นที่ใช้ยาบ้าเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ไม่ใช้ กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมในโรงเรียนหนึ่งในจังหวัดชลบุรี ที่ใช้ยาบ้าโดยไม่มีอาการติด พบว่า กลุ่มนักเรียนที่ใช้ยาบ้ามีความภูมิใจแห่งตนต่ำกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช้ยาบ้าอย่างมีนัยสำคัญ ในด้าน subscale มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเฉพาะการศึกษาครอบครัวและมุมมองรวม พบภาวะซึมเศร้าในกลุ่มใช้ยาบ้า สูงกว่ากลุ่มไม่ใช้ยาบ้า แต่ในด้านคะแนนรวมของ CDI และ subscale ไม่พบว่ามี ความแตกต่างกันของทั้งสองกลุ่ม

ดุษฎี โยเหลา และคณะ (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยบ่งชี้สาเหตุการใช้และติดสารระเหยของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดยโสธร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 698 คน แบ่งเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ติดสารระเหย จำนวน 298 คน กลุ่มเด็กและเยาวชนที่ไม่ติดสารระเหย จำนวน 298 คน กลุ่มพ่อแม่ผู้ปกครอง จำนวน 56 คน กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 46 คน พบว่า ตัวแปรสำคัญที่บ่งชี้สาเหตุการใช้สารระเหยของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร คือ จำนวนเพื่อนที่ใช้สารเสพติด ความภาคภูมิใจในตนเองด้านครอบครัว

ครัว และบุคลิกภาพชอบทำท่าย โดยมียายละเอียด คือ เด็กและเยาวชนที่ใช้สารระเหยมีเพื่อนมาก มีความภาคภูมิใจในตนเองด้านครอบครัวต่ำ และมีบุคลิกภาพชอบทำท่ายสูง ผลการสัมภาษณ์พ่อแม่ของเด็กที่ใช้สารระเหยพบว่า พ่อแม่ส่วนหนึ่งใช้วิธีการลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อลูกทำผิด และให้รางวัลเป็นวัตถุและเงินกับพฤติกรรมดี ตัวแปรสำคัญที่บ่งชี้สาเหตุการใช้สารระเหยของเด็กและเยาวชนในจังหวัดยโสธร คือจำนวนเพื่อนที่ใช้สารเสพติด ปริมาณการใช้สารเสพติดในครอบครัว ความกลมเกลียวในครอบครัว บุคลิกภาพชอบทำท่าย และการต่อต้านบรรทัดฐานสังคมสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้สารระเหย พบว่า พ่อแม่มีวิธีการในการควบคุมพฤติกรรมของลูก เมื่อลูกมีพฤติกรรมไม่ดีจะปล่อยให้แก้ปัญหาเอง เมื่อลูกทำความดีจะให้รางวัลโดยเน้นที่เงินและสิ่งของ ตัวแปรสำคัญที่สัมพันธ์กับทัศนคติทางบวกต่อการไม่ใช้สารระเหย และการรับรู้ความสามารถในการไม่ใช้สารระเหย คือ ความผูกพันกับกลุ่มเพื่อน การต่อต้านบรรทัดฐานของสังคม บุคลิกภาพชอบทำท่าย ความภาคภูมิใจในตนเองด้านครอบครัว และการเผชิญความเครียดแบบเน้นอารมณ์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเยาวชนซึ่งจำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเยาวชนกระทำผิด และกลุ่มเยาวชนทั่วไปที่ไม่กระทำผิด

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มเยาวชนกระทำผิด ประชากรเป็นเยาวชนชาย อายุระหว่าง 15 – 18 ปี ที่กระทำผิดและถูกควบคุมตัวในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรุงเทพมหานคร จำนวน 342 คน

กลุ่มเยาวชนที่ไม่กระทำผิด ประชากรเป็นเยาวชนชาย อายุระหว่าง 15 – 18 ปี ที่ไม่กระทำผิด และกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลที่อยู่ในชุมชนแออัด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มเยาวชนกระทำผิด กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนชาย อายุระหว่าง 15 – 18 ปี ที่กระทำผิดและถูกควบคุมตัวในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรุงเทพมหานคร จำนวน 184 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของยามาเน่ (Taro Yamane) ด้วยความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ปรากฏว่าต้องใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 184 คน เมื่อคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่ได้ข้อมูลสมบูรณ์มีจำนวน 184 ฉบับ

กลุ่มเยาวชนที่ไม่กระทำผิด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย โรงเรียนปทุมคงคา และโรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง ที่ไม่กระทำผิด และมีอายุระหว่าง 15 – 18 ปี จำนวน 184 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เมื่อคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่ได้ข้อมูลสมบูรณ์มีจำนวน 168 ฉบับ

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากร ใช้สูตรของยามานะ(Yamane, 1967 : 886) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ ระดับความมีนัยสำคัญเป็น .05 (α = .05)

เมื่อ N แทน ขนาดของประชากร
n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
e แทน ความคลาดเคลื่อน (ของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากตัวอย่างประชากร)
เท่าที่จะยอมรับได้

แทนค่าในสูตร จะได้

$$n = \frac{342}{1 + 342(0.05)^2}$$

= 184 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรสของบิดา มารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา รายได้ของครอบครัวโดยรวม ประวัติการเสพยาเสพติด และประวัติการถูกจับกุมของคนในครอบครัว

วิธีการสร้างแบบสอบถาม

1. ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล โดยสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและความมุ่งหมายของการวิจัย จำนวน 10 ข้อ
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.นันทา สุรักษา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและความมุ่งหมายของการวิจัย แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 10 ข้อ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try Out) กับเยาวชนกระทำผิดในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ได้แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 30 ฉบับ นักเรียนชายชั้นมัธยมปลายโรงเรียนปทุมคงคา จำนวน 15 คน ได้แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 15 ฉบับ และนักเรียนชายชั้นมัธยมปลายโรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง จำนวน 15 คน ได้แบบ

สอบถามฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 15 ฉบับ จากนั้นนำมาหาข้อบกพร่องและปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมกับ
กลุ่มตัวอย่างมากขึ้น

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงใน $\square$ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด และกรอกรายละเอียดลงใน
ช่องว่างที่กำหนดให้

0. อายุ ปี

00. ระดับการศึกษา $\square$ กำลังเรียนชั้น

$\square$ ออกจากโรงเรียนเมื่อกำลังเรียนชั้น

$\square$ ออกจากโรงเรียนกลางคันเมื่อกำลังเรียนชั้น

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบเซวาร์ปัญญา The Standard Progressive Matrices (SPM)
ของ J . C . Raven โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ .

ลักษณะของแบบทดสอบ

แบบทดสอบ SPM (The Standard Progressive Matrices) ประกอบด้วยข้อทดสอบจำนวน
ทั้งหมด 60 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ชุด คือ A , B , C , D และ E ซึ่งแต่ละชุดจะมีข้อปัญหาจำนวน 12 ข้อ
ลักษณะของข้อปัญหาเป็นภาพ ขาว - ดำ โดยกำหนดภาพในกรอบสี่เหลี่ยมมาให้ และจะมีตำแหน่งที่ภาพ
ขาดหายไป ผู้ตอบจะต้องหาภาพจากตัวเลือกที่กำหนดมาเติมเพื่อให้ภาพนั้นมีความสมบูรณ์

ในการทำแบบทดสอบ ผู้รับการทดสอบจะต้องเติมคำตอบลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้ โดยใช้
เวลาในการทำแบบทดสอบแบบไม่จำกัดเวลา แต่จะมีการบันทึกเวลาไว้เพื่อเป็นข้อสังเกตสำหรับการแปลผล
ต่อไป

วิธีการหาคุณภาพของแบบทดสอบ

1. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบ SPM (The Standard Progressive Matrices) ไปทดลองใช้ (Try Out)
กับเยาวชนกระทำผิดในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ได้รับแบบทดสอบฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 30 ฉบับ นักเรียนชายชั้นมัธยม
ปลายโรงเรียนปทุมคงคา จำนวน 15 คน ได้รับแบบทดสอบฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 15 ฉบับ นักเรียนชายชั้น
มัธยมปลายโรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง ได้รับแบบทดสอบฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 15 ฉบับ จากนั้นนำมาตรวจ
ให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำมาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ t - test (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ .
2536 : 131 - 132) พบว่า มีค่า t อยู่ระหว่าง - 53.000 - 5.000

2. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบ SPM (The Standard Progressive Matrices) ไปหาค่าความเชื่อมั่น
(Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวี
รัตน์ . 2536 : 125 - 126) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ .9006

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบทดสอบ SPM (The Standard Progressive Matrices) มีการให้คะแนนจากการตอบข้อปัญหาได้ถูกต้องในแต่ละข้อ เป็น 1 คะแนน จากคะแนนที่ทำได้จะนำไปเทียบเป็นคะแนนเชาว์ปัญญาตามแบบของ Wechsler Scale เมื่อเทียบคะแนนได้แล้วจึงแบ่งเชาว์ปัญญาออกเป็น 7 ระดับ ดังนี้ (Wechsler . 1955 : 20)

ระดับ 1	ฉลาดมากที่สุด	เป็นกลุ่มที่มีคะแนนเชาว์ปัญญาดั้งแต่	130 ขึ้นไป
ระดับ 2	ฉลาดมาก	เป็นกลุ่มที่มีคะแนนเชาว์ปัญญาระหว่าง	120 - 129
ระดับ 3	ฉลาด	เป็นกลุ่มที่มีคะแนนเชาว์ปัญญาระหว่าง	110 - 119
ระดับ 4	ปานกลาง	เป็นกลุ่มที่มีคะแนนเชาว์ปัญญาระหว่าง	90 - 109
ระดับ 5	ทึบ	เป็นกลุ่มที่มีคะแนนเชาว์ปัญญาระหว่าง	80 - 89
ระดับ 6	ทึบมาก	เป็นกลุ่มที่มีคะแนนเชาว์ปัญญาระหว่าง	70 - 79
ระดับ 7	ปัญญาอ่อน	เป็นกลุ่มที่มีคะแนนเชาว์ปัญญาดั้งแต่	69 ลงมา

ส่วนที่ 3 แบบคัดกรองภาวะอารมณ์ซึมเศร้า Center for Epidemiologic Studies – Depression Scale (CES – D) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ลักษณะของแบบคัดกรอง

แบบคัดกรองภาวะอารมณ์ซึมเศร้า CES – D (Center for Epidemiologic Studies – Depression Scale) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ ให้ผู้ตอบสำรวจและประเมินตนเองเกี่ยวกับความรู้สึกและการกระทำในช่วงระยะเวลา 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา โดยมีคำตอบให้เลือกตอบ 4 ลักษณะ คือ ตลอดเวลา (5 – 7 วัน) บ่อยๆ (3 – 4 วัน) นานๆ ครั้ง (1 – 2 วัน) และ ไม่เคย

วิธีการหาคุณภาพของแบบคัดกรอง

1. ผู้วิจัยนำแบบคัดกรองภาวะอารมณ์ซึมเศร้า CES – D (Center for Epidemiologic Studies – Depression Scale) ไปทดลองใช้ (Try Out) กับเยาวชนกระทำผิดในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ได้รับแบบคัดกรองฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 30 ฉบับ นักเรียนชายชั้นมัธยมปลายโรงเรียนปทุมคงคา จำนวน 15 คน ได้รับแบบคัดกรองฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 15 ฉบับ นักเรียนชายชั้นมัธยมปลายโรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง ได้รับแบบคัดกรองฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 15 ฉบับ จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำมาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ t – test (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ . 2536 : 131 – 132) พบว่า มีค่า t อยู่ระหว่าง 4.651 – 13.530

2. ผู้วิจัยนำแบบคัดกรองภาวะอารมณ์ซึมเศร้า CES – D (Center for Epidemiologic Studies – Depression Scale) ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ . 2536 : 125 – 126) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบคัดกรองเท่ากับ .9006

ตัวอย่างแบบคัดกรองภาวะอารมณ์ซึมเศร้า

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความที่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของท่านในช่วง 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา

ข้อที่	ข้อความ	ไม่เคย	นานๆครั้ง (1 – 2 วัน)	บ่อยๆ (3 – 4 วัน)	ตลอดเวลา (5 – 7 วัน)
0	ฉันรู้สึกหงุดหงิดง่าย				
00	ฉันรู้สึกเบื่ออาหาร				

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของข้อคำถามในแต่ละข้อ ดังต่อไปนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนน ดังนี้

ไม่เคย	ให้	3	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้	2	คะแนน
บ่อยๆ	ให้	1	คะแนน
ตลอดเวลา	ให้	0	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนน ดังนี้

ไม่เคย	ให้	0	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้	1	คะแนน
บ่อยๆ	ให้	2	คะแนน
ตลอดเวลา	ให้	3	คะแนน

ส่วนที่ 4 แบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว Chulalongkorn Family Inventory (CFI)
โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ลักษณะของแบบประเมิน

แบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว CFI (Chulalongkorn Family Inventory) ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามการทำหน้าที่ของครอบครัว (Family Assessment Device : FAD) ตาม McMaster Model โดยศาสตราจารย์แพทย์หญิงอุมาพร ตรังคสมบัติ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ.2538 แบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 36 ข้อ ซึ่งเป็นข้อความเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของครอบครัวในด้านต่าง ๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ การแก้ปัญหา การสื่อสาร บทบาท การตอบสนองทางอารมณ์ ความผูกพันทางอารมณ์ การควบคุมพฤติกรรม และการทำหน้าที่ทั่วไป โดยให้ผู้ตอบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัวของตนเอง และพิจารณาว่าข้อความเหล่านั้นตรงกับครอบครัวของผู้ตอบมากน้อยเพียงใด โดยมีคำตอบให้เลือกตอบ 4 ลักษณะ คือ ตรงมากที่สุด ตรงปานกลาง ตรงเล็กน้อย และไม่ตรงเลย ใช้เวลาในการตอบแบบประเมินประมาณ 20 นาที

วิธีการหาคุณภาพของแบบประเมิน

1. ผู้วิจัยนำผู้วิจัยนำแบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว CFI (Chulalongkorn Family Inventory) ไปทดลองใช้ (Try Out) กับเยาวชนกระทำผิดในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ได้รับแบบประเมินฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 30 ฉบับ นักเรียนชายชั้นมัธยมปลายโรงเรียนปทุมคงคา จำนวน 15 คน ได้รับแบบประเมินฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 15 ฉบับ นักเรียนชายชั้นมัธยมปลายโรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง ได้รับแบบประเมินฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 15 ฉบับ จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำมาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ t – test (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ . 2536 : 131 – 132) พบว่า มีค่า t อยู่ระหว่าง .426 – 16.815
2. ผู้วิจัยนำแบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว CFI (Chulalongkorn Family Inventory) ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ . 2536 : 125 – 126) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน เท่ากับ .8330

ตัวอย่างแบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ หลังข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ไม่ตรงเลย	ตรงเล็กน้อย	ตรงปานกลาง	ตรงมากที่สุด
0	สมาชิกในครอบครัวช่วยกันแก้ไขปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในบ้านได้				
00	มีการพูดคุยกันเสมอว่า วิธีการแก้ไขปัญหาที่ทำไปนั้นได้ผลหรือไม่				

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามความหมายของข้อคำถามในแต่ละข้อ ดังต่อไปนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนน ดังนี้

ตรงมากที่สุด	ให้	4	คะแนน
ตรงปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ตรงเล็กน้อย	ให้	2	คะแนน
ไม่ตรงเลย	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนน ดังนี้

ตรงมากที่สุด	ให้	1	คะแนน
ตรงปานกลาง	ให้	2	คะแนน
ตรงเล็กน้อย	ให้	3	คะแนน
ไม่ตรงเลย	ให้	4	คะแนน

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามการรับรู้สภาพแวดล้อมของเยาวชน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามการรับรู้สภาพแวดล้อม ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 55 ข้อ แบ่งออกเป็นข้อคำถามด้านการรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน จำนวน 20 ข้อ ได้แก่ ความผูกพันกับกลุ่มเพื่อน คือการให้ความสำคัญกับความคิดของกลุ่มเพื่อน การเอาใจใส่ต่อความรู้สึกของกลุ่มเพื่อน การใช้เวลาอยู่กับกลุ่มเพื่อน และการมีแนวโน้มที่จะคล้อยตามความเห็นของกลุ่มเพื่อน และการชักจูงจากกลุ่มเพื่อนให้กระทำผิด คือจำนวนของเพื่อนที่กระทำผิด และความถี่ในการชักจูงให้กระทำผิด

การรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียน จำนวน 15 ข้อ ได้แก่ ความผูกพันกับครู คือการให้ความสำคัญกับครู การเอาใจใส่ต่อความรู้สึกของครู และแนวโน้มที่จะคล้อยตามคำแนะนำของครู และการควบคุมในโรงเรียน คือการควบคุมพฤติกรรมในโรงเรียน การมีกฎข้อบังคับ การดูแลให้เยาวชนปฏิบัติตามกฎ การให้รางวัลเมื่อมีความประพฤติดี และการลงโทษเมื่อมีความประพฤติไม่เหมาะสม

การรับรู้เกี่ยวกับชุมชน จำนวน 20 ข้อ ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชน คือความพึงพอใจในฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชน และความพึงพอใจในชุมชนที่เยาวชนอาศัยอยู่ และการควบคุมในชุมชน คือการเกิดอาชญากรรมในชุมชน และการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในชุมชน

ผู้ตอบแบบสอบถามจะประเมินสภาพแวดล้อมในชุมชนของตนเอง และพิจารณาโดยมีคำตอบให้เลือกตอบ 2 ลักษณะ คือ จริง และ ไม่จริง

วิธีการสร้างแบบสอบถาม

1. ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามการรับรู้สภาพแวดล้อม โดยสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและความมุ่งหมายของการวิจัย จำนวน 100 ข้อ

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการรับรู้สภาพแวดล้อม ไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทา สุริรักษา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ และความมุ่งหมายของการวิจัย แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการรับรู้สภาพแวดล้อม จำนวน 100 ข้อ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try Out) กับเยาวชนกระทำผิดในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ได้แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 30 ฉบับ นักเรียนชายชั้นมัธยมปลายโรงเรียนปทุมคงคา จำนวน 15 คน ได้แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 15 ฉบับ และนักเรียนชายชั้นมัธยมปลายโรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง จำนวน 15 คน ได้แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 15 ฉบับ จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 24 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดมาถึงคะแนนต่ำสุด แล้วคัดแบบสอบถาม 27 % ที่ได้คะแนนสูง และ 27% ที่ได้คะแนนต่ำ จากนั้นจึงนำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ $t - test$ โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามการรับรู้สภาพแวดล้อมจำนวน 55 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 4.040 – 23.043

5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการรับรู้สภาพแวดล้อม ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ . 2536 : 125 – 126) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน เท่ากับ .8809

ตัวอย่างแบบสอบถามการรับรู้สภาพแวดล้อม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ หลังข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง	ไม่จริง
0	ความคิดเห็นของเพื่อนมีความสำคัญต่อข้าพเจ้า		
00	ข้าพเจ้าไม่เคยทำให้เพื่อนเสียใจ		

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เสนอต่อศาสตราจารย์แพทย์หญิงอุมาพร ตรังคสมบัติ เพื่อขออนุญาตใช้แบบคัดกรองและแบบประเมินในการวิจัย
2. ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เสนอต่อผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมคงคา และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง เพื่อแจ้งความประสงค์และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเยาวชนกระทำผิด ในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน ระหว่างวันที่ 28 – 31 มกราคม 2546 โดยเริ่มจากการกรอกแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบทดสอบเชาวน์ปัญญา แบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว แบบคัดกรองภาวะอารมณ์ซึมเศร้า และแบบสอบถามการรับรู้สภาพแวดล้อม ตามลำดับ ใช้ระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 2 ชั่วโมง โดยมีเวลาพัก 5 – 10 นาที ตามความเหมาะสมและความต้องการของเยาวชน
4. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชายชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนปทุมคงคา จำนวน 130 คน ระหว่างวันที่ 3 – 10 กุมภาพันธ์ 2546 โดยเริ่มจากการกรอกแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบทดสอบเชาวน์ปัญญา แบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว แบบคัดกรองภาวะอารมณ์ซึมเศร้า และแบบสอบถามการรับรู้สภาพแวดล้อม ตามลำดับ ใช้ระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามครั้งละ 50 นาที
5. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชายชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง จำนวน 70 คน ระหว่างวันที่ 12 - 18 กุมภาพันธ์ 2546 โดยเริ่มจากการกรอกแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบทดสอบเชาวน์ปัญญา แบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว แบบคัดกรองภาวะอารมณ์ซึมเศร้า และแบบสอบถามการรับรู้สภาพแวดล้อม ตามลำดับ ใช้ระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามครั้งละ 50 นาที

- 6. ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนน แล้วนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป โดยผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 352 ฉบับ เป็นกลุ่มเยาวชนกระทำผิด 184 ฉบับ และกลุ่มเยาวชนทั่วไปที่ไม่กระทำผิด 168 ฉบับ คือ นักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา 110 ฉบับ และนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง 58 ฉบับ
- 7. นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดบันทึกลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังนี้

- 1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับที่รับคืนมาและคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แบ่งเป็นกลุ่มเยาวชนกระทำผิด 184 ฉบับ และกลุ่มเยาวชนทั่วไปที่ไม่กระทำผิด 168 ฉบับ
- 2. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง
- 3. ศึกษาระดับเชาวน์ปัญญาของเยาวชนทั้ง 2 กลุ่ม และนำมาเปรียบเทียบความแตกต่าง
- 4. ศึกษาการทำหน้าที่ของครอบครัวทั้ง 7 ด้าน ตามการประเมินของเยาวชนทั้ง 2 กลุ่ม และนำมาเปรียบเทียบความแตกต่าง
- 5. ศึกษาภาวะอารมณ์ซึมเศร้าของเยาวชนทั้ง 2 กลุ่ม และนำมาเปรียบเทียบความแตกต่าง
- 6. ศึกษาการรับรู้สภาพแวดล้อมของเยาวชนทั้ง 2 กลุ่ม และนำมาเปรียบเทียบความแตกต่าง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่าร้อยละ โดยใช้สูตร (ประคอง กรรณสูตร . 2535 : 65)

P = f / N X 100

เมื่อ P	แทน	ค่าร้อยละ
f	แทน	ค่าความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์ . 2541 : 35)

$$\overline{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\overline{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ค่าผลรวมคะแนน
 N แทน จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์ . 2541 : 65)

$$S.D = \frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}$$

เมื่อ S.D แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2536 : 131 – 132)

$$t = \frac{\overline{X}_{สูง} - \overline{X}_{ต่ำ}}{\sqrt{\frac{S^2_{สูง}}{n_{สูง}} + \frac{S^2_{ต่ำ}}{n_{ต่ำ}}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาของการแจกแจงแบบที
 $\overline{X}_{สูง}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
 $\overline{X}_{ต่ำ}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
 $S^2_{สูง}$ แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
 $S^2_{ต่ำ}$ แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
 n แทน จำนวนคนในแต่ละกลุ่มซึ่งเท่ากัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

ในการวิเคราะห์และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

X	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t – distribution

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับวิเคราะห์การวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for Social Science for WINDOW) ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยและสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนกระทำผิด ดังแสดงในตาราง 1 และผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนที่ไม่กระทำผิด ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเยาวชนที่กระทำผิด

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (n = 184)	ร้อยละ (%)
อายุ (ปี)		
15	36	19.6
16	47	25.5
17	99	53.8
18	2	1.1
การศึกษา		
กำลังศึกษาอยู่	11	6.0
ออกจากโรงเรียนเมื่อจบการศึกษา	79	42.9
ออกจากโรงเรียนกลางคัน	94	51.1
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษา	72	39.1
มัธยมศึกษาตอนต้น	101	54.9
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2	1.1
อาชีวศึกษา	9	4.9
สถานะของบิดามารดา		
บิดามารดาอยู่ร่วมกัน	51	27.7
บิดามารดาเลิกร้างกัน	69	37.5
บิดามารดาแยกกันอยู่	22	12.0
ไม่รู้จักบิดามารดา	2	1.1
บิดาหรือมารดาเสียชีวิต	28	15.2
บิดาและมารดาเสียชีวิต	1	0.5
บิดาหรือมารดาถูกจำคุก	8	4.3
บิดาและมารดาถูกจำคุก	3	1.6
ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา		
ไม่เคยเรียนหนังสือ	9	4.9
ประถมศึกษา	115	62.5
มัธยมศึกษา	35	19.0
อาชีวศึกษา	14	7.6

ตาราง 1 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (n = 184)	ร้อยละ (%)
อุดมศึกษา	4	2.2
ไม่ทราบ	7	3.8
ระดับการศึกษาสูงสุดของมารดา		
ไม่เคยเรียนหนังสือ	7	3.8
ประถมศึกษา	130	70.7
มัธยมศึกษา	25	13.6
อาชีวศึกษา	11	6.0
อุดมศึกษา	3	1.6
ไม่ทราบ	8	4.3
อาชีพของบิดา		
ค้าขาย	30	16.3
รับราชการ	14	7.6
พนักงานบริษัทเอกชน	10	5.4
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	11	6.0
รับจ้างทั่วไป	85	46.2
ลูกจ้างหรือคนงานในโรงงาน	22	12.0
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1	0.5
อื่นๆ	11	6.0
อาชีพของมารดา		
ค้าขาย	45	24.5
รับราชการ	4	2.2
พนักงานบริษัทเอกชน	8	4.3
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	27	14.7
รับจ้างทั่วไป	70	38.0
ลูกจ้างหรือคนงานในโรงงาน	21	11.4
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2	1.1
อื่นๆ	7	3.8
รายได้ของครอบครัวโดยรวม		
ดีมาก	1	0.5

ตาราง 1 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (n = 184)	ร้อยละ (%)
ดี	4	2.2
ปานกลาง	150	81.5
ไม่ดี	29	15.8
ประวัติการเสพยาเสพติดของคนในครอบครัว		
ไม่มี	144	78.3
มี	40	21.7
ประวัติการถูกจับกุมของคนในครอบครัว		
ไม่มี	139	75.5
มี	45	24.5

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มเยาวชนกระทำผิดมีอายุ 17 ปี มากที่สุด จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.9 ออกจากโรงเรียนกลางคันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.1 สถานะของบิดามารดาเลิกร้างกันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.5 การศึกษาสูงสุดของบิดาและมารดาอยู่ในระดับประถมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.5 และ 70.7 ตามลำดับ บิดาและมารดาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.2 และ 38.0 ตามลำดับ รายได้ของครอบครัวโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.5 ไม่มีผู้เสพยาเสพติดในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 78.3 มีผู้เสพยาเสพติดในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 21.7 ไม่มีผู้ถูกจับกุมมาก่อนในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 75.5 และมีผู้ถูกจับกุมมาก่อนในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 24.5

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของเยาวชนที่ไม่กระทำผิด

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (n = 168)	ร้อยละ (%)
อายุ (ปี)		
15	48	28.6
16	49	29.2
17	54	32.1
18	17	10.1
การศึกษา		
กำลังศึกษาอยู่	168	100
ออกจากโรงเรียนเมื่อจบการศึกษา	-	-
ออกจากโรงเรียนกลางคัน	-	-
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษา	-	-
มัธยมศึกษาตอนต้น	-	-
มัธยมศึกษาตอนปลาย	168	100
อาชีวศึกษา	-	-
สถานะของบิดามารดา		
บิดามารดาอยู่ร่วมกัน	123	73.3
บิดามารดาเลิกร้างกัน	13	7.7
บิดามารดาแยกกันอยู่	16	9.5
ไม่รู้จักบิดามารดา	-	-
บิดาหรือมารดาเสียชีวิต	14	8.3
บิดาและมารดาเสียชีวิต	2	1.2
บิดาหรือมารดาถูกจำคุก	-	-
บิดาและมารดาถูกจำคุก	-	-
ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา		
ไม่เคยเรียนหนังสือ	1	0.6
ประถมศึกษา	83	49.4
มัธยมศึกษา	29	17.3
อาชีวศึกษา	31	18.5
อุดมศึกษา	22	13.1

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (n = 168)	ร้อยละ (%)
ไม่ทราบ	2	1.2
ระดับการศึกษาสูงสุดของมารดา		
ไม่เคยเรียนหนังสือ	9	5.4
ประถมศึกษา	102	60.7
มัธยมศึกษา	22	13.1
อาชีวศึกษา	21	12.5
อุดมศึกษา	13	7.7
ไม่ทราบ	1	0.6
อาชีพของบิดา		
ค้าขาย	45	26.8
รับราชการ	19	11.3
พนักงานบริษัทเอกชน	23	13.7
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	6	3.6
รับจ้างทั่วไป	50	29.8
ลูกจ้างหรือคนงานในโรงงาน	12	7.1
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	7	4.1
อื่นๆ	6	3.6
อาชีพของมารดา		
ค้าขาย	57	33.9
รับราชการ	7	4.2
พนักงานบริษัทเอกชน	20	11.9
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	21	12.5
รับจ้างทั่วไป	45	26.8
ลูกจ้างหรือคนงานในโรงงาน	14	8.3
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1	0.6
อื่นๆ	3	1.8
รายได้ของครอบครัวโดยรวม		
ดีมาก	3	1.8
ดี	33	19.6

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (n = 168)	ร้อยละ (%)
ปานกลาง	120	71.4
ไม่ดี	12	7.2
ประวัติการเสพยาเสพติดของคนในครอบครัว		
ไม่มี	163	97.0
มี	5	3.0
ประวัติการถูกจับกุมของคนในครอบครัว		
ไม่มี	164	97.6
มี	4	2.4

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มเยาวชนที่ไม่กระทำผิดมีอายุ 17 ปีมากที่สุด จำนวน 54 คนคิดเป็นร้อยละ 32.1 ทั้งหมดกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 100 บิดามารดาอยู่ร่วมกันมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 73.3 บิดาและมารดามีการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับประถมศึกษามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 49.4 และ 60.7 ตามลำดับ บิดาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.8 มารดาประกอบอาชีพค้าขายมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 33.9 รายได้ของครอบครัวโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลางมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 71.4 ไม่มีผู้เสพยาเสพติดในครอบครัวมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 99.0 มีผู้เสพยาเสพติดในครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 3.0 ไม่มีผู้ถูกจับกุมมาก่อนในครอบครัวมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 99.6 และมีผู้ถูกจับกุมมาก่อนในครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 2.4

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อทดสอบสมมติฐาน
ผู้วิจัยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ
กระทำผิดของเยาวชน ดังแสดงในตาราง 3 – ตาราง 8

ตาราง 3 การเปรียบเทียบระดับเชาวน์ปัญญาระหว่างเยาวชนกระทำผิดกับเยาวชนที่ไม่กระทำผิด

ตัวแปร	Mean	Standard Deviation	T - test	P - value
เชาวน์ปัญญา			-7.895	.000 *
เยาวชนกระทำผิด	104.1848	7.77825		
เยาวชนที่ไม่กระทำผิด	109.8750	5.65917		

จากตาราง 3 พบว่า ระดับเชาวน์ปัญญาของเยาวชนกระทำผิด แตกต่างจากระดับเชาวน์ปัญญา
ของเยาวชนที่ไม่กระทำผิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 4 การเปรียบเทียบสุขภาพจิตด้านอารมณ์ซึมเศร้าระหว่างเยาวชนกระทำผิดกับเยาวชนที่ไม่กระทำผิด

ตัวแปร	Mean	Standard Deviation	T - test	P - value
สุขภาพจิตด้านอารมณ์ซึมเศร้า			5.578	.000 *
เยาวชนกระทำผิด	20.3533	8.05040		
เยาวชนที่ไม่กระทำผิด	15.7321	7.49089		

จากตาราง 4 พบว่า สุขภาพจิตด้านอารมณ์ซึมเศร้าของเยาวชนกระทำผิด แตกต่างจากสุขภาพจิต
ด้านอารมณ์ซึมเศร้าของเยาวชนที่ไม่กระทำผิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 5 การเปรียบเทียบการทำหน้าที่ของครอบครัวระหว่างเยาวชนกระทำผิดกับเยาวชนที่ไม่กระทำผิด

ตัวแปร	Mean	Standard Deviation	T - test	P - value
การแก้ปัญหา			-3.151	.002 *
เยาวชนกระทำผิด	13.8587	2.82681		
เยาวชนที่ไม่กระทำผิด	14.7857	2.69207		
บทบาท			-1.073	.284
เยาวชนกระทำผิด	11.9130	2.17865		
เยาวชนที่ไม่กระทำผิด	12.1607	2.14819		
การตอบสนองทางอารมณ์	14.1902	2.65126	0.256	.798
เยาวชนกระทำผิด	14.1190	2.56137		
เยาวชนที่ไม่กระทำผิด				
ความผูกพันทางอารมณ์			0.260	.795
เยาวชนกระทำผิด	14.4783	2.92709		
เยาวชนที่ไม่กระทำผิด	14.3988	2.81174		
การควบคุมพฤติกรรม			0.571	.568
เยาวชนกระทำผิด	10.9130	2.09424		
เยาวชนที่ไม่กระทำผิด	10.7857	2.08256		
การสื่อสาร			-1.897	.059
เยาวชนกระทำผิด	13.5543	2.75548		
เยาวชนที่ไม่กระทำผิด	14.0714	2.35622		
การทำหน้าที่ทั่วไป			-3.060	.002 *
เยาวชนกระทำผิด	23.8967	4.00344		
เยาวชนที่ไม่กระทำผิด	25.2143	4.06260		

จากตาราง 5 พบว่า การทำหน้าที่ของครอบครัวของเยาวชนกระทำผิดในด้านการแก้ปัญหา และ การทำหน้าที่ทั่วไป แตกต่างจากเยาวชนที่ไม่กระทำผิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนการทำหน้าที่ของครอบครัวด้านบทบาท การตอบสนองทางอารมณ์ ความผูกพันทางอารมณ์ การควบคุมพฤติกรรม และ การสื่อสาร แตกต่างจากเยาวชนที่ไม่กระทำผิดอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 6 การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนระหว่างเยาวชนกระทำผิดกับเยาวชนที่ไม่กระทำผิด

ตัวแปร	Mean	Standard Deviation	T - test	P - value
การรับรู้ด้านกลุ่มเพื่อน			7.721	.000 *
เยาวชนกระทำผิด	13.9239	2.87911		
เยาวชนที่ไม่กระทำผิด	11.4107	3.19867		

จากตาราง 6 พบว่า การรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนของเยาวชนกระทำผิด แตกต่างจากการรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนของเยาวชนที่ไม่กระทำผิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 7 การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียนระหว่างเยาวชนกระทำผิดกับเยาวชนที่ไม่กระทำผิด

ตัวแปร	Mean	Standard Deviation	T - test	P - value
การรับรู้ด้านโรงเรียน			-1.210	.227
เยาวชนกระทำผิด	6.5598	3.08650		
เยาวชนที่ไม่กระทำผิด	6.9286	2.62775		

จากตาราง 7 พบว่า การรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียนของเยาวชนกระทำผิด แตกต่างจากการรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียนของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 8 การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับชุมชนระหว่างเยาวชนกระทำผิดกับเยาวชนที่ไม่กระทำผิด

ตัวแปร	Mean	Standard Deviation	T - test	P - value
การรับรู้ด้านชุมชน			3.929	.000 *
เยาวชนกระทำผิด	10.8750	3.58055		
เยาวชนที่ไม่กระทำผิด	9.4524	3.21264		

จากตาราง 8 พบว่า การรับรู้เกี่ยวกับชุมชนของเยาวชนกระทำผิด แตกต่างจากการรับรู้เกี่ยวกับชุมชนของเยาวชนที่ไม่กระทำผิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า

× ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชน โดยเปรียบเทียบกับเยาวชนที่ไม่กระทำผิด ในด้านตัวแปรส่วนบุคคล ได้แก่ เชาวน์ปัญญาและสุขภาพจิตด้านอารมณ์ซึมเศร้า และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การทำหน้าที่ของครอบครัว การรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน การรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียน และการรับรู้เกี่ยวกับชุมชน

สมมติฐาน

1. เชาวน์ปัญญาของเยาวชนกระทำผิดและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดแตกต่างกัน
2. สุขภาพจิตด้านอารมณ์ซึมเศร้าของเยาวชนกระทำผิด และสุขภาพจิตด้านอารมณ์ซึมเศร้าของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดแตกต่างกัน
3. การทำหน้าที่ของครอบครัวของเยาวชนกระทำผิด และการทำหน้าที่ของครอบครัวของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดแตกต่างกัน
4. การรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนของเยาวชนกระทำผิด และการรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดแตกต่างกัน
5. การรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียนของเยาวชนกระทำผิด และการรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียนของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดแตกต่างกัน
6. การรับรู้เกี่ยวกับชุมชนของเยาวชนกระทำผิด และการรับรู้เกี่ยวกับชุมชนของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ

กลุ่มเยาวชนกระทำผิด ประชากรเป็นเยาวชนชาย อายุระหว่าง 15 – 18 ปี ที่กระทำผิดและถูกควบคุมตัวในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร จำนวน 342 คน

กลุ่มเยาวชนที่ไม่กระทำผิด ประชากรเป็นเยาวชนชาย อายุระหว่าง 15 – 18 ปี ที่ไม่กระทำผิดและกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลที่อยู่ในชุมชนแออัด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มเยาวชนกระทำผิด กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนชาย อายุระหว่าง 15 – 18 ปี ที่กระทำผิดและถูกควบคุมตัวในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร จำนวน 184 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร

โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของยามาเน่ (Taro Yamane) ด้วยความเชื่อมั่น 96 เปอร์เซนต์ ปรากฏว่าต้องใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 184 คน เมื่อคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่ได้ข้อมูลสมบูรณ์มีจำนวน 184 ฉบับ

กลุ่มเยาวชนที่ไม่กระทำผิด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย โรงเรียนปทุมคงคา และโรงเรียนมัธยม วัดธาตุทอง ที่ไม่กระทำผิด และมีอายุระหว่าง 15 – 18 ปี จำนวน 184 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เมื่อคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่ได้ข้อมูลสมบูรณ์มีจำนวน 168 ฉบับ

ตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรต้น คือ

1.1 การกระทำผิด

1.2 การไม่กระทำผิด

2. ตัวแปรตาม คือ

2.1 ตัวแปรส่วนบุคคล ได้แก่

- ตัวแปรด้านเชาวน์ปัญญา วัดได้จากแบบทดสอบ Standard Progressive Matrices (SPM)

- ตัวแปรด้านสุขภาพจิตอารมณ์ซึมเศร้า วัดได้จากแบบคัดกรองภาวะอารมณ์ซึมเศร้า

Center for Epidemiologic Studies – Depression Scale (CES – D)

2.2 ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่

- ตัวแปรด้านครอบครัว คือ การทำหน้าที่ของครอบครัว วัดได้จาก แบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว Chulalongkorn Family Inventory (CFI)

- ตัวแปรด้านการรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน คือ ความผูกพันกับกลุ่มเพื่อน และการชักจูงให้เสพยาเสพติดจากกลุ่มเพื่อน

- ตัวแปรด้านการรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียน คือ ความผูกพันกับครู และการควบคุมในโรงเรียน

- ตัวแปรด้านการรับรู้เกี่ยวกับชุมชน คือ ฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชน และการควบคุมในชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

2. แบบทดสอบเชาวน์ปัญญา The Standard Progressive Matrices (SPM) ของ J.C. Raven

3. แบบคัดกรองภาวะอารมณ์ซึมเศร้า Center for Epidemiologic Studies – Depression Scale (CES – D)

4. แบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว Chulalongkorn Family Inventory (CFI)

5. แบบสอบถามการรับรู้สภาพแวดล้อม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เสนอต่อศาสตราจารย์แพทย์หญิงอุมาพร ตรังคสมบัติ เพื่อขออนุญาตใช้แบบคัดกรองและแบบประเมินในการวิจัย

2. ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เสนอต่อผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมคงคา และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง เพื่อแจ้งความประสงค์และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเยาวชนกระทำผิด ในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน ระหว่างวันที่ 28 – 31 มกราคม 2546 โดยเริ่มจากการกรอกแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบทดสอบเชาวน์ปัญญา แบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว แบบคัดกรองภาวะอารมณ์ซึมเศร้า และแบบสอบถามการรับรู้สภาพแวดล้อม ตามลำดับ ใช้ระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 2 ชั่วโมง โดยมีเวลาพัก 5 – 10 นาที ตามความเหมาะสมและความต้องการของเยาวชน

4. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชายชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนปทุมคงคา จำนวน 130 คน ระหว่างวันที่ 3 – 10 กุมภาพันธ์ 2546 โดยเริ่มจากการกรอกแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบทดสอบเชาวน์ปัญญา แบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว แบบคัดกรองภาวะอารมณ์ซึมเศร้า และแบบสอบถามการรับรู้สภาพแวดล้อม ตามลำดับ ใช้ระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามครั้งละ 50 นาที

5. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชายชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง จำนวน 70 คน ระหว่างวันที่ 12 - 18 กุมภาพันธ์ 2546 โดยเริ่มจากการกรอกแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบทดสอบเชาวน์ปัญญา แบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว แบบคัดกรองภาวะอารมณ์ซึมเศร้า และแบบสอบถามการรับรู้สภาพแวดล้อม ตามลำดับ ใช้ระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามครั้งละ 50 นาที

6. ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนน แล้วนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป โดยผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 352 ฉบับ เป็นกลุ่มเยาวชนกระทำผิด 184 ฉบับ และกลุ่มเยาวชนทั่วไปที่ไม่กระทำผิด 168 ฉบับ คือ นักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา 110 ฉบับ และนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง 58 ฉบับ

7. นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดบันทึกลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS / FW (Statistical Package for Social Science for WINDOW) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การคำนวณ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t – test

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนกระทำผิด มีอายุระหว่าง 15 – 18 ปี มีระดับการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยส่วนใหญ่ออกจากโรงเรียนกลางคัน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบิดามารดาเลิกร้างกัน และบิดามารดามีระดับการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับประถมศึกษา บิดามารดาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และมีรายได้ของครอบครัวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ในครอบครัวส่วนใหญ่ไม่มีผู้เสพยาเสพติดและไม่มีผู้เคยถูกจับกุมมาก่อน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนที่ไม่กระทำผิด มีอายุระหว่าง 15 – 18 ปี และกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบิดามารดาอยู่ร่วมกัน และบิดามารดามีระดับการศึกษาสูงสุด อยู่ในระดับประถมศึกษา บิดาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มารดาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย และมีรายได้ของครอบครัวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ในครอบครัวส่วนใหญ่ไม่มีผู้เสพยาเสพติดและไม่มีผู้เคยถูกจับกุมมาก่อน

2. การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด

2.1 เชาวน์ปัญญาของเยาวชนกระทำผิด แตกต่างจากเชาวน์ปัญญาของเยาวชนที่ไม่กระทำผิด <อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05>

2.2 ภาวะอารมณ์ซึมเศร้าของเยาวชนกระทำผิดแตกต่างจากภาวะอารมณ์ซึมเศร้าของเยาวชนที่ไม่กระทำผิด <อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05>

2.3 การทำหน้าที่ของครอบครัวในด้านบทบาท การตอบสนองทางอารมณ์ ความผูกพันทางอารมณ์ การควบคุมพฤติกรรม และการสื่อสาร ของเยาวชนกระทำผิด แตกต่างจากเยาวชนที่ไม่กระทำผิดอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ <แต่พบว่าการทำหน้าที่ของครอบครัวในด้าน การแก้ปัญหา และการทำหน้าที่ทั่วไปของเยาวชนกระทำผิด แตกต่างจากเยาวชนที่ไม่กระทำผิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05>

2.4 การรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนของเยาวชนกระทำผิด แตกต่างจากการรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05>

2.5 การรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียนของเยาวชนกระทำผิด แตกต่างจากการรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียนของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.6 การรับรู้เกี่ยวกับชุมชนของเยาวชนกระทำผิด แตกต่างจากการรับรู้เกี่ยวกับชุมชนของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชนในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร โดยเปรียบเทียบกับเยาวชนที่ไม่กระทำผิด สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของเยาวชนกระทำผิด จากการศึกษาค้นคว้าพบว่าเยาวชนกระทำผิดส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและออกจากโรงเรียนกลางคัน แสดงให้เห็นว่าเยาวชนกระทำผิดมีระดับการศึกษาที่ต่ำ ซึ่งอาจทำให้มีความรู้น้อยทั้งในด้านวิชาความรู้ต่างๆ และทักษะชีวิต ทำให้กระทำผิดโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ได้ง่าย รวมทั้งการที่เยาวชนออกจากโรงเรียนกลางคันทำให้เยาวชนมีเวลาว่างที่จะไปมั่วสุมอยู่กับกลุ่มเพื่อนได้มาก จึงง่ายต่อการถูกชักจูงให้กระทำผิดคล้อยตามกลุ่มเพื่อนได้

จากการศึกษาค้นคว้า พบว่าสถานะของบิดามารดาของเยาวชนกระทำผิดส่วนใหญ่เล็กร่างกัน ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า การมีครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ทำให้เยาวชนขาดผู้ดูแลเอาใจใส่และให้การอบรมสั่งสอน รวมทั้งการมีสภาพครอบครัวแตกแยกทำให้เยาวชนมีความรู้สึกด้อย รู้สึกเศร้า จึงพยายามหาทางออก โดยบางคนใช้ยาเสพติดเป็นตัวช่วยให้รู้สึกสบายใจขึ้น ในขณะที่เยาวชนบางคนหันไปพึ่งพิง อยู่กับกลุ่มเพื่อน ซึ่งให้การยอมรับและให้ความสำคัญกับความรู้สึกของเยาวชนได้มากกว่า เมื่อเกิดความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจึงมีพฤติกรรมคล้อยตามกันได้ง่าย และบิดามารดาของเยาวชนกระทำผิดส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา แสดงว่าบิดามารดาของเยาวชนกระทำผิดมีการศึกษาน้อย ซึ่งอาจทำให้บิดามารดาไม่มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรเท่าที่ควร รวมทั้งการที่ฐานะครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง ทำให้บิดามารดาต้องออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อหารายได้มาเลี้ยงดูครอบครัว จึงไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่เยาวชนเท่าที่ควร รวมทั้งมีบิดามารดาของเยาวชนกระทำผิดบางคนประกอบอาชีพที่ไม่สุจริตเพื่อหารายได้มาเลี้ยงดูครอบครัว จนเป็นเหตุให้ถูกจับกุมและถูกจำคุก ทำให้เยาวชนขาดผู้ดูแลและมีแบบอย่างที่ไม่เหมาะสม แม้ว่าในครอบครัวของเยาวชนกระทำผิดส่วนใหญ่จะไม่มีผู้เสพยาเสพติดและไม่มีผู้เคยถูกจับกุมมาก่อน แต่พบว่ามีเยาวชนกระทำผิดจำนวนถึง ร้อยละ 21.7 ที่ในครอบครัวมีผู้เสพยาเสพติด และมีเยาวชนกระทำผิดจำนวนถึงร้อยละ 24.5 ที่มีคนในครอบครัวถูกจับกุม แสดงให้เห็นว่าเยาวชนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม และมีแบบอย่างที่ไม่เหมาะสมในครอบครัว ซึ่งเป็นสาเหตุให้เยาวชนมีพฤติกรรมเลียนแบบเนื่องจากเห็นว่าเป็นเรื่องปกติ

ข้อมูลส่วนบุคคลของเยาวชนที่ไม่กระทำผิด จากการศึกษา พบว่าเยาวชนกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สถานะของบิดามารดาของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดส่วนใหญ่อยู่ร่วมกัน ซึ่งแตกต่างจากเยาวชนกระทำผิดที่ส่วนใหญ่มีสภาพครอบครัวที่แตกแยก บิดามารดาของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาเช่นเดียวกับบิดามารดาส่วนใหญ่ของเยาวชนกระทำผิด พบว่ามีฐานะครอบครัวอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ส่วนใหญ่ในครอบครัวไม่มีผู้เสพยาเสพติด และไม่มีผู้เคยถูกจับกุมมาก่อน ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีข้อมูลส่วนบุคคลของเยาวชนกระทำผิดและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดหลายด้านที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน แต่อาจจะมีตัวแปรอื่นมาเกี่ยวข้องซึ่งส่งผลทำให้เยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ไม่กระทำผิด อธิบายได้จากแนวคิดทฤษฎีของแบบจำลอง JCAP (Calhoun and others . 2001 : 135) เกี่ยวกับกระบวนการมีปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ โดยได้อธิบายถึงการทำงานร่วมกันของตัวแปรต่างๆ ที่จะสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมกระทำผิด และในขณะเดียวกันถ้าเด็กและเยาวชนที่มีแนวโน้มจะกระทำความผิด แต่มีตัวแปรอื่นมาเป็นตัวแปรสอดแทรก อาจทำให้เด็กและเยาวชนนั้นไม่กระทำผิดได้

2. เชาวน์ปัญญาของเยาวชนกระทำผิดแตกต่างจากเชาวน์ปัญญาของเยาวชนที่ไม่กระทำผิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า เยาวชนกระทำผิดมีระดับเชาวน์ปัญญาดำกว่าเยาวชนที่ไม่กระทำผิด คือ เยาวชนกระทำผิดมีระดับเชาวน์ปัญญาเฉลี่ย 104.1848 ส่วนเยาวชนที่ไม่กระทำผิดมีระดับเชาวน์ปัญญาเฉลี่ย 109.8750 แสดงว่าเชาวน์ปัญญามีความเกี่ยวข้องกับการกระทำผิด โดยเยาวชนที่มีระดับเชาวน์ปัญญาดำจะมีแนวโน้มกระทำผิดได้มากกว่าเยาวชนที่มีระดับเชาวน์ปัญญาสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระดับเชาวน์ปัญญาที่ต่ำ ทำให้เยาวชนมีกระบวนการคิดและตัดสินใจที่ไม่ดี เมื่อถูกผู้อื่นชักจูงให้กระทำความผิด กฎหมาย จึงขาดการไตร่ตรอง เป็นเหตุให้กระทำผิดได้ง่าย และนอกจากนั้นเยาวชนกระทำผิดที่มีระดับเชาวน์ปัญญาดำมักมีเกรดเฉลี่ยที่ไม่เป็นที่น่าพอใจในโรงเรียน และทำให้เยาวชนรู้สึกด้อยในเรื่องการเรียนจึงอาจหาทางออกโดยการแสดงพฤติกรรมอื่นเป็นการชดเชย เช่น การทำตัวเกเร เดินดงในทางที่ไม่เหมาะสมเพื่อเรียกร้องความสนใจจากครูและเพื่อน หรือเพื่อเป็นการประชดสังคม จึงเป็นสาเหตุให้ถูกไล่ออกจากโรงเรียนกลาง

ค้น เมื่อเยาวชนถูกให้ออกจากโรงเรียนจึงไม่ได้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง และขาดความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากยาเสพติดและอาชญากรรมต่างๆ ทำให้ถูกชักจูงให้กระทำผิดได้ง่าย ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เฮิร์ชี และฮินเดอร์แลง (Hirchi & Hindelang) ที่พบว่า เยาวชนปัญญามีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด โดยนักเรียนที่มีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำ และมีเกรดเฉลี่ยไม่เป็นที่น่าพอใจ จะง่ายต่อการเป็นผู้กระทำผิด (Gibbons . 1981 : 107) และจากการศึกษาของ ไลนาม และคนอื่นๆ (Calhoun and others . 2001 : 134 ; citing Lynam , Moffitt & Stouthamer – Loeber. 1993) พบว่า ความบกพร่องของระบบประสาท เช่น การมีเชาวน์ปัญญาต่ำ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีความเสี่ยงที่จะกระทำผิดได้

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า เยาวชนกระทำผิดส่วนใหญ่มีเชาวน์ปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง โดยคิดเป็น 71.2% แสดงให้เห็นว่าเยาวชนกระทำผิดส่วนใหญ่มีความสามารถเท่าเทียมกับเยาวชนที่ไม่กระทำผิด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสมัย ทองศิริถาวร (2541 : 2) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับเยาวชนกระทำผิดในภาคเหนือ พบว่าเยาวชนกระทำผิดส่วนใหญ่ในสถานแรกรับภาคเหนือมีเชาวน์ปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง โดยอธิบายได้ว่าเยาวชนที่มีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำกระทำผิดเนื่องมาจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ แต่เยาวชนที่มีระดับเชาวน์ปัญญาปานกลางกระทำผิดเนื่องจากมีปัญหาทางอารมณ์ รู้สึกด้อย มีปัญหาด้านการปรับตัว ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม ไม่ได้รับการอบรมสั่งสอนทางด้านศีลธรรม จริยธรรม และมีครอบครัวที่แตกแยก

3. สุขภาพจิตด้านอารมณ์ซึมเศร้าของเยาวชนกระทำผิด แตกต่างจากสุขภาพจิตด้านอารมณ์ซึมเศร้าของเยาวชนที่ไม่กระทำผิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าเยาวชนกระทำผิดมีอารมณ์ซึมเศร้าสูงกว่าเยาวชนที่ไม่กระทำผิด อธิบายได้ว่า อารมณ์ซึมเศร้าเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสถานการณ์ ซึ่งแต่ละบุคคลที่มีอารมณ์ซึมเศร้าอาจจะมีการแสดงพฤติกรรมที่ต่างกันไปตามความรู้สึกและตามประสบการณ์ เช่น ร้องไห้ เก็บกด หรือแสดงความก้าวร้าวทั้งต่อตนเองและต่อบุคคลอื่น ทั้งนี้เยาวชนอาจมีอารมณ์ซึมเศร้าและแสดงพฤติกรรมเพื่อเป็นการชดเชยความรู้สึกเศร้าของตนเอง เช่น ดื่มสุราหรือเสพยาเสพติดเพื่อให้ลืมปัญหา และเมื่อมีเมฆาขาดสติ จึงขาดการยับยั้งชั่งใจ เป็นเหตุให้มีการกระทำผิดอย่างอื่นตามมา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อนุพงษ์ สุธรรมนิรัตน์ และคณะ (ม.ป.ป.) ที่ได้ทำการศึกษาความภาคภูมิใจแห่งตนและภาวะซึมเศร้าในกลุ่มวัยรุ่นที่ใช้ยาบ้าเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ไม่ใช้ยาบ้า พบว่า กลุ่มที่ใช้ยาบ้ามีความภาคภูมิใจแห่งตนต่ำและมีอารมณ์ซึมเศร้าสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้ยาบ้า

4. การทำหน้าที่ของครอบครัวของเยาวชนกระทำผิดในด้านการแก้ปัญหาและการทำหน้าที่ทั่วไป แตกต่างจากเยาวชนที่ไม่กระทำผิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าครอบครัวของเยาวชนกระทำผิดมีการแก้ปัญหา และการทำหน้าที่ทั่วไป ต่ำกว่าครอบครัวของเยาวชนที่ไม่กระทำผิด แสดงว่าในครอบครัวของเยาวชนกระทำผิดมีปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นมากมายซึ่งไม่สามารถแก้ไขได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสมาชิกในครอบครัวขาดความเข้าใจและไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทำให้ไม่สามารถช่วยกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ในบ้านได้ บรรยากาศในครอบครัวจึงมักมีแต่ความขัดแย้ง มีนตึงตังกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่ออารมณ์ และพฤติกรรมของบุคคลในครอบครัวด้วย เยาวชนที่อยู่ในครอบครัวที่มีแต่ความขัดแย้งอาจหาทางหนีออกจากความขัดแย้งนั้นโดยการออกจากบ้านมาอยู่รวมกลุ่มกับเพื่อน ซึ่งกลุ่มเพื่อนอาจมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นเหตุให้เยาวชนคล้อยตามได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของโสภา ชปิลมันน์ (2536 : 138) ที่ศึกษาพบว่า ครอบครัวที่มีปัญหาความขัดแย้งกันอยู่ตลอดเวลา จะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กวัยรุ่นในครอบครัวนั้นมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมได้ นอกจากนั้นการทำหน้าที่ทั่วไปของครอบครัวของเยาวชน

กระทำผิดมีความแตกต่างจากครอบครัวของเยาวชนที่ไม่กระทำผิด อาจอธิบายได้ว่า การที่ครอบครัวของเยาวชนกระทำผิดส่วนใหญ่มีฐานะครอบครัวปานกลาง การตอบสนองความต้องการของเยาวชนในเรื่องความเป็นอยู่จึงอาจไม่เพียงพอ ส่วนการทำหน้าที่ของครอบครัวของเยาวชนกระทำผิดในด้านอื่นๆ แตกต่างจากเยาวชนที่ไม่กระทำผิดอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. การรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนของเยาวชนกระทำผิด แตกต่างจากการรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนของเยาวชนที่ไม่กระทำผิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า เยาวชนกระทำผิดมีความรู้สึกผูกพันกับกลุ่มเพื่อนสูงกว่าเยาวชนที่ไม่กระทำผิด รวมทั้งมีกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมและถูกชักจูงให้กระทำผิดจากกลุ่มเพื่อนมากกว่าเยาวชนที่ไม่กระทำผิด ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน และสอดคล้องกับการศึกษาของ กนกรัตน์ แจ่มวิภูกุล (2545 : 61) ที่พบว่า การคบเพื่อนของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเสพยาบ้า โดยพบว่าเด็กและเยาวชนจะเลือกคบหาและใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อนที่มีความคิด หรือปัญหาเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน รวมทั้งเด็กมีความรู้สึกว่ามีใจ มีความเข้าใจ มีความร่วมทุกข์ร่วมสุข และคิดว่าสามารถตอบสนองความต้องการทางจิตใจ มีความเห็นอกเห็นใจตนเองมากกว่าพ่อ แม่ หรือ คนในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น อายุระหว่าง 12 - 17 ปี หรือระดับมัธยม ซึ่งเป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับเพื่อนสูงมาก ความใกล้ชิด ความสนิทสนม ความเชื่อ และความคิดที่คล้ายกัน มีผลทำให้เด็กและเยาวชนเลียนแบบหรือทำตามเพื่อน และสอดคล้องกับการศึกษาของ ปรีชา วิหคโต (2540 : 77) ศึกษาสภาพการใช้ยาเสพติดของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยพิจารณาการใช้ยาเสพติดประเภทยาบ้า พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ยาบ้าของนักเรียน คือ การมีเพื่อนสนิท การถูกชักจูงให้กระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และ การมีคนใกล้ชิดเสพยาบ้า และจากการศึกษาของวิภาญดา พรหรรษาวิจิต (2545 : 73) เกี่ยวกับปัจจัยทางสังคมบางประการที่เกี่ยวข้องกับการเสพยาบ้าของเด็กและเยาวชน พบว่า เด็กและเยาวชนที่เสพยาบ้าไม่มีเพื่อนเป็นเด็กเรียนดี เพราะเข้ากันไม่ได้ และส่วนใหญ่จะคบเพื่อนที่ติดยาบ้าเหมือนกัน โดยให้เหตุผลว่าเพื่อนที่เสพยาบ้ามีความจริงใจ และเป็นเพื่อนแท้ และเมื่อเพื่อนโกรธ ไม่พอใจใคร หรือไม่ชอบใคร ก็จะรู้สึกตามไปด้วย แสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนที่เสพยาบ้ามีความผูกพันกับเพื่อนที่เสพยาบ้า นอกจากนั้นยังสามารถอธิบายได้ว่า เยาวชนที่ไม่กระทำผิดในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน จึงมีโอกาสใกล้ชิดกับกลุ่มเพื่อนที่กระทำผิดน้อยกว่าเยาวชนที่ไม่ได้ศึกษาในโรงเรียน

6. การรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียนของเยาวชนกระทำผิด แตกต่างจากการรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียนของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าเยาวชนกระทำผิดมีความผูกพันกับครูและโรงเรียน รวมทั้งมีความรู้สึกว่าการควบคุมในโรงเรียนมีความยุติธรรมและเหมาะสม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเยาวชนกระทำผิดส่วนใหญ่ถูกออกจากโรงเรียนกลางคันในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จึงยังไม่ได้ใช้ชีวิตในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับครูผู้สอน และเรียนรู้เกี่ยวกับโรงเรียนของตนเองมากนัก รวมทั้งการที่เยาวชนไม่ได้รับการศึกษาในขณะที่ถูกควบคุมตัว เยาวชนจึงมีความต้องการที่จะกลับไปศึกษาต่อจึงทำให้เยาวชนกระทำผิดมีเจตคติที่ดีต่อครูและโรงเรียนไม่แตกต่างจากเยาวชนที่ไม่กระทำผิดที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวิภาญดา พรหรรษาวิจิต (2545 : 73) ที่ศึกษาปัจจัยทางสังคมบางประการที่เกี่ยวข้องกับการเสพยาบ้าของเด็กและเยาวชน ซึ่งพบว่า เด็กและเยาวชนที่เสพยาบ้าส่วนใหญ่มีความผูกพันกับครูอาจารย์ โดยรู้สึกว่าคุณครูให้ความยุติธรรมและรักนักเรียนทุกคนเท่ากัน

7. การรับรู้เกี่ยวกับชุมชนของเยาวชนกระทำผิด แตกต่างจากการรับรู้เกี่ยวกับชุมชนของเยาวชนที่ไม่กระทำผิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าสภาพแวดล้อมในชุมชนของเยาวชนกระทำผิดส่วนใหญ่เป็นแหล่งเสื่อมโทรมที่มีการจำหน่ายยาเสพติด มีผู้เสพยาเสพติดในชุมชน และพบว่า

เยาวชนมีความรู้สึกว่าคุณชนไม่มีความปลอดภัย เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมายไม่มีความเข้มงวด ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน และสอดคล้องกับการศึกษาของ ซิมชา ฟาแกน และ ชวาร์ท(Calhoun and others . 2001 : 133 ; citing Simcha – Fagan and Schwartz . 1986) ที่ได้ทำการศึกษาพบว่ามีความเชื่อมโยงระหว่างตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมใกล้เคียง เช่น สภาพแวดล้อมใกล้บ้าน วัฒนธรรมย่อยเกี่ยวกับอาชญากรรม การมีส่วนร่วมในชุมชน และระดับเศรษฐกิจ กับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน และสอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของ วิภาญดา พรหมราชวิจิต (2545 : 74) ที่ได้ศึกษาปัจจัยทางสังคมบางประการที่เกี่ยวข้องกับการเสพยาบ้าของเด็กและเยาวชน พบว่า สภาพแวดล้อมของเด็กและเยาวชนเป็นตัวชักนำให้เสพยาบ้า ในละแวกรอบๆ บ้านมีแต่ผู้ค้าและเสพยาบ้า ตลอดจนพ่อแม่และเพื่อนติดยาบ้า ทำให้เด็กและเยาวชนติดยาบ้าได้ง่าย นอกจากนี้ โสภา ขปิลมันต์ (2536 :143) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าและพบว่า สาเหตุจากสภาพชุมชนและสิ่งแวดล้อมเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กและเยาวชนประกอบอาชญากรรม เด็กที่เกิดในครอบครัวที่มีที่อยู่อาศัยในชุมชนแออัด หรือมีสภาพที่แวดล้อมด้วยแหล่งเสื่อมโทรม อบายมุข การพนัน และการประกอบอาชญากรรม เด็กจะถูกกล่อมเกล่าให้เกิดความเคยชินกับการมีชีวิตความเป็นอยู่เช่นนั้น จนเห็นว่าการประกอบอาชญากรรมเป็นสิ่งปกติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากพ่อแม่ของเด็กมีส่วนในการประกอบอาชีพดังกล่าว เด็กจะจดจำมากระทำได้ง่าย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ พบว่า ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชน คือ ระดับเชาวน์ปัญญา ภาวะอารมณ์ซึมเศร้า การทำหน้าที่ของครอบครัวในด้านการแก้ปัญหา และการทำหน้าที่ทั่วไป การรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน และ การรับรู้เกี่ยวกับชุมชน ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

1. ระดับเชาวน์ปัญญา จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า เยาวชนกระทำผิดมีระดับเชาวน์ปัญญาดำกว่าเยาวชนที่ไม่กระทำผิด แสดงว่าระดับเชาวน์ปัญญามีความเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชน คือ เยาวชนที่มีระดับเชาวน์ปัญญาดำจะมีแนวโน้มกระทำผิดได้มากกว่า ดังนั้นบิดามารดา ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น ครู อาจารย์ โรงเรียน ควรส่งเสริมสนับสนุนให้เยาวชนได้รับการศึกษาที่เหมาะสม เพื่อให้เยาวชนมีความรู้ และมีความสามารถในการที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมได้ และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ควรจัดให้มีการศึกษาในสถานพินิจเพื่ออบรมสั่งสอนให้เยาวชนกระทำผิดมีความรู้ ความสามารถเช่นเดียวกับเยาวชนทั่วไป และมีกิจกรรมฝึกทักษะชีวิตให้แก่เยาวชน เพื่อให้เยาวชนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและมีการพัฒนาตนเองไปในทางที่เหมาะสมมากขึ้น รวมทั้งควรให้การดูแลเยาวชนที่มีระดับเชาวน์ปัญญาดำอย่างใกล้ชิด เพื่อลดการกระทำผิดซ้ำในอนาคต

2. อารมณ์ซึมเศร้า จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า เยาวชนกระทำผิดมีอารมณ์ซึมเศร้าสูงกว่าเยาวชนที่ไม่กระทำผิด แสดงว่าการมีอารมณ์ซึมเศร้าอาจจะเป็นแรงผลักดันให้เยาวชนมีการกระทำผิดเพื่อเป็นการชดเชยความรู้สึกเศร้าได้ บิดามารดา ผู้ปกครอง จึงควรให้การเอาใจใส่ในด้านอารมณ์ของเยาวชนอย่างใกล้ชิดทั้งในเยาวชนกระทำผิดและเยาวชนทั่วไป นอกจากนั้นเยาวชนกระทำผิดอาจมีอารมณ์ซึมเศร้าเนื่องจากการถูกจับกุมและถูกจำกัดอิสรภาพในสถานควบคุม ดังนั้นสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ควรให้การบำบัดรักษาอารมณ์ซึมเศร้าของเยาวชนกระทำผิดที่อยู่ในความดูแล โดยอาจร่วมมือกับหน่วยงานองค์กรภายนอกจัดกิจกรรมให้แก่เยาวชน เพื่อลดภาวะอารมณ์ซึมเศร้าให้เยาวชนมีสุขภาพจิตที่ดีและสามารถใช้ศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ต่อไป

3. การทำหน้าที่ของครอบครัว จากการศึกษาพบว่า การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการแก้ปัญหา และการทำหน้าที่ทั่วไปของครอบครัวของเยาวชนกระทำผิด แตกต่างจากเยาวชนที่ไม่กระทำผิด แสดงให้เห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ผู้ปกครองมีความเกี่ยวข้องกับการกระทำผิด ชุมชนจึงอาจมีการจัดให้ความรู้แก่บิดามารดาในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูบุตร เพื่อให้บิดามารดามีความรู้ ความเข้าใจในการเลี้ยงดูบุตรมากขึ้น ซึ่งจะทำให้บิดามารดา ผู้ปกครองสามารถอบรมเลี้ยงดูเยาวชนได้อย่างถูกต้อง และช่วยให้สมาชิกในครอบครัวมีความผูกพัน ใกล้ชิดกันมากขึ้น ซึ่งจะเป็นการป้องกันเยาวชนจากการกระทำผิดได้

4. การรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า เยาวชนกระทำผิดมีความรู้สึกผูกพันกับกลุ่มเพื่อนอย่างมาก และมักอยู่ในกลุ่มเพื่อนซึ่งมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นเหตุให้มีการชักจูงให้กระทำผิดได้ บิดามารดา ผู้ปกครองจึงควรให้ความสนใจ ให้ความเอาใจใส่เยาวชนมากขึ้น รวมทั้งสอดส่องดูแลเรื่องการคบเพื่อนของเยาวชน รวมทั้งโรงเรียนและชุมชนควรร่วมมือกันจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความผูกพันกับกลุ่มเพื่อนในทางที่เหมาะสม และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน การเป็นอาสาสมัครในองค์กรต่างๆ เพื่อให้เยาวชนเห็นคุณค่าในตนเองและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ซึ่งจะช่วยให้เยาวชนห่างไกลจากกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

5. การรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียน จากการศึกษาพบว่า เยาวชนกระทำผิดมีความรู้สึกผูกพันกับครู และโรงเรียน รวมทั้งมีการรับรู้เกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรมในโรงเรียนไม่แตกต่างจากเยาวชนที่ไม่กระทำผิด แสดงว่าทั้งเยาวชนกระทำผิดและเยาวชนทั่วไปที่ไม่กระทำผิดต่างมีความรู้สึกที่โรงเรียนเป็นสถานที่ที่เยาวชนรู้สึกผูกพันและพึงพอใจ ดังนั้นโรงเรียนจะเป็นตัวแปรที่สำคัญในการช่วยป้องกันเยาวชนจากการเสพยาเสพติดและการกระทำผิดได้ โดยครู อาจารย์ ในโรงเรียนควรให้ความเอาใจใส่ อบรมสั่งสอนนักเรียนอย่างใกล้ชิดมากขึ้นเพื่อให้นักเรียนรู้สึกอบอุ่นและปลอดภัย รวมทั้งโรงเรียนอาจร่วมมือกับชุมชนและครอบครัวในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่จะช่วยพัฒนาทักษะชีวิตให้แก่เยาวชนทั้งที่ยังศึกษาอยู่ และออกจากโรงเรียนแล้ว เพื่อให้เยาวชนมีความรู้และมีทักษะในการป้องกันตนเองจากการกระทำผิด

6. การรับรู้เกี่ยวกับชุมชน จากการศึกษาพบว่า เยาวชนกระทำผิดมีความรู้สึกผูกพันกับชุมชนน้อย และอยู่ในชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม มีการขายยาเสพติดและมีการก่ออาชญากรรมในชุมชน ทำให้รู้สึกว่าในชุมชนไม่มีความปลอดภัย และไม่มีความนับถือในการบังคับใช้กฎหมายบ้านเมือง โดยมองว่าผู้ใช้กฎหมาย เช่น ตำรวจ ไม่มีความยุติธรรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรดูแลเอาใจใส่ชุมชนให้มีความสงบเรียบร้อยและมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยอาจมีการจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนซึ่งเป็นคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนนั้นๆ มาดูแลความสงบเรียบร้อย จะทำให้คนในชุมชนมีส่วนร่วม มีความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชน ซึ่งจะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง และปลอดภัยจากอาชญากรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

1. ระดับเชาวน์ปัญญา ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้วัดระดับเชาวน์ปัญญาโดยใช้แบบทดสอบเชาวน์ปัญญา Standard Progressive Matrices (SPM) ซึ่งวัดเชาวน์ปัญญาใน g - factor ซึ่งเป็นความสามารถทั่วไป จึงควรมีการนำแบบทดสอบเชาวน์ปัญญา Wechsler Adult Intelligence Scale (WAIS) มาใช้ในการทดสอบเพื่อวัดระดับเชาวน์ปัญญาใน s - factor เพื่อศึกษาถึงตัวแปรความสามารถทางเชาวน์ปัญญาเฉพาะด้านที่ชัดเจนมากขึ้น เพื่อให้เข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับตัวแปรด้านเชาวน์ปัญญาที่มีผลต่อการกระทำผิดของเยาวชน และจะทำให้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาเยาวชนได้อย่างเหมาะสมต่อไป และควรมี

การศึกษาถึงตัวแปรส่วนบุคคลของเยาวชนในด้านอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อให้สามารถอธิบายสาเหตุของการมีพฤติกรรมกระทำผิดของเยาวชนได้มากขึ้น เช่น บุคลิกภาพ การเห็นคุณค่าในตนเอง

2. อารมณ์ซึมเศร้า จากผลการศึกษา พบว่าเยาวชนกระทำผิดมีอารมณ์ซึมเศร้าสูงกว่าเยาวชนที่ไม่กระทำผิด จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลให้เกิดอารมณ์ซึมเศร้าในเด็กและเยาวชนกระทำผิด และศึกษาหาวิธีการที่จะลดภาวะอารมณ์ซึมเศร้าของเยาวชนกระทำผิด เช่น การจัดกิจกรรม หรือสร้างโปรแกรมการส่งเสริมสุขภาพจิต เพื่อให้เยาวชนกระทำผิดมีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น

3. การทำหน้าที่ของครอบครัว จากผลการศึกษาพบว่า การทำหน้าที่ของครอบครัวของเยาวชนกระทำผิดและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดแตกต่างกันในด้านการแก้ปัญหา และการทำหน้าที่ทั่วไป จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้การแก้ปัญหา และการทำหน้าที่ทั่วไปในครอบครัวของเยาวชนกระทำผิดแตกต่างจากเยาวชนทั่วไป รวมทั้งศึกษาหาวิธีการที่จะช่วยพัฒนาครอบครัวให้มีการทำหน้าที่ของครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. การรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน จากผลการศึกษาพบว่า เยาวชนกระทำผิดความผูกพันกับกลุ่มเพื่อนและถูกชักจูงได้ง่ายจากกลุ่มเพื่อน จึงเป็นที่น่าสนใจในการศึกษาค้นคว้าต่อไปว่า มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลให้เยาวชนกระทำผิดมีความผูกพันกับกลุ่มเพื่อนสูง และถูกชักจูงให้กระทำผิดได้ง่าย เช่น การศึกษาเพิ่มเติมด้านบุคลิกภาพ ความสามารถในการตัดสินใจ และทักษะการปฏิเสธ รวมทั้งอาจมีการสร้างโปรแกรมที่จะช่วยให้เยาวชนมีความสามารถในการป้องกันตนเองจากการกระทำผิดคล้อยตามกลุ่มเพื่อนได้

5. การรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียน จากผลการศึกษาพบว่า เยาวชนกระทำผิดมีการรับรู้เกี่ยวกับโรงเรียนแตกต่างจากเยาวชนที่ไม่กระทำผิดอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงน่าสนใจที่จะศึกษาเพิ่มเติมว่าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนตัวแปรใดบ้างที่มีอิทธิพลทำให้เยาวชนบางกลุ่มมีพฤติกรรมกระทำผิด

6. การรับรู้เกี่ยวกับชุมชน จากผลการศึกษาพบว่า ทั้งเยาวชนกระทำผิดและเยาวชนที่ไม่กระทำผิดส่วนใหญ่มาจากชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมเช่นเดียวกัน เช่น เป็นชุมชนแออัด เป็นแหล่งจำหน่ายยาเสพติด แต่เยาวชนกระทำผิดมีความรู้สึกผูกพันกับชุมชนน้อย มีความพึงพอใจในชุมชนน้อย และมักไม่ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน จึงเป็นที่น่าสนใจว่าควรจะมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ในชุมชนที่เป็นตัวแปรส่งเสริมที่ทำให้มีเยาวชนจำนวนหนึ่งไม่ติดยาเสพติดและไม่กระทำผิด เช่น การมีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของชุมชน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกรัตน์ แจ่มวิภูกุล. (2545). การศึกษาปัจจัยด้านครอบครัวและกลุ่มเพื่อนที่มีผลต่อการเสพยาบ้าของเด็กและเยาวชน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรมสุขภาพจิต. (2544). เอกสารประกอบการประชุมวิชาการสุขภาพจิต ประจำปี 2544 "ความสุขที่พอเพียง". วันที่ 5-7 กันยายน 2544. กรุงเทพฯ : โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ .
- กองแรกรับ บ้านเมตตา. (2544). การดำเนินงานของกองแรกรับ บ้านเมตตา. ลำปาง : กิจเสรี การพิมพ์.
- บุญชลี คำชาย. (2544). จิตวิทยาแนะแนวเด็กวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- ขัตติยา รัตนติลก. (2539). ลักษณะทางสังคมจิตใจของเยาวชนผู้กระทำผิดซ้ำ ณ สถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง : ศึกษากรณีบ้านกรุณาและบ้านปราณี. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาคลินิก). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- จุฬามณี จันทรมณี. (2543). สุขภาพจิตของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรประกาศนียบัตร พยาบาลศาสตร์ ระดับต้น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ในจังหวัดนนทบุรี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชลิดา คัยนันท์. (2538). เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบ Advance Progressive Matrices ในกลุ่มนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาไทยในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาคลินิก). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดุษฎี โยเหลา , ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และ ชัยวัฒน์ วงศ์อาษา. (2540). "ปัจจัยบ่งชี้สาเหตุการใช้และการติดสารระเหยของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานครและจังหวัดยโสธร," รายงานการวิจัย ฉบับที่ 63. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทิพย์อร ไชยณรงค์. (2535). รายงานการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ผลงานวิจัยด้านยาเสพติด. กรุงเทพฯ : กองวิเคราะห์โครงการและประเมินผล สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. ถ่ายเอกสาร.
- นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. (2544). อาชญากรรม (การป้องกัน : การควบคุม). นนทบุรี : พรทิพย์การพิมพ์.
- ประคอง กรรณสูตร. (2535). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประหยัด บุญศรี. (2532). การศึกษาสถานภาพและมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. ถ่ายเอกสาร.
- ปรารธนา ช้อนแก้ว. (2542). การพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของเยาวชนชาย ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดระยอง โดยใช้กิจกรรมการออกกำลังกายเป็นสื่อ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ปรีชา วิหคโต. (2540). การศึกษาสภาพการใช้ยาเสพติดของนักเรียนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : แวันแก้ว.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์. (2540). จิตวิทยาครอบครัว. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. (2523). แบบจำลองความคาดคะเนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกระทำผิดกฎหมายของเยาวชน. วิทยานิพนธ์ สศ.ม. (อาชีววิทยาและงานยุติธรรม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภาควิชาจิตวิทยา. (2535). จิตวิทยาทั่วไป. เชียงใหม่ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มยุเรศ อาดิวิเศษ. (2544). สุขภาพจิตและความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรพยาบาล โรงพยาบาลกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มุกดา สุขสมาน. (2537). มนุษย์ : ภาวะกายและจิต. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เมธินันท์ ภิญโญชน. (2539). การให้คำปรึกษาครอบครัวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรชาติ แสนคำ. (2543). ลักษณะทางจิตใจของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ในจังหวัดสมุทรปราการ. สารนิพนธ์ สศ.ม. (การจัดการโครงการสวัสดิการสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. ถ่ายเอกสาร.
- วิภาญดา พรพระราชวิจิต. (2545). การศึกษาปัจจัยทางสังคมบางประการที่เกี่ยวข้องกับการเสพยาบ้าของเด็กและเยาวชน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชา มหาคุณ. (2540). "ศาลเยาวชนและครอบครัวแนวความคิดสากล," คู่มือปฏิบัติงานศาลเยาวชนและครอบครัว สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง.
- _____. (2542). การปฏิรูประบบศาลเยาวชนและครอบครัว. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนากระบวนการยุติธรรมเยาวชนและครอบครัว ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง.
- ศาลเยาวชนและครอบครัว. (2539). รายงานประจำปี 2538 ฉบับเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพฯ : ศาลเยาวชนและครอบครัว สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
- _____. (2543). รายงานประจำปี 2542. กรุงเทพฯ : ศาลเยาวชนและครอบครัว สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
- _____. (2543). คู่มือปฐมนิเทศเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ : ศาลเยาวชนและครอบครัว สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
- _____. (2535). เอกสารแนะนำศาลเยาวชนและครอบครัว สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ : ศาลเยาวชนและครอบครัว สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.

- ศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา. (2545). เอกสารการดำเนินงานของศูนย์แรกรับเด็กและ
เยาวชนชาย บ้านเมตตา. กรุงเทพฯ : ถ่ายเอกสาร.
- สถาบันพัฒนากระบวนการยุติธรรมเยาวชนและครอบครัว. (ม.ป.ป.). พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและ
ครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534. กรุงเทพฯ : ศาลเยาวชนและ
ครอบครัวกลาง.
- สมัย ทองศิริถาวร. (2541). รายงานการวิจัยเรื่องปัญหาพฤติกรรมทางสังคม เยาวชนปัญญาของเด็กและ
เยาวชนในสถานแรกรับในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนภาคเหนือ. เชียงใหม่ : ศูนย์
ส่งเสริมพัฒนาการเด็กภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. ม.ป.ท.
- สุจินต์ ปรีชาสามารถ. (2535). สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุชา จันทน์เอม. (2542). จิตวิทยาเด็กเกร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2544). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุดไฉน มีริยะเกิด. (2539). การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของนักเรียนวัยรุ่นที่มาจาก
ครอบครัวชั้นกลาง กับเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวชั้นต่ำ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุพจี เหล่าพานิช. (2541). ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่
กระทำผิดซ้ำ ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปรานี กรุงเทพมหานคร.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2541). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- โสภา ชปิลมันน์. (2536). บุคลิกภาพและพัฒนาการ : แนวโน้มสู่พฤติกรรมปกติและการมีพฤติกรรม
เบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชน. วิทยานิพนธ์ สศ.ม. (อาชีววิทยาและทัศนวิทยา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- อดุลกิติ์ กิตติยากร. ม.ร.ว. (2526). "ประวัติศาสตร์คดีเด็กและเยาวชนกลางและส่วนภูมิภาค," ที่ระลึกในการเปิด
ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง กับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดระยอง. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ศรีวิกรมชาติย์ สถานฝึกและอบรมฯ บ้านกรุณา.
- อนุพงษ์ สุธรรมนิรัตน์ และคณะ. (2544). "ความภูมิใจแห่งตนและภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่นที่ใช้ยาบ้า," วารสาร
สมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 46(1).
- อรพรรณ เล้าหัดถพงษ์บุรี. (2535). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการฝึก
วิชาชีพ ของเยาวชนชายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง. วิทยานิพนธ์ สศ.ม. (อาชีววิทยา
และทัศนวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- อลิสฯ ชัยเทียนทอง. (2544). สุขภาพจิตและการปรับตัวของหญิงตั้งครรภ์ที่มารับบริการฝากครรภ์แผนก
ฝากครรภ์โรงพยาบาลปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (สุขภาพศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อาภรณ์ อินทรสุขุม. (2537). การศึกษาสภาพครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อค่านิยมในการพัฒนา
ตนเองและสังคมของเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง. วิทยานิพนธ์ สศ.ม.
(อาชีววิทยาและทัศนวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

อัจฉรา ทองตัน. (2536). *การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ สศ.ม. (อาชีววิทยาและทันตวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2540). *จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาคอครบครัว*. กรุงเทพฯ : เฟื่องฟ้าพรินติ้ง.

อุมาพร ตรังคสมบัติ และคณะ. (2541). "การใช้ CES-D ในการคัดกรองภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น," *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*. 42(1)"

อุมาพร ตรังคสมบัติ และ วชิระ ลาภบุญทรัพย์. (2537) "ความผิดปกติทางจิตในวัยรุ่นที่กระทำผิดกฎหมาย," เอกสารประกอบการประชุมวิชาการประจำปี ครั้งที่ 22 ของวิทยาลัยจิตแพทย์แห่งประเทศไทยร่วมกับสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 14 - 15 กรกฎาคม 2537 โรงแรมเอเชีย กรุงเทพฯ.

Bernard, Harold W. (1970). *Mental Health in Classroom*. New York : Mc Graw - Hill.

Calhoun, Georgia B. , Glaser, Brian A. and Bartolomucci, Christi L. (2001) " Juvenile Counseling and Assessment Model and Program : Conceptualization and Intervention For Juvenile Delinquencies, " *Journal of Counseling & Development*. 19 : 131 – 141.

Gibbons, D.C.(1981). *Delinquent Behavior*. 3 ed. New Jersey : Prentice - Hall.

Johada, Maric. (1958)" *Current Concepts of Positive Mental Health*. New York : New York Book Company Publisher Inc.

Mouly, Georgel. (1965). *Psychology for Effective Teaching*. New York : Holt Rinchart and Winston.

Thangjitpukdeesakul, Thapanee. (2002). *Factors Related to Self - esteem and Hopelessness among Juvenile Delinquents in the Central Observation and Protection Center*, M.Sc. Bangkok : Mahidol University.

Wechsler, David. (1955). *Manual for the Wechsler Adult Intelligence Scale*. New York : The Psychological Corporation.

Yamane, Taro. (1967). *Statistic : an Introductory Analysis*. 2nd ed. New York : Harper.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ 7600

วันที่ 22 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชนในกองแรกรับ บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทา สุวัณษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ อาจารย์ทศพร มณีศรีขำ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชนในกองแรกรับ บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1012/ ๑767

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔3 ธันวาคม 2545

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสำรวจ แบบวัด และแบบประเมิน

เนื่องด้วย นางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง "การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชน ในกองแรกรับบ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทา สุรักษา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้เยาวชนกระทำผิด อายุ 15 - 18 ปี ที่ถูกควบคุมตัวในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัด อารมณ์ซึมเศร้า แบบวัดเชาวน์ปัญญา แบบสำรวจการทำหน้าที่ของครอบครัว และแบบประเมินการรับรู้สภาพแวดล้อม ในระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/๙76๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๓ ธันวาคม 2545

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมคงคา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสำรวจ แบบวัด และแบบประเมิน

เนื่องด้วย นางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง "การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชน ในกองแรกรับบ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทา สุรักษา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 จำนวน 15 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดอารมณ์ซึมเศร้า แบบวัดเชาวน์ปัญญา แบบสำรวจการทำหน้าที่ของครอบครัว และแบบประเมินการรับรู้สภาพแวดล้อม ในระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ ๑๗๖๙

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๓ ธันวาคม 2545

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสำรวจ แบบวัด และแบบประเมิน

เนื่องด้วย นางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชน ในกองแรกรับบ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทา สุรักษา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 - 6 จำนวน 15 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดอารมณ์ซึมเศร้า แบบวัดเชาวน์ปัญญา แบบสำรวจการทำหน้าที่ของครอบครัว และแบบประเมินการรับรู้สภาพแวดล้อม ในระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2546

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

โทรสาร. 02-258-4119

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มศว.ประสานมิตร

ที่

วันที่ 17 ธันวาคม 2545

เรื่อง ขอลงนามขอเปลี่ยนชื่อเรื่องสารนิพนธ์

เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ด้วย ข้าพเจ้านางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา นักศึกษาระดับปริญญาโท (ภาคพิเศษ) วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว รหัสประจำตัว 431998001 ได้เสนอชื่อเรื่องสารนิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยไปแล้วเมื่อวันที่ 4 กันยายน 2545 และได้รับอนุมัติให้ดำเนินการสารนิพนธ์แล้ว นั้น เนื่องจากในขณะนี้กระทรวงยุติธรรมได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างภายในกระทรวงตามการปฏิรูประบบราชการ จึงมีการเปลี่ยนชื่อหน่วยงานภายในกระทรวงยุติธรรม ข้าพเจ้าจึงขอเปลี่ยนชื่อเรื่องสารนิพนธ์ จากเดิม การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชน ในกองแรกรับ บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง A Study of Factors Relating to Juvenile Delinquency at Metta Remand Home , The Central Observation and Protection Center เป็น การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชน ในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร A Study of Factors Relating to Juvenile Delinquency at Metta Remand Home , Bangkok Observation and Protection Center

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

กนกวรรณ ศรีทุมมา

(นางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา)

ที่ ทม 1012/ 1055

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

31 มกราคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ แบบสำรวจ และแบบประเมิน

เนื่องด้วย นางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง "การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชน ในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชายบ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทา สุรักษา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 190 คน ตอบแบบทดสอบวัดอารมณ์ซึมเศร้า แบบวัดเชาว์ปัญญา แบบสำรวจการทำหน้าที่ของครอบครัว และแบบประเมินการรับรู้สภาพแวดล้อม ในระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูล กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-5750680 มือถือ 09-9253669

ที่ ทม 1012/ 1056

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

31 มกราคม 2546

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมคงคา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ แบบสำรวจ และแบบประเมิน

เนื่องด้วย นางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง "การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชน ในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชายบ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทา สุรักษา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษา โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 100 คน ตอบแบบทดสอบวัดอารมณ์ซึมเศร้า แบบวัดเชาว์ปัญญา แบบสำรวจการทำหน้าที่ของครอบครัว และแบบประเมินการรับรู้สภาพแวดล้อม ในระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ :- ต้องการสอบถามข้อมูล กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์-02-5750680 มือถือ 09-9253669

ที่ ทม 1012/ 1057

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

31 มกราคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ แบบสำรวจ และแบบประเมิน

เนื่องด้วย นางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง "การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชน ในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชายบ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทา สุรักษา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 50 คน ตอบแบบทดสอบวัดอารมณ์ซึมเศร้า แบบวัดเชาวน์ปัญญา แบบสำรวจการทำหน้าที่ของครอบครัว และแบบประเมินการรับรู้สภาพแวดล้อม ในระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา ได้เก็บข้อมูล ในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นันทา สุรักษา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูล กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-5750680 มือถือ 09-9253669

ที่ ทม 1012/ ๔141

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔๘ กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอให้แบบคัดกรองและแบบประเมินเพื่อการวิจัย

เรียน ศาสตราจารย์แพทย์หญิงอุมาพร ตรังคสมบัติ

เนื่องด้วย นางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง "การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชน ในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชายบ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทา สุรักษา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้แบบคัดกรองภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น (CES-D) ฉบับภาษาไทย และแบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว (CFI)

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา ได้ใช้แบบประเมินและแบบคัดกรอง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพกรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ: ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-5750680 มือถือ 09-9253669

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด และกรอกรายละเอียดลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. อายุ ปี
2. ระดับการศึกษา ☐ กำลังเรียนชั้น
☐ ออกจากโรงเรียนเมื่อเรียนจบชั้น
☐ ออกจากโรงเรียนกลางคันขณะกำลังเรียนชั้น
3. สถานภาพสมรสของบิดามารดา

☐ บิดามารดาอยู่ด้วยกัน

☐ บิดา หรือ มารดา เสียชีวิต

☐ บิดามารดาเลิกร้างกัน

☐ บิดา และ มารดา เสียชีวิต

☐ บิดามารดาแยกกันอยู่

☐ บิดา หรือ มารดา ถูกจำคุก

☐ ไม่รู้จักบิดามารดา

☐ บิดา และ มารดา ถูกจำคุก
4. ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา ☐ ไม่เคยเรียน
☐ ประถมศึกษา
☐ มัธยมศึกษา
☐ อาชีวศึกษา (ปวช. ปวส.)
☐ อุดมศึกษา
☐ อื่นๆ
5. ระดับการศึกษาสูงสุดของมารดา ☐ ไม่เคยเรียน
☐ ประถมศึกษา
☐ มัธยมศึกษา
☐ อาชีวศึกษา (ปวช. ปวส.)
☐ อุดมศึกษา
☐ อื่นๆ
6. อาชีพของบิดา

☐ ค้าขาย

☐ ลูกจ้างหรือคนงานในโรงงาน

☐ รับราชการ

☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

☐ พนักงานบริษัทเอกชน

☐ ไม่ได้ประกอบอาชีพ

☐ รับจ้างทั่วไป

☐ อื่นๆ คือ

7. อาชีพของมารดา

☐ ค้าขาย

☐ ลูกจ้างหรือคนงานในโรงงาน

☐ รับราชการ

☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

☐ พนักงานบริษัทเอกชน

☐ ไม่ได้ประกอบอาชีพ

☐ รับจ้างทั่วไป

☐ อื่นๆ คือ

8. รายได้ของครอบครัวโดยรวมอยู่ในเกณฑ์

- ☐ ดีมาก (มีเงินเก็บทุกเดือน) ☐ ปานกลาง (พอกินพอใช้)
☐ ดี (ส่วนใหญ่มีเงินเก็บ) ☐ ไม่ดี (ไม่พอใช้จ่าย เป็นหนี้)

9. ประวัติการเสพยาเสพติดของคนในครอบครัว

- ☐ ไม่มี
☐ มี คือ ใช้ยาเสพติดชนิด.....

10. ประวัติการถูกจับกุมของคนในครอบครัว

- ☐ ไม่มี
☐ มี คือ ข้อหา

แบบคัดกรอง CES – D

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของคุณใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา

	ไม่เคย	นานๆ ครั้ง (1 - 2 วัน)	บ่อยๆ (3 – 4 วัน)	ตลอดเวลา (5 – 7 วัน)
1. ฉันรู้สึกหงุดหงิดง่าย				
2. ฉันรู้สึกเบื่ออาหาร				
3. ฉันไม่สามารถขจัดความเศร้าออกจากใจได้ แม้ว่า จะมีคนคอยช่วยเหลือก็ตาม				
4. ฉันรู้สึกว่าตนเองดีพอๆ กับคนอื่น				
5. ฉันไม่มีสมาธิ				
6. ฉันรู้สึกหดหู่				
7. ทุกๆ สิ่งที่ผมกระทำ จะต้องฝืนใจ				
8. ฉันมีความหวังเกี่ยวกับอนาคต				
9. ฉันรู้สึกว่าชีวิตมีแต่ความล้มเหลว				
10. ฉันรู้สึกหวาดกลัว				
11. ฉันนอนไม่ค่อยหลับ				
12. ฉันมีความสุข				
13. ฉันไม่ค่อยอยากคุยกับใคร				
14. ฉันรู้สึกเหงา				
15. ผู้คนทั่วไปไม่ค่อยจะเป็นมิตรกับฉัน				
16. ฉันรู้สึกว่าชีวิตนี้สนุกสนาน				
17. ฉันร้องไห้				
18. ฉันรู้สึกเศร้า				
19. ผู้คนรอบข้างไม่ชอบฉัน				
20. ฉันรู้สึกท้อถอยในชีวิต				

แบบประเมิน CFI

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ ตรงกับครอบครัวของคุณมากน้อยเพียงใด
กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

	ไม่ ตรงเลย	ตรง เล็กน้อย	ตรง ปานกลาง	ตรงมาก ที่สุด
1. สมาชิกในครอบครัวช่วยกันแก้ไขปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในบ้านได้				
2. มีการพูดคุยกันเสมอว่า วิธีการแก้ไขปัญหาที่ทำไปนั้น ได้ผลหรือไม่				
3. เมื่อคุณขอให้คนในครอบครัวทำอะไรให้ คุณมักไม่แน่ใจว่าเขาจะทำให้หรือเปล่า				
4. ครอบครัวของคุณแสดงความรักใคร่เอ็นดูต่อกันมากพอ				
5. คุณรู้สึกมีอิสระและเป็นตัวของตัวเองเพียงพอแล้ว				
6. คนในครอบครัวสามารถทำผิดได้โดยไม่ต้องรับโทษ				
7. ทุกคนเข้ากันได้เป็นอย่างดี				
8. เมื่อมีปัญหา มักมีการปรึกษากันว่าจะแก้ปัญหายังไร				
9. บ่อยครั้งที่คุณไม่สามารถพูดในสิ่งที่คุณคิดหรือรู้สึก				
10. ทุกคนในครอบครัวมีงานบ้านที่ต้องรับผิดชอบ				
11. แต่ละคนแสดงความรู้สึกทั้งดีและไม่ดีต่อกันอย่างเปิดเผย				
12. คนในครอบครัวจะสนใจคุณก็ต่อเมื่อเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญสำหรับเขา				
13. ครอบครัวของคุณห้ามมีการทำร้ายร่างกายกัน				
14. สมาชิกในครอบครัวมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน				
15. การตกลงเรื่องต่าง ๆ ร่วมกันเป็นไปได้ลำบากเพราะไม่เข้าใจกัน				
16. ทุกคนสามารถพูดกันตรงไปตรงมา ไม่อ้อมค้อม				
17. ครอบครัวของคุณไม่เคยขาดสิ่งจำเป็น เช่น อาหาร เสื้อผ้า ยารักษาโรค ฯลฯ				
18. บางคนในครอบครัวไม่ค่อยแสดงอารมณ์หรือความรู้สึก				
19. ทุกคนยอมรับว่าแต่ละคนมีแบบฉบับของตนเอง				
20. ครอบครัวของคุณรักใคร่ปรองดองกันดี				
21. บางคนในครอบครัวก็ยุ่งวุ่นวายกับคนอื่นมากเกินไปจนน่าอึดอัด				
22. ขณะนี้ครอบครัวของคุณมีความสุขดีพอแล้ว				

	ไม่ ตรงเลย	ตรง เล็กน้อย	ตรงปาน กลาง	ตรง มากที่สุด
23. คุณรู้ชัดเจนว่าแต่ละคนรู้สึกอย่างไรเมื่อฟังจากคำพูด ของเขา				
24. ครอบครัวของคุณต่างคนต่างอยู่ครอบครัวของคุณ เผชิญกับปัญหาต่างๆ ร่วมกันได้ดี				
25. ครอบครัวของคุณแก้ปัญหาความไม่สบายใจระหว่างกัน ได้ค่อนข้างดี				
26. ครอบครัวของคุณมีลักษณะตามสบาย ไม่ยึดถือมาตรฐาน หรือกฎเกณฑ์ใดๆ				
27. ทุกคนมักจะพูดกันตรงๆ แทนที่จะพูดผ่านอีกคนหนึ่ง				
28. แต่ละคนปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างไม่ขาดตกบก พร่อง				
29. ในครอบครัวของคุณ ใครจะทำอะไรก็ได้ตามใจชอบ				
30. คุณกล้าบอกคนในครอบครัวเมื่อเขาทำในสิ่งที่คุณไม่ ชอบ				
31. ในยามวิกฤติคนในครอบครัวสามารถพึ่งพาอาศัยกันได้				
32. ผู้ใหญ่ในครอบครัวออกคำสั่งหรือควบคุมเด็กมากเกินไป				
33. คุณระบายความทุกข์ใจให้คนในครอบครัวฟังได้				
34. ครอบครัวของคุณให้ความสำคัญต่อความรู้สึกของ สมาชิก				
35. ในครอบครัวของคุณมีความรู้สึกที่ไม่ดีเกิดขึ้นมากมาย				

แบบสอบถามการรับรู้สภาพแวดล้อม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ข้อความ	จริง	ไม่จริง
1. ความคิดเห็นของเพื่อนมีความสำคัญต่อข้าพเจ้า		
2. ข้าพเจ้าพยายามทำทุกอย่างเพื่อให้เพื่อนๆ รัก		
3. ข้าพเจ้าไม่เคยทำให้เพื่อนเสียใจ		
4. เพื่อนไม่ค่อยให้ความสนใจกับสิ่งที่ข้าพเจ้าทำหรือพูด		
5. เพื่อนไม่เคยทำให้ข้าพเจ้าเสียใจ		
6. เมื่อเพื่อนไม่ชอบในบางสิ่งบางอย่างที่ข้าพเจ้าทำ ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจ		
7. ข้าพเจ้าเคยไปนอนค้างคืนที่บ้านเพื่อน		
8. ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อน		
9. เพื่อนเคยมานอนค้างคืนที่บ้านของข้าพเจ้า		
10. เมื่อมีปัญหาข้าพเจ้าพูดคุยกับเพื่อน		
11. ข้าพเจ้าและเพื่อนมีวิถีชีวิตคล้ายกัน		
12. เมื่อต้องตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งข้าพเจ้าจะถามเพื่อน		
13. ข้าพเจ้าและเพื่อนมักมีการแสดงออกคล้ายกัน		
14. ข้าพเจ้ามีเพื่อนที่เสพยาเสพติด		
15. ข้าพเจ้ามีเพื่อนที่เคยทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกายผู้อื่น		
16. ข้าพเจ้ามีเพื่อนที่สูบบุหรี่		
17. ข้าพเจ้ามีเพื่อนที่เล่นสนุกเกอร์		
18. เพื่อนเคยชักชวนให้ข้าพเจ้าเสพยาเสพติด		
19. ข้าพเจ้าเคยสูบบุหรี่กับเพื่อน		
20. ข้าพเจ้าเคยเล่นสนุกเกอร์กับเพื่อน		
21. ข้าพเจ้าภูมิใจในผลการเรียนของตนเอง		
22. ข้าพเจ้าชอบเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน		
23. มีครูบางคนไม่ชอบข้าพเจ้า		
24. ข้าพเจ้าช่วยครูทำงานเมื่อมีเวลาว่าง		
25. ข้าพเจ้าเคยหนีเรียน		
26. ข้าพเจ้าไม่ยอมขาดเรียนโดยไม่จำเป็น		
27. ข้าพเจ้าไม่ยอมทุจริตในการสอบแม้ว่าจะมีโอกาส		
28. มีการทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกายกันในโรงเรียน		
29. ข้าพเจ้าเคยเห็นนักเรียนเสพยาเสพติดในโรงเรียน		
30. มีการลักขโมยทรัพย์สินในโรงเรียน		

ข้อความ	จริง	ไม่จริง
31. โรงเรียนมีกฎระเบียบมากเกินไป		
32. ข้าพเจ้าลอกการบ้านเพื่อน		
33. ข้าพเจ้าสอนการบ้านเพื่อน		
34. ข้าพเจ้าไม่ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของครู		
35. ข้าพเจ้าเคยได้รับรางวัลจากโรงเรียนเมื่อมีความประพฤติดี		
36. สภาพแวดล้อมใกล้บ้านของข้าพเจ้าเป็นแหล่งเสื่อมโทรม		
37. ในละแวกบ้านของข้าพเจ้ามีสถานที่ทำกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน		
38. ข้าพเจ้าไม่เคยย้ายที่อยู่		
39. ถ้ามีโอกาสข้าพเจ้าจะพาครอบครัวย้ายไปอยู่ที่อื่น		
40. ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน		
41. ในละแวกบ้านของข้าพเจ้ามีการซื้อขายยาเสพติด		
42. ข้าพเจ้าพบเพื่อนเสพยาเสพติดในละแวกบ้านของข้าพเจ้า		
43. ข้าพเจ้ามีเพื่อนในละแวกบ้านที่เสพยาเสพติด		
44. ข้าพเจ้าสามารถหาซื้อยาบ้าได้ง่าย		
45. มีการลักขโมยทรัพย์สินในละแวกบ้านของข้าพเจ้า		
46. ข้าพเจ้ามั่นใจในการรักษาความปลอดภัยในชุมชน		
47. ข้าพเจ้าคิดว่าคนในชุมชนที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่ ปฏิบัติตามกฎหมายของชุมชนอย่างเคร่งครัด		
48. ตำรวจมีการเลือกปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมาย		
49. ตำรวจส่วนน้อยเท่านั้นที่รักษากฎหมายอย่างแท้จริง		
50. ตำรวจมีความซื่อสัตย์ในการจับกุมผู้กระทำผิด		
51. การดำเนินคดียาเสพติดในประเทศไทยไม่มีความเที่ยงตรง		
52. การบังคับใช้กฎหมายในประเทศไทยไม่เข้มงวด		
53. กฎหมายสามารถยืดหยุ่นได้		
54. ข้าพเจ้ามีเพื่อนที่เคยกระทำความผิดกฎหมายแต่ไม่ถูกจับกุม		
55. ข้าพเจ้าคิดว่าเราสามารถทำผิดกฎหมายได้ถ้าจำเป็น		

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวกนกวรรณ ศรีทุมมา
วันเดือนปีเกิด	26 มกราคม 2519
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	121 /131 หมู่บ้านประเวติอนันต์ ซอยเคหะบางบัว ถนนพหลโยธิน แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	นักจิตวิทยา ระดับ 5
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชาย บ้านเมตตา สถานพินิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2531	ประถมศึกษา จาก โรงเรียนราชานุบาล
พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษา จาก โรงเรียนสตรีศรีน่าน
พ.ศ. 2540	วท.บ. (จิตวิทยา) จาก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พ.ศ. 2546	กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ